

ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű
fejlesztéspolitika kapacitásának
biztosítása

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Ősi Község Önkormányzata

2013 - 2018

MAGYAR
PROGRAM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
 A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	63
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	70
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	79
 A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	79
1. A HEP IT részletei.....	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
A beavatkozások megvalósítói.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Jövőképünk.....	82
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	82
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	98
3. Megvalósítás.....	104
A megvalósítás előkészítése	104
A megvalósítás folyamata.....	104
Monitoring és visszacsatolás	105
Nyilvánosság	106
Érvényesülés, módosítás	107
4. Elfogadás módja és dátuma	108

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

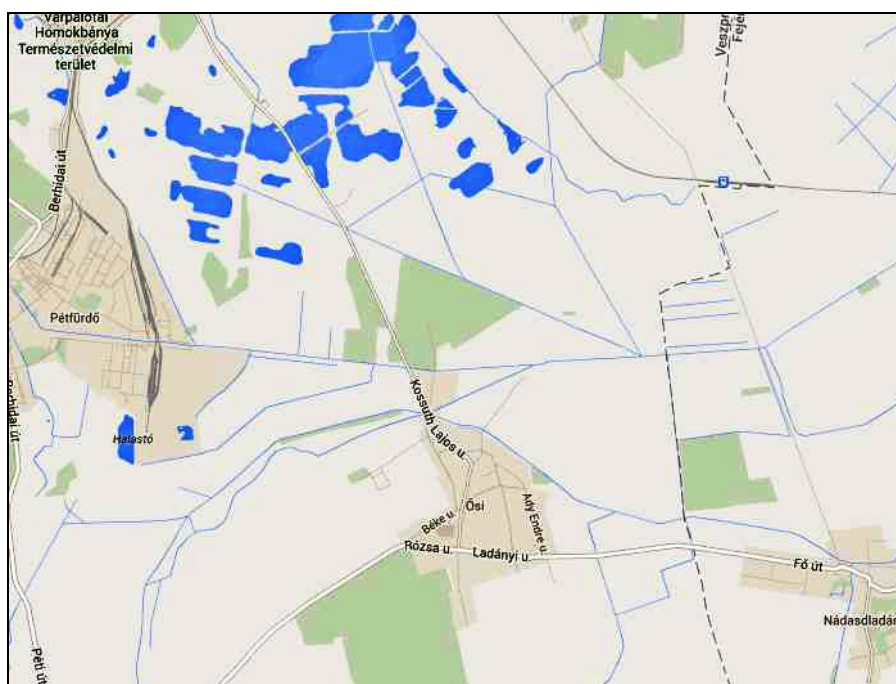
Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Ősi Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Ősi község Veszprém megyében, a Várpalotai járás területén helyezkedik el. A falu északról Várpalotával, keletről Nádasdladánnyal, északnyugatról Pétfürdővel, délnyugatról Berhidával határos. Határainak északi harmadát a hajdani Sárrét tözeges része alkotja, dél felé enyhén dombos, foltokban szőlő, szántóföld és ligetes erdő borítja. A falu északi részén a Séd folyó, délen pedig a Buhin patak folyik át. A település déli részének nagy részét a Buhin völgy teszi ki, mely enyhén dombos, illetve erdővel borított, helyenként mocsaras terület. Északról és nyugatról félkörívben iparvidék, a déli és keleti irányból mezőgazdasági övezet veszi körül.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településrendezési terv

Településünk az írásos dokumentumok alapján több mint ezer éves, de a falu határában feltárt bronzkori, római, gepida és avar leletek tanúsága szerint az őskor óta szinte mindig éltek itt emberek. A római korban villagazdaság létesült és egy jelentős katonai útvonal haladt át a településen. Ősiről szóló első írásos emlékek 1009-ből származnak, mikor István király a falut a veszprémi püspökségnek adta. Ebből az időből tudjuk az első nevét a falunak: *Villa Euse*, mely nevet a püspökségi iratok szerint 1082-ben kapta. 1430-ban átnevezik a falut *Eusy* névre. Ekkoriban is a megye jobban lakott településeihez tartozott. Kis részben volt birtokosa a veszprémi káptalan is. A feljegyzések szerint a község 1488-ban 50 forintot adózott, 54 jobbágycsalád és 14 prediális nemes lakta. Ezt követően rövid időn belül négyszer is átnevezik a falut: 1564-ben *Hessy*, 1572-ben *Essy*, 1576-ban *Ossy*, 1581-ben pedig az *Essehy* neveket kapta. Ekkoriban harc bontakozott ki a falu református és katolikus vallású lakói között, mert a település egyetlen templomában nem engedték meg a református istentiszteleteket. A 18. század közepén megépítették a református templomot, így a vitáknak vége szakadt és ekkor kapta a falu a végleges Ősi nevet is.

A község legközelebbi jelentősebb fordulópontját a második világháború hozta, mikor a terepviszonyok és a stratégiai helyzete miatt jelentős katonai célponttá vált. A település ekkoriban naponta többször is gazdát cserélt, melynek következtében a falu, jelentős károkat szenvedett. Az 1950-es években a falu újjáépült, és az emberek visszatelepedtek. Az 1960-as években épültek új útjai, iskolái és óvodája is.

Ősiben az iskoláztatás gyökerei 1612-ig nyúlnak vissza. A kezdetben felekezeti (római katolikus és református) alapon szerveződött iskolákat 1948-ban államosították és összevonták. 1961-től egy új, akkoriban igen korszerűnek számító, nyolc tantermes iskolaépületben kaptak helyet az itt élő gyerekek. A község nyugati szélén épült Ősi Állami Általános Iskola a rendszerváltozásig működött. Az Ősi Állami Óvoda (majd később Ősi Napközi Otthonos Óvoda) szintén 1961-ben kezdte meg működését a megszüntetett katolikus iskola régi, kibővített épületében. A hatékony nevelő-oktató munka és a gazdaságosabb működtetés érdekében a település döntéshozói - a nyolcvanas évek elején – egy korszerű közoktatási intézmény-komplexum létesítését határozták el. Az óvodát és az általános iskolát magában foglaló Ősi Oktatási Központ – az 1990-es évek elejétől kezdődően – több lépcsőben jött létre. Elsőként a régi iskolaépület bővítésével 300 fő étkeztetését biztosító modern főzőkonyha és 60 férőhelyes étkező készült el. Majd az új épületszárny emeleti részén könyvtárat, tantermeket és irodákat alakítottak ki. Ezt követte 1993-ban a sportcsarnok építése, mely a romló gazdasági helyzet következtében, már közel tizenöt éve a „pályalefedés szintjén” megrekedt. Az új óvodai épületszárny megépítését a régi, közel kétszáz éves, óvodaként használt épület összedőlése tette szükségessé. Központi és megyei források segítségével 1999 decemberében átadásra került a korszerű, minden igényt kielégítő 75 férőhelyes napközi-otthonos óvodai épületszárny. Jogszabályi változások 2012 szeptemberében a többcélú, közös igazgatású intézmény (Ősi Oktatási Központ Általános Iskola és Óvoda) egységei különváltak.

Az Ősi Általános Iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Intézet lett. Az 1990-es években tehát jelentős fejlesztések történtek a település életében: az iskola kibővítésén túl a szennyvízcsatorna-rendszer is kiépült. A „Japán hitelből” történt környezetvédelmi beruházás azonban súlyos terhet jelentettek az önkormányzat számára. Az évről-évre növekvő törlesztő részleteket 2010-ben már képtelen volt fizetni a falu, ezért az önkormányzattal szemben adósságrendezési eljárás indult. Az eljárás 2013-ban eredményesen lezárult, a község pénzügyi helyzete stabilizálódott.

Ősi nevezetességei: A 18. századi református templom, valamint a középkori építésű, Gyümölcsoltó Boldogasszony tiszteletére szentelt római katolikus templom. Az elmúlt három évben mindkét templom homlokzata, külső vakolata felújításra került (2011-ben a református-, 2013-ban pedig a római katolikus templom).

Hagyományos programok, rendezvények: Említést érdemel az un. „Kertész-tanya” (alkotótábor, horgász tó, és sportpálya) is, mely rendszeresen helyet biztosít a községi rendezvényeknek (képzőművészeti tábor, falunap, fogathajtó verseny). A falu déli részén lévő zártkertben kisebb szőlőspincék is színesítik a palettát (nyitott pincék).

Ősi híres szülöttei: Erdélyi Zoltán és Kévés György Ybl díjas építészek, Kajári Gyula Munkácsy-díjas grafikus, Kubik Anna Kossuth díjas színésznő és Fekete László, a Magyarország legerősebb embere cím tulajdonosa.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2007	2111	-
2008	2081	99%
2009	2073	100%
2010	2054	99%
2011	2017	98%

Forrás: TeIR, KSH.TSTAR

A KSH január 1-jei adatai alapján Ősi község lakónépessége az elmúlt öt év során 94 fővel csökkent /2007-ben 2.111 fő, 2008-ban 2.081 fő, 2009-ben 2.073 fő, 2010-ben 2.054, 2011-ben 2.017 fő volt/.

A nemek aránya évek óta szinte azonos, 2011-ben mindössze 8 fővel több férfi élt a településen, mint nő. 2011-ben az állandó népesség kor szerinti eloszlását az 2. sz. táblázatban részletezzük, amelynek alapján megállapítható, hogy az aktív, kereső korban lévő (18-59 éves) lakosok 61,3%-os arányt képviselnek (1.318 fő). A 60 év felettiiek száma 435 fő mely az állandó lakosok 20,23%-át teszi ki. A 18 évnél fiatalabb lakosság létszáma 397 fő (18,46%), mely megfelel az országos átlagnak.

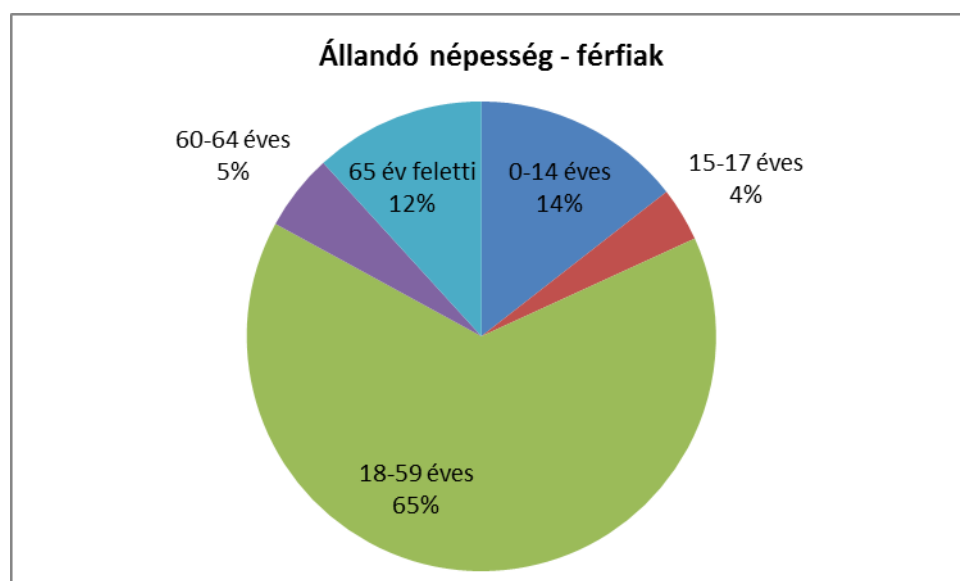
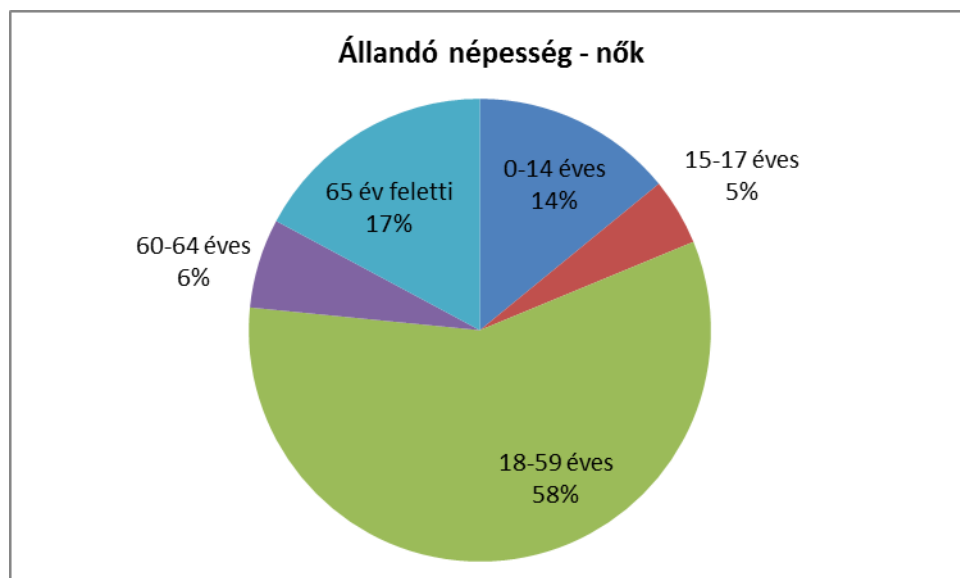
Az aktív korú nők száma 619 fő (58%), míg a férfiak száma 699 fő (64%). A 18 évnél fiatalabb lakosok, nemek szerinti megoszlása közel azonos, a nők lélekszáma 201 fő (19%) a férfiaké 196 fő (18%). A 60 év feletti nők száma 251 fő (23%), a férfiaké 184 fő (17%). A születések száma az országos átlagnak megfelelően az elmúlt időszakban visszaesett, de az elhalálozási adatokkal szinkronban van. Az elvándorlás aránya azonban magasabb, mint a településre költözőké, így a település lakossága az elmúlt évek során fokozatosan csökkent.

A községben nem élnek sem nemzetiségi-, sem roma kisebbséghez tartozó lakosok. A településen nincs szegregátum.

2. számú táblázat - Állandó népesség /2011. év/

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
korcsoport	1071	1079	2150	50%	50%
0-2 évesek					
0-14 éves	151	156	307	49%	51%
15-17 éves	50	40	90	56%	44%
18-59 éves	619	699	1318	47%	53%
60-64 éves	67	57	124	54%	46%
65 év feletti	184	127	311	59%	41%

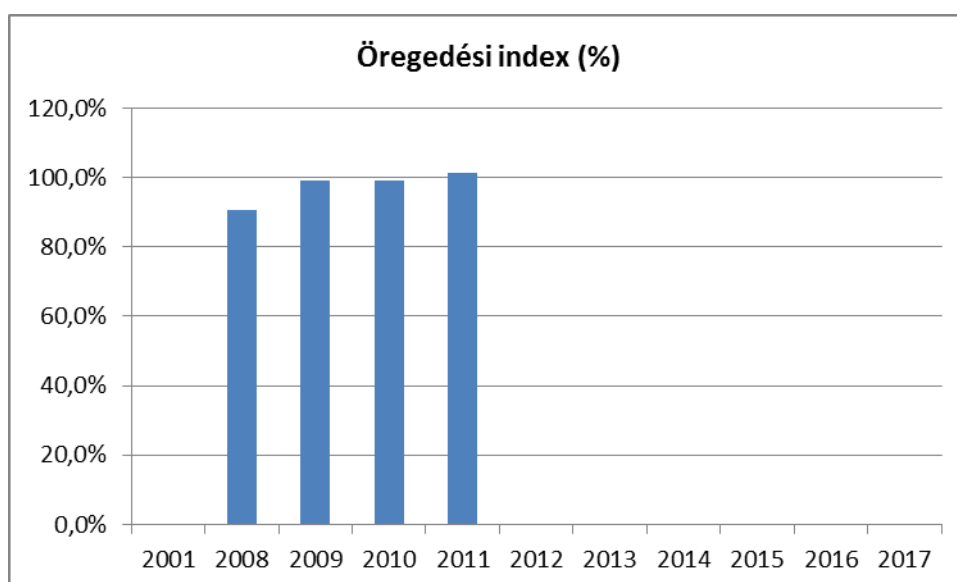
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	na.	422	-
2008	303	334	90,7%
2009	311	314	99,0%
2010	310	313	99,0%
2011	311	307	101,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index Ősi népessége esetében az elmúlt években kicsivel 100% alatt, 2011-ben kicsivel felette volt. Jelenleg a település nem tekinthető sem fiatalosnak, sem előregedőnek.

Azonban megfigyelhető, hogy a fiatalok elvándorlása miatt a település népessége egyre korosabbá válik. (2008-ban 90,7%, 2009-ben és 2010-ben 99 %, 2011-ben pedig 101,3% volt az öregedési index).

Mivel a 65 év feletti létszáma elérte, és kissé meg is haladta a 14 év alattiak létszámát, ezért az öregedési index 100 fölé emelkedett, ez jelzi, hogy település kezd öregedővé válni.

Esélyegyenlőség szempontjából az adatok úgy értelmezhetők, hogy a változó, idősödő népességszerkezet miatt - a gyermekek mellett – egyre nagyobb figyelmet kell fordítani az idősebb korosztály helyzetére is. Az öregedési index emelkedésével párhuzamosan fokozottabban kell gondoskodni a településen élő idős emberek ellátásáról.

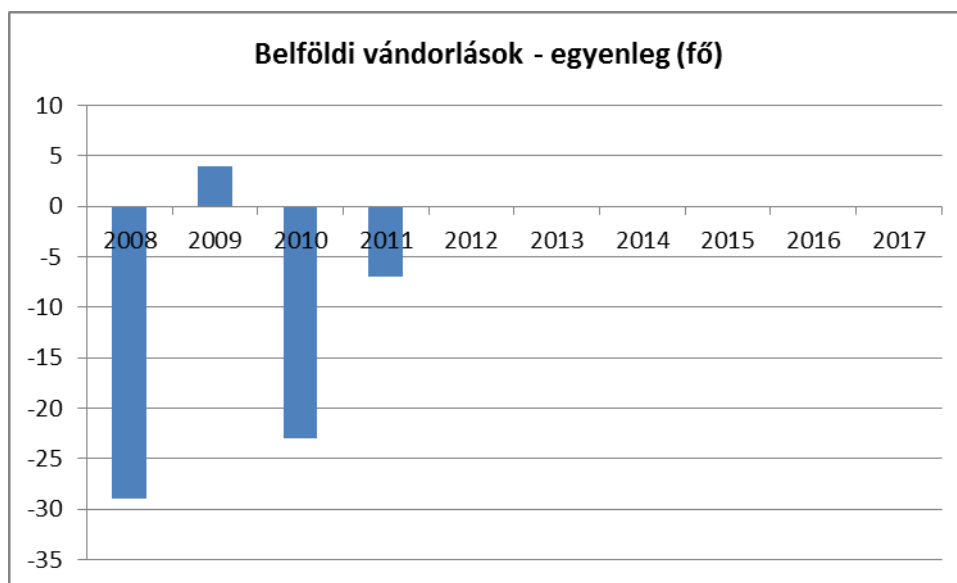
A belföldi vándorlások adatai arról tájékoztatnak, hogy milyen az adott település vonzereje. Ha az egyenleg pozitív, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző.

Az 1990-től bekövetkezett gazdasági struktúraváltás és racionalizáció következtében sorra zártak be a Várpalotai kistérség nehézipari üzei, szénbányái. A leépítések, a fokozódó munkanélküliség elsőként a városi lakosságot érintette. A megélhetési gondok elől vidékre költöző családok betelepülésével Ősi község gyarapodni kezdett. A beköltöző – főként fiatal családoknak köszönhetően – néhány év alatt megváltozott a település korösszetétele is, így nem csupán gyarapodni, de fiatalodni is kezdett a falu. A beköltözők többsége többgyermekes család volt, melyekre jellemző az alacsony iskolázottság, az ebből eredő magas munkanélküliségi ráta, a kilátástalan anyagi helyzet és a rossz szociális és kulturális környezet. Ezek a családok a falusias életmódhoz kapcsolódó gazdálkodási, kertművelési kompetenciákkal nem rendelkeztek. A 90-es évek végétől azonban a beköltözés lelassult, majd ismét az elköltözés vált dominánssá. A migráció irányváltását elsősorban a városokba települt multinacionális cégek (IBM, Panasonic, Tesco, Penny, stb.) növekvő munkaerő igénye indukálta, illetve ezen munkahelyek könnyebb megközelíthetősége, a bejárás biztosíthatósága. A nehéz anyagi helyzetben lévő családok, (valamint a munkalehetőséget kereső fiatalok) egy része elvándorolt a településről.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	51	80	-29
2009	42	38	4
2010	34	57	-23
2011	33	40	-7

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból látható, hogy az elvándorlás 2009-ben a világgazdasági válság következtében rövid időre megtorpant, de 2010-től ismét az elvándorlás (illetve a kivándorlás), bár kisebb mértékben, de tovább folytatódott.

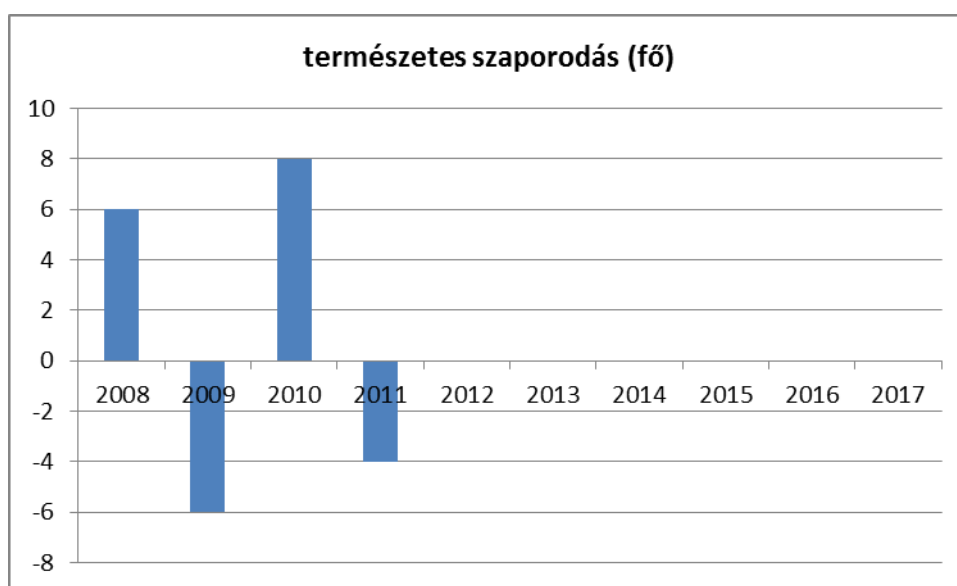
Az ezredfordulót megelőző évtizedekben Ősi gazdasági húzóágazata a mezőgazdaság volt, ami mára teljesen átalakult. Ma már kevés család él már a mezőgazdaságból. A lakosság egy része az őstermelés mellett a volt TSZ utódjánál, a Palotamező Kft-nél vállalhat munkát, illetve a Bakonyerdő Zrt 15-20 főt foglalkoztat közmunkaprogram keretében. Jelenleg egy nagyobb ipari üzem van jelen a településen: a Metaltech Kft. átlagosan 30-35 helyi lakost foglalkoztat fémmezmunkálási területen. Ezek mellett a munkaerőpiacon jelen vannak még (kb. 5-7 kisebb cég): építőipari vállalkozások, kereskedelmi-, valamint vendéglátó-ipari egységek és a helyi posta. Az oktatási intézményekben (óvoda, iskola és ezek konyhája) összesen 30 főt alkalmaznak, egészségügyi területen egy orvos és egy védőnő dolgozik. A község önkormányzatánál 11 fő alkalmazott és 6-8 fő közfoglalkoztatott szolgál. A Vízügyi Igazgatóságnál 4 fő közfoglalkoztatott dolgozik, akik árkot ásnak, csatornát tisztítanak. A lakosság több mint 50%-a nem talál helyben munkát, ingázik lakhelye és a közeli városok, illetve a két megyeszékhely között, akik többnyire Veszprém, illetve Székesfehérvár ipari parkjaiban dolgoznak.

A település távolsági autóbusz járáttal megközelíthető, a tömegközlekedés jól szervezett (Székesfehérvár, Veszprém, és Várpalota irányából), amivel közvetlenül 12 település érhető el. Vasúthálózat nem érinti, ezért a személy- és teherforgalom is Berhida, Várpalota, és Nádasdladány irányából, közúton bonyolódik.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	28	22	6
2009	14	20	-6
2010	30	22	8
2011	17	21	-4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A demográfiai adatok azt mutatják, hogy az élve születések száma kissé meghaladja a halálozások számát. (A természetes szaporodás 2008-ban 6 fő, 2009-ben -6 fő, 2010-ben 8 fő, 2011-ben -4 fő volt.)

Értékeink, küldetésünk

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során törekszünk arra, hogy településünkön az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód feltételeit folyamatosan biztosítsuk, fenntartsuk. Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. és XV. cikkében foglaltakkal azonosulva azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.” Ősi Község Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és élhessenek a településen, és lehetőségeihez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki áldozattá válását.

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk elkészítésekor fontos szempont számunkra a hátrányos helyzetű csoportok: mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése, annak érdekében, hogy a településünkön élők minél nagyobb eséllyel legyenek jelen a szabad munkaerő-piacon. Előmozdítjuk a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtését.

Értékeinkkel összhangban küldetésünk továbbá a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása a településünkön élő hátrányos helyzetű csoportok számára. A jogszabályokban meghatározott ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a település a társszervekkel, civil szerveződéseivel, egyházakkal, önszerveződéseivel, egyesülettel együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén. Az Önkormányzat és intézményei a megkülönböztetés elleni küzdelemben vezető szerepet vállálnak és felhasználva helyzetüket és befolyásukat, ahol csak lehetséges, segítenek leküzdeni a diszkriminatív akadályokat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ősi település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció-mentességet,
- szegregáció-mentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetés elszedőké számára, Kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei tartalmazzák:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet rendelkezéseit alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) rendelkezéseire.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romainTEGRÁCIÓS stratégiák uniós keretrendszer 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási-politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A települési önkormányzatoknak öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, amelyben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élők, a gyermekek, valamint az idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A programalkotás során gondoskodtunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói feladatok:

Az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása, a kötelezettségek teljesítésért felelős személyek kijelölése

Feladatok:

- a Program megvalósításának koordinálása,
- a Program végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása,
- a Program nyilvánosságának biztosítása,
- a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása,
- az esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója,
- a fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása,
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése,
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításáról.

A Program figyelembe veszi Ősi Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására így különösen:

- Ősi Község Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve,
- Ősi Általános Iskola Pedagógiai Programja, beszámoló a nevelési évről,
- Ősi Gólyafészek Óvoda és Bölcsőde nevelési programja és beszámolója a nevelési évről,
- Ősi Község Költségvetési Koncepciója,
- Ősi Község Gazdasági Programja,
- Ősi Község Településrendezési Terve.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 14/2010. (XI. 29.) Ősi Önk. rendelet

A gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 13/2010. (XI. 29.) Ősi Önk. rendelet

A szociális étkeztetés igénybevételéről, az ezt illetően fizetendő térítési díjakról szóló 15/2011. (XI. 28.) önkormányzati rendelet

E rendeletek célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az Szt. és Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően meghatározzák Ősi Község Önkormányzata által biztosított egyes szociális és gyermekvédelmi ellátások formáit, szervezetét, a szociális és gyermekvédelmi ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Költségvetési koncepció:

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (2) bekezdése értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési jegyző) által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester október 31-ig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Gazdasági program :

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § bekezdése értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

Köznevelés-fejlesztési terv :

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diák szervezetek véleményét. Az oktatási hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

Településrendezési terv:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési

feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Kistérségi társulási feladatellátás:

Ősi Község Önkormányzata 2003. március 31-től kezdődően a településen a Várpalotai Népjóléti Gondozási Központ bevonásával biztosítja a településen a Gytv. 39. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a Szt. 57. § (1) bekezdés d) pontja és 63. §-a szerinti házi segítségnyújtást.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ősi települési esélyegyenlőségi programjának tartalmában, elveiben, és célkitűzéseiben is szorosan kapcsolódnia kell Várpalota kistérség intézkedési tervéhez, valamint a térségi esélyegyenlőséggel kapcsolatos programokhoz.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati, képviselő-testületi beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Adathiányokkal az alábbi területeken találkoztunk:

Demográfia:

- A lakónépességi adatokon belül nincs pontos nyilvántartás a fogyatékkal élőkéről (milyen fogyatékossgal élnek, nemek aránya, munkaerő-piaci helyzetük, végzettségük);
- A foglalkoztatási adatokon belül nincs pontos nyilvántartás a munkanélküliek és álláskereső, valamint a közhasznú foglalkoztatottak iskolai végzettségéről.

Szociális helyzet:

- A gyermekes családok esetében csak hozzávetőleges pontossággal lehet tudni, hogy hány szülő családok, mennyi gyermeket nevelnek, mennyi a fogyatékos-, tartósan beteg gyereket nevelők, illetve háztartásban gyerekeken kívül mást eltartók száma.
- 18 évesnél korábban szült anyák száma, illetve arra vonatkozó információ, hogy tanulmányaikat megszakították-e emiatt;

Egészségügy:

- Fogyatékkal élők ellátási lehetősége;
- Népegészségügyi szűrésekből, illetve védőoltásokból kimaradtak adatai;
- Egészségügyi felvilágosító tevékenységek száma és ezen belül az elért személyek száma.

Foglalkoztatás:

- A hátrányos helyzetben lévők, illetve a fogyatékkal élők foglalkoztatási mutatói tekintetében részletes adattal rendelkezünk;
- Szociális-, munka-rehabilitáció-, intézményi-, illetve külső szolgáltató által történő foglalkoztatás;

- Nincsenek részletes adataink a közhasznú foglalkoztatottakról, közmunka programban résztvevőkről;
- A település lakóinak jellemző foglalkoztatási ágairól;

Lakhatási helyzet:

- Nincsenek pontos adatok a lakhatás minőségi szintjét illetően.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Mélyszegénységről beszélünk, ha valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt él, és szinte esélye sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjen.

A 2011. évi felmérések azt mutatják, hogy hazánkban 1,2 millió felett van a szegély emberek száma. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá. Egyre többen tartoznak a mélyszegények közé is. A rendszerváltást követően a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú romáknak több mint a fele veszítette el állását, s így valamennyi foglalkozási mutatójuk lényegesen rosszabb, mint a többségi népességé.

Az alacsony foglalkoztatási arányon túl problémát jelent a foglalkoztatási instabilitás, vagyis a megélhetés szempontjából biztosnak mondható, állandó (tényleges) munkahelyek aránya. Az országban – így Ősi településen is – a mélyszegénységben élők foglalkoztatása többnyire csak a közmunka-program keretében valósul meg.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek és településrészeknek, ahol nagyon alacsony az iskolázottság és a foglalkozási ráta, valamint erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi. Az ilyen térségek lakosságánál folyamatos a lecsúszás, számukra segítség nélkül nincsen visszaút.

A mélyszegénységben élőkről, helyzetükről – tekintettel a személyiségi jogok védelmére – nagyon kevés adat áll a rendelkezésünkre. Ősiben jelenleg egyetlen roma család sem él, a mélyszegénység főként a tartósan munkanélküliek rétegét sújtja.

A szociális segítő területeken dolgozók egyre inkább a lakosság rohamos mértékű elszegényedéséről számolnak be, fokozódik a családok közötti anyagi különbség, ez feszültséget okoz már a gyermekek között is. Kénytelenek vagyunk tudomásul venni a szegények és a gazdagok csoportjainak kialakulását, és ez ellen egyelőre a szakemberek hatékonyan fellépni nem tudnak. A különbségek csökkentését segélyekkel nem lehet elérni. A születési adatokból kiemelhető az a tény, hogy az újszülöttek növekvő arányban érkeznek anyagi nehézségekkel küszködő családokba.

A TeIR KSH Területi Statisztikai Adatok Rendszere népszámlálási jelentésében is szerepel az a kimutatás, amely a lakosság iskolai végzettségével kapcsolatos. Ez az adat számunkra azért fontos, mert az iskolai végzettség foka legtöbb esetben erősen determinálja az emberek munkához való jutásának esélyét. Eszerint az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező lakosok száma 312 fő, akiknek aránya 15,13%, a teljes lakosságot tekintve. Az összes regisztrált munkanélküli és nyilvántartott álláskeresők körében jellemző az alacsony végzettség: a munkanélküliek kb. fele alacsony végzettségű.

A hátrányos helyzetben lévő családok, ill. egyének között gyakoribb a bűnelkövetések száma. A Várpalotai Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint Ősi községben ez csekély mértékűnek mondható, azonban egyre többen kerülnek igen kritikus anyagi helyzetbe, ami elszegényedéshez vezet. Ezért nagy hangsúlyt helyeznek a bűn- és baleset-megelőzési tevékenységre, melynek kiemelt része a családon belüli erőszakkal elkövetett bűncselekmények területe. Ebbe a körbe tartozik a tartás elmulasztása, illetve kiskorú veszélyeztetése, amelyek száma az elmúlt évben stagnált a korábbi időszakhoz képest. A családon belüli erőszak körébe tartozó cselekmények alkalmával a családtagok elsősorban a Gyermejjóléti Szolgálathoz fordultak segítségért.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az országban a rendszerváltást követő bő egy évtized során a relatív jövedelmi szegénység a gyors növekedés után csökkenő, majd enyhén ingadozó trendet követett. A TÁRKI számításai szerint az 1990-es évek első felében – a jövedelemegyenlőtlenségek növekedésével párhuzamosan, de attól nem függetlenül – fokozatosan emelkedett a szegénységi ráta a teljes népességen belül. A mai szegénység okai nagyrészt a gazdaság rendszerváltás előtti szerkezetében gyökereznek. A tervgazdaságban sok olyan egyszerű munkahely volt, ahol általános iskolai végzettséggel is jól lehetett keresni, és olyan oktatási rendszer, ami inkább a tárgyi tudást, mint a készségeket igyekezett fejleszteni. Az akkori gazdaság igényeinek ez meg is felelt, hiszen ha valaki kitanult egy szakmát, egész életében megélt belőle, és nem volt rá szüksége, hogy átképezze magát, hiszen nagyon sok szakterületen kétkézi munkával, gyenge írás- és olvasási készséggel is boldogulni lehetett. A rendszerváltás néhány év alatt megszüntette ezeket a munkahelyeket.

Földrajzi adottságai és gazdasági lehetőségei következtében Ősiben a munkanélküliek aránya meghaladja a járási, illetve a megyei átlagot. Ősi, perifériális helyzete, a **kedvezőtlen közúti megközelíthetősége**, és a vasúti közlekedés hiánya miatt kevésbé vonzó a munkahelyeket teremtő új cégek, üzemek, illetve befektetők számára. A helybeli munkalehetőségek korlátai, ill. hiánya miatt település munkaképes lakosságának döntő hányada a közeli településeken (Várpalota, Pétfürdő, Berhida, Mór), az 1990-es évek végétől elsősorban a megyeszékhelyeken (Székesfehérvár, Veszprém) ill. ezek vonzáskörzetében kénytelen munkát vállalni. Az itt működő multinacionális vállalatok külön munkásjáratot biztosítanak alkalmazottaik számára.

A hátrányos helyzetű munkavállalók - az országos tendenciához hasonlóan – a többnyire alacsony iskolai végzettségük miatt nehezen tudnak elhelyezkedni, döntő többségük a segélyek mellett feketemunkából tartja el magát, illetve családját. Az átképzések is egyfajta kiutat jelenthetnek a munkaerőpiacon való fennmaradáshoz, ezért az önkormányzat segítséget nyújtana a lakosság számára abban, hogy a felmerülő igény szerint helyet biztosítson az oktatást végző intézmények, cégek számára, akik jelzik felnőtt tanfolyamok, átképzések indítását. Remélhetőleg ezek elvégzése után az emberek a későbbiek folyamán munkát is találnak a közelben, vagy tudásukat ki tudják szélesíteni.

Az egyének és háztartások különböző valószínűséggel kerültek a szegények közé egyéni és háztartás-, továbbá szubjektív vagy objektív jellemzőik szerint. A jövedelmi és mobilitási vizsgálatok erős összefüggést mutatnak a szegénység (vagy távolabban, a társadalmi státusz) és a foglalkoztatási helyzet között. A szocializmusból örökölt, a teljes foglalkoztatásra és a vállalati szolgáltatásokra alapuló jóléti ellátórendszer sem infrastruktúrájában, sem szemléletében nem volt alkalmas az új kihívások kezelésére.

A munkapiaci integráció egyik legfontosabb feltétele volna a munkába járás megfizethetősége is, ami sokak számára nem elérhető, vagy nem kivitelezhető. Környékünkön jelenleg sem csökken az anyagi depriváltság intenzitása, és a magas lakhatási költségekkel küzdők száma, többnyire a munkahelyteremtő intézkedések hiánya miatt. A munkanélküliség mellett a szegénység másik fő utánpótlási csatornája az egyéni vagy családi válsághelyzetek kialakulása. A reintegrációt segítő ellátások a munkanélküliség és a személyesebb természetű krízisek területén is hiányosak, a konfliktuskezelési eszköztár pedig nagyon szegényes, ezért egy viszonylag hétköznapi sokk (betegség, baleset, válás, munkahely elvesztése) is nagyon könnyen vezet olyan személyes krízishez (depresszió, öngyilkosság, alkoholizmus, droghasználat), amelynek a megoldásához már szakértő segítsége kellene, ez a segítség pedig a legtöbbek számára nehezen elérhető vagy nem elég jó minőségű. Köztudott, hogy a devianciák vonzzák egymást, így a bűnözés is hamar bekerül a képbe.

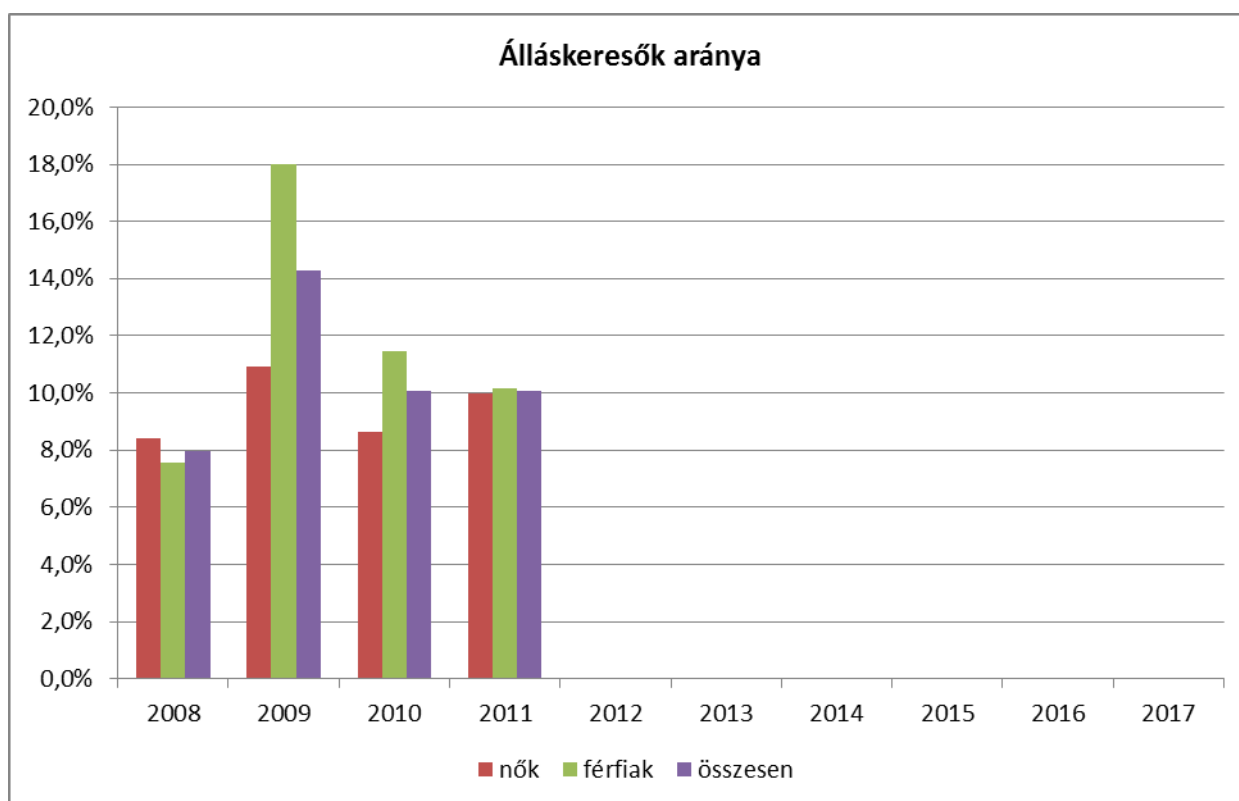
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ősiben a munkanélküliek aránya, és az országos, a megyei, és a járási helyzethez képest is kedvezőtlen képet mutat. A statisztikai adatok alapján a településen, 2011. évben 1534 fő munkaképes korú lakosból 154 fő szerepelt nyilvántartott álláskeresőként, ez 10 %-os munkanélküiségi rátát jelent, mely a járásban az egyik legmagasabb érték. A hátrányos helyzetű tanulók szülei körében a munkanélküliek aránya magas. A közfoglalkoztatásban közel 30 fő vesz részt. E foglalkoztatási forma feladata, hogy segítse a programban résztvevők hátrányainak leküzdését és megélhetésük biztosítását. Jellemző, hogy iskolai végzettségük alacsony.

3.2.1. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma és arány, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	736	806	1542	62	8,4%	61	7,6%	123	8,0%
2009	743	666	1409	81	10,9%	120	18,0%	201	14,3%
2010	742	804	1546	64	8,6%	92	11,4%	156	10,1%
2011	731	803	1534	73	10,0%	81	10,1%	154	10,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

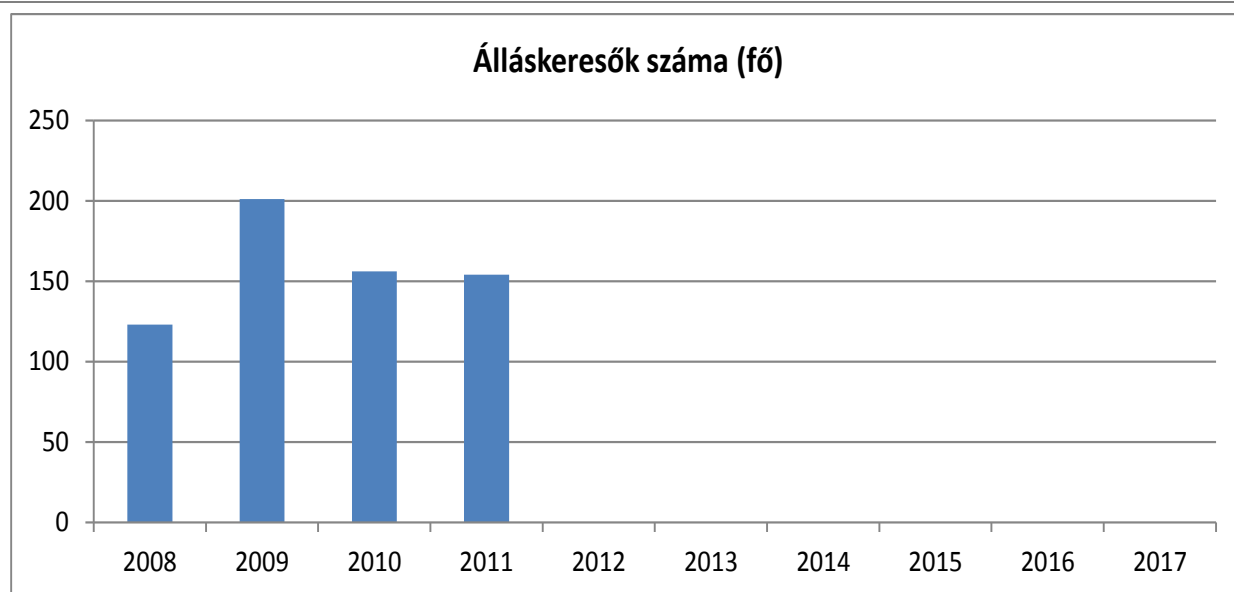

A NMH adatai alapján a nyilvántartott álláskeresők száma, 2008-ban 123 fő volt, mely a munkaképes lakosság 8,0%-át tette ki. 2009-ben - a gazdasági válság legsúlyosabb évében - kiugró értéket (201 fő) mutat, mely a 15-64 év közötti lakónépesség 14,3%-t tette ki. 2010-ben ez az érték 10,1%-ra (156 fő), 2011-ben 10%-ra (154 fő) esett vissza. Figyelemre méltó, hogy míg 2008-ban az álláskereső nők voltak többségben, addig 2009-ben ez az arány gyökeresen megváltozott. Feltehetően a gazdasági válság első sorban azokat a gazdasági területeket érintették ahol nagyobbbrészt férfiakat foglalkoztattak (építőipar, gépipar, vegyipar, élelmiszeripar). A nemek közötti különbség 2011-re megszűnt, az álláskereső nők és férfiak aránya kiegyenlítődt, 10%-os szinten stabilizálódott.

3.2.2. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoportok szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma	fő	123	201	156	154
20 éves és fiatalabb	fő	2	4	6	6
	%	1,6%	2,0%	3,8%	3,9%
21-25 év	fő	18	28	23	15
	%	14,6%	13,9%	14,7%	9,7%
26-30 év	fő	15	28	17	19
	%	12,2%	13,9%	10,9%	12,3%
31-35 év	fő	12	19	18	11
	%	9,8%	9,5%	11,5%	7,1%
36-40 év	fő	15	21	12	18
	%	12,2%	10,4%	7,7%	11,7%
41-45 év	fő	14	24	18	19
	%	11,4%	11,9%	11,5%	12,3%
46-50 év	fő	18	41	30	31
	%	14,6%	20,4%	19,2%	20,1%
51-55 év	fő	19	23	22	23
	%	15,4%	11,4%	14,1%	14,9%
56-60 év	fő	9	13	10	12
	%	7,3%	6,5%	6,4%	7,8%
61 év felett	fő	1	0	0	0
	%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

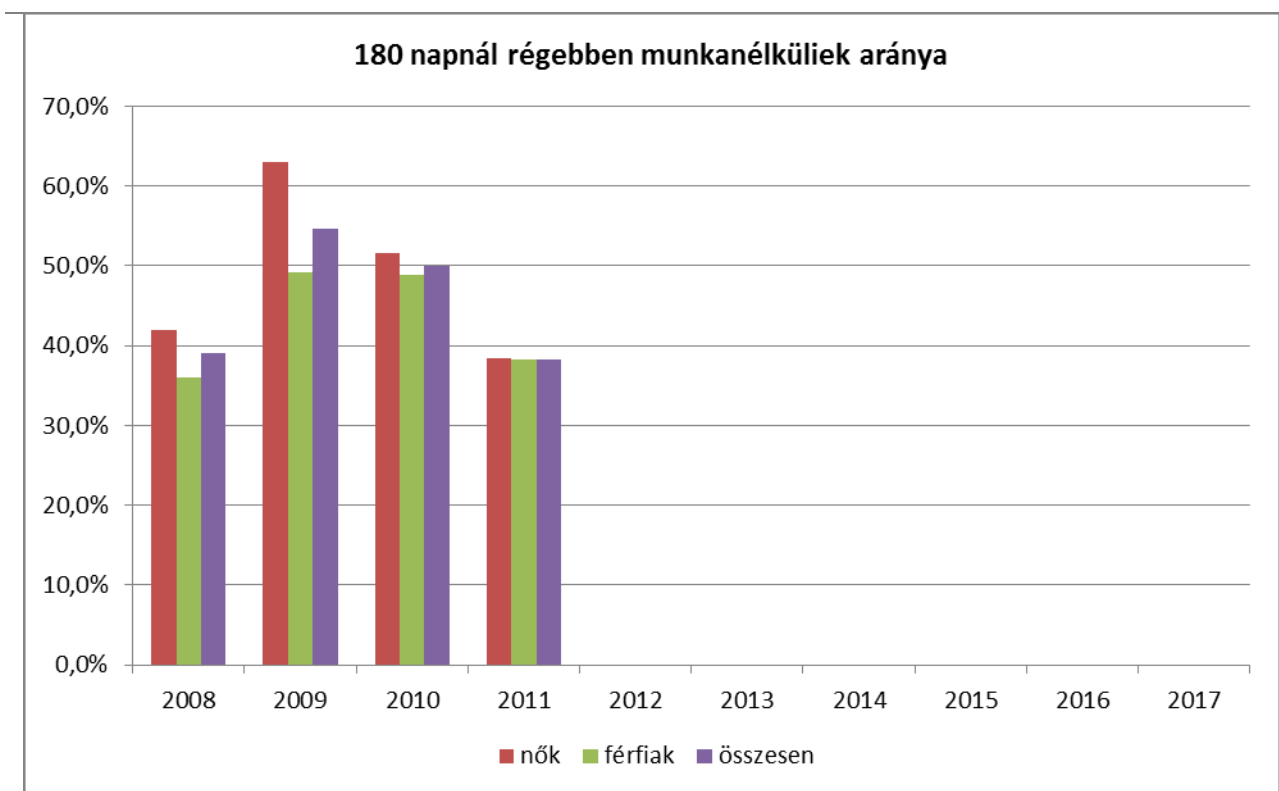

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Regisztrált munkanélküliek többsége 46-50 év közötti, következő helyen az 51-55 évesek vannak, őket követik a 41-45 az évesek. A regisztrált munkanélküliek száma a 2009-es kimagasló érték után 2011 év végére visszaszorult.

3.2.3. számú táblázat – Munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	62	61	123	26	22	48	41,9%	36,1%	39,0%
2009	81	120	201	51	59	110	63,0%	49,2%	54,7%
2010	64	92	156	33	45	78	51,6%	48,9%	50,0%
2011	73	81	154	28	31	59	38,4%	38,3%	38,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

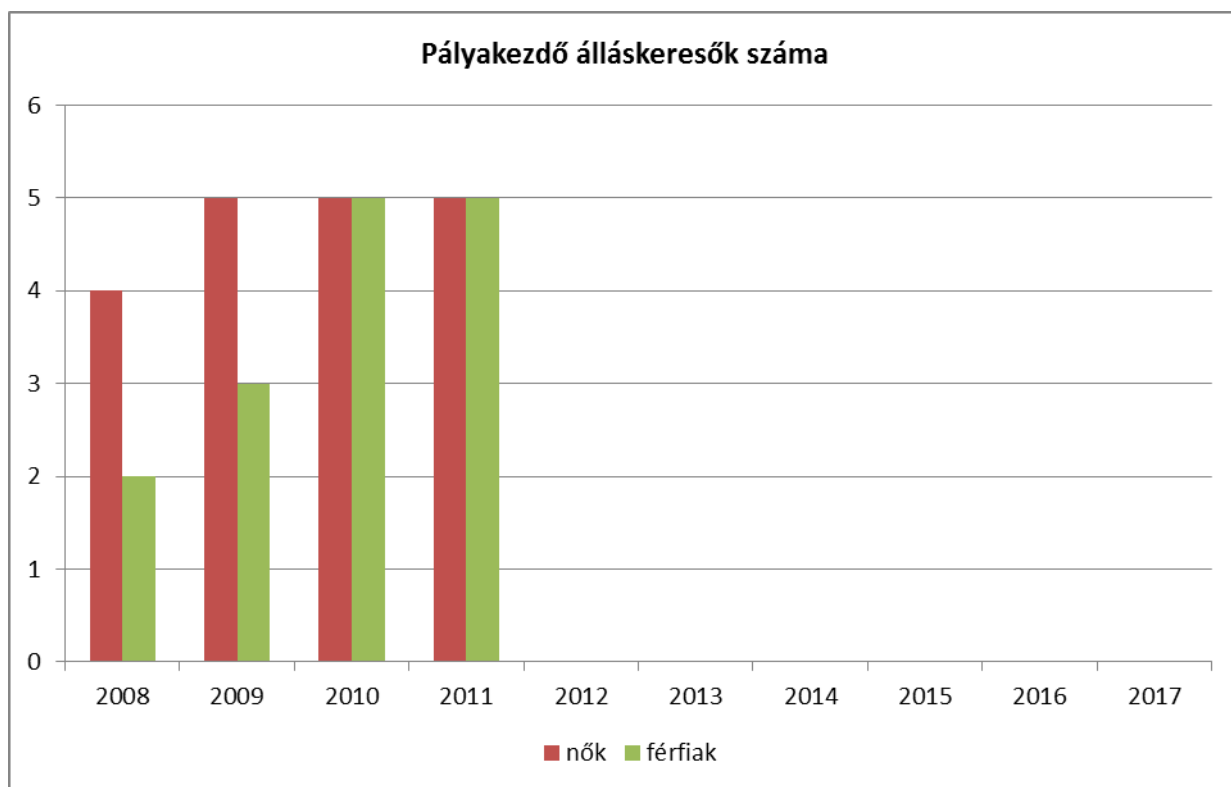
Ez a tábla a munkanélküliség évek alatti elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. A számadatok szerint a 2009-es kiugró értéket követően fokozatosan csökkent a tartós (180 napnál régebben) munkanélküliek aránya. Ennek oka lehet a közfoglalkoztatás egyre szélesebb körű bevezetése, mely átmeneti jelleggel ugyan, de munkalehetőséget biztosít, az álláskeresőket jelentős részének.

A 2011. év végén nyilvántartott 154 fő munkanélküli 38,3%-a (59 fő) már több mint 6 hónapja munkát keres. (3.2.3. sz. táblázat) A regisztrációban szereplő álláskeresőket férfiak rendszerint többségben vannak, addig a 180 napnál régebben munkanélküliek között a nők aránya magasabb. A tartósan munkanélküli nők és férfiak aránya 2011-ben kiegyenlítőddött (regisztrált munkanélküliek kb. 38 %-a).

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőket száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőket száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	210	194	404	4	1,9%	2	1,0%	6	1,5%
2009	203	200	403	5	2,5%	3	1,5%	8	2,0%
2010	191	197	388	5	2,6%	5	2,5%	10	2,6%
2011	184	204	388	5	2,7%	5	2,5%	10	2,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatban feltüntetett adatok egy fontos munkaerő piaci helyzetre, a pályakezdőkre irányítja a figyelmet. Annak ellenére, hogy a 18-29 éves korú lakosság lélekszáma évről évre csökkent (2008-ban 4004 fő, 2009-ben 403 fő, 2010-ben 388 fő, 2011-ben 388 fő), a pályakezdő álláskeresők száma 2008-tól kezdődően folyamatosan emelkedett (2008-ban 6 fő, 2009-ben 8 fő, 2010-ben 10 fő, 2011-ben 10 fő volt). A férfiak esetében a növekedés üteme lassúbb (2008-ban 2 fő, 2009-ben 3 fő, 2010-ben 5 fő, 2011-ben 5 fő), a nők esetében gyorsabb volt (2008-ban 4 fő, 2009-ben 5 fő, 2010-ben 5 fő, 2011-ben 5 fő).

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1714	878	836	1472	714	758	242	14,1%	164	18,7%	78	9,3%

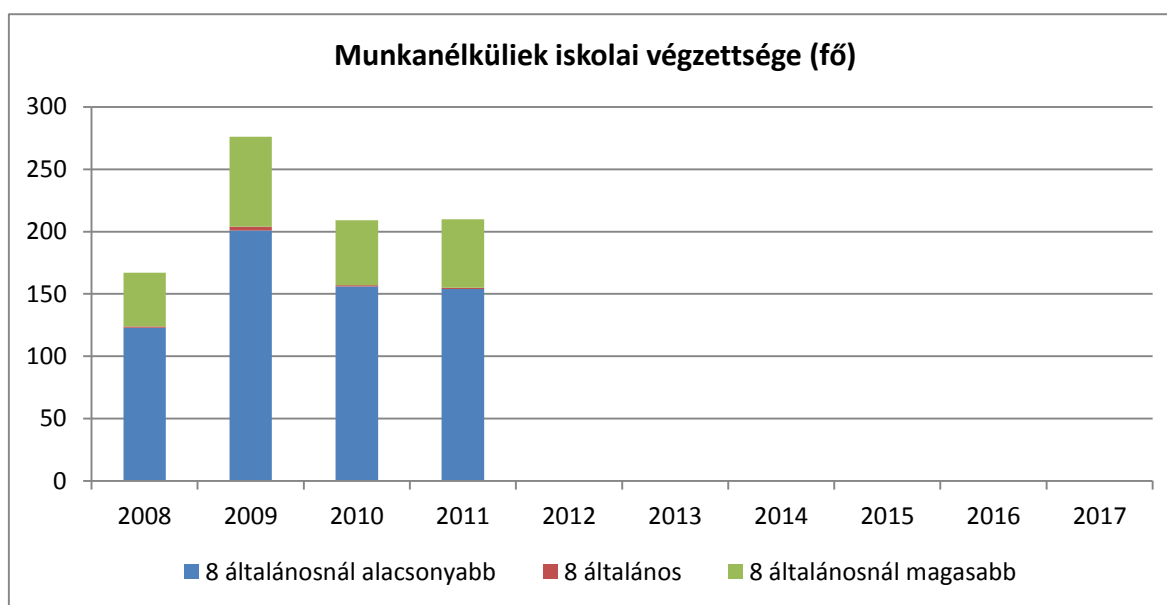
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás (2011. évi adatok nem állnak rendelkezésre)

2001-ben a 15 évesnél idősebb általános iskolai végzettséggel nem rendelkező lakosok száma 242 fő (14,1%) volt. Az alacsonyan iskolázottak kétharmada nő volt (164 fő).

3.2.6. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	A nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	167	123	73,7%	1	0,6%	43	25,7%
2009	276	201	72,8%	3	1,1%	72	26,1%
2010	209	156	74,6%	1	0,5%	52	24,9%
2011	210	154	73,3%	1	0,5%	55	26,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott munkanélküliek száma és az iskolai végzettsége között pozitív korreláció állapítható meg. A 8 általános, vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma a legmagasabb.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresői hosszú ideig eredménytelen. A közfoglalkoztatási jogviszony a közfoglalkoztató és közfoglalkoztatott által kötött közfoglalkoztatási szerződéssel jön létre, amelyet írásba kell foglalni.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban levő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresőik (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresőik) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. Azt, hogy ki lehet közfoglalkoztatott, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény határozza meg.

Az Önkormányzat a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő segélyezettek közül igyekszik mindenkit bevonni a közmunka program keretében történő foglalkoztatásba, hogy emiatt ne szűnjön meg az ellátása. Az elmúlt két évben voltak olyanok is, akik országos közmunkaprogram keretében (Vízügyi

Igazgatóság, Erdészet) kerültek foglalkoztatásra. Önkormányzatunk minden lehetőséget kihasznál annak érdekében, hogy közfoglalkoztatás útján minél több ősi lakost tudjon munkához juttatni.

Az önkormányzat nyilvántartásai alapján 2011-ben összesen 27 fő közfoglalkoztatottat alkalmazott közcélú munkában. Ebből két nő 35 évnél fiatalabb és hárman (egy nő és két férfi) 55 év feletti volt. Legtöbben (22-en) a 35-55 év közötti korosztályból kerültek ki: 19 férfi és 7 nő. Többnyire a rövid időszakra (60-90 nap) szóló alkalmazás volt a jellemző, elsősorban az idénymunka adott foglalkoztatási lehetőséget, napi 4-6 órás foglalkoztatás keretében. A közfoglalkoztatásban részt vevők korát megvizsgálva megállapítható, hogy több mint 80%-uk a középkorú, 35-55 éves korosztályt képviseli. Alig több mint 7 % náluk fiatalabb és 11% az 55 év feletti korosztályból került ki. Nemük szerint nagyobb részben (74%) férfiak.

Az önkormányzat a közfoglalkoztatáson belül mindig is külön figyelmet fordítottak a halmozottan hátrányos helyzetű lakosokra, ezért ennek alapján megállapítható, hogy e téren csak pozitív megkülönböztetésről beszélhetünk.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Ősi község szerencsés helyzetben van, mivel 25 kilométeres távolságon belül két megyeszékhely (Veszprém, Székesfehérvár), egy járási székhely (Várpalota), és számos potenciális munkalehetőséget biztosító vegyi üzem (Pétfürdő, Berhida, Balatonfűzfő) található.

A tömegközlekedési eszközök, illetve a közeli településeken lévő nagyvállalatok, üzemek által indított különjáratok megfelelő szinten biztosítják a munkahelyekre időben való eljutást.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A község kistelepülés révén ezt megoldani nem tudja, de a Közép-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Várpalotai Kirendeltsége a lehetőségéhez mérten különböző képzési, továbbképzési és átképzési programokkal, foglalkozásokkal igyekszik megkönnyíteni, segíteni a fiatalok munkaerőpiacra való kerülését. (idegen nyelvi képzés, számítástechnikai oktatás, ECDL vizsga, wolfram-hegesztő, kigépkézelő, targoncakezelő képzés, stb.)

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők számára, felzárkóztató felnőttképzést többnyire – igény szerint a térségben legközelebb – Várpalotán indítanak, melyekben a 8 osztályos végzettségen kívül érettségit, illetve szakképzettséget is lehet szerezni. Ezen kívül a két, szinte azonos távolságban elérhető megyeszékhelyen adott a továbbtanulási lehetőség. A Közép-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Várpalotai Kirendeltsége számos képzési, továbbképzési és átképzési programot indít elsősorban szakképzettséggel nem rendelkező tartósan munkanélküli személyek számára,

g) mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

Ősi községben roma lakosság nem él, elsősorban a mélyszegénységben élők foglalkoztatása jelent problémát. Erre a települési önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények keretében kerül sor, közfoglalkoztatás keretében. Az önkormányzat ezen a módon mindenki számára biztosítja lehetőséget.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élők meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyontól származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem jellemző.

A foglalkoztatás területén való hátrányos megkülönböztetésről nincs feldolgozható adatunk, azonban köztudott, hogy vannak olyan munkaadók, akik – ha nem is nyíltan, de nem szívesen alkalmaznak roma származású, vagy fogyatékkal élő személyt. Roma lakosság Ősi községben nincs, fogyatékkal élő személyek (mozgássérültek, látás- és hallássérültek, értelmi sérültek) hátrányos megkülönböztetésére vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Nemből, életkorból fakadó hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk, bár személyes interjúk kapcsán a Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói, illetve a Polgármesteri Hivatal ügyintézői előtt a kisgyermekes anyáktól, nyugdíj előtt álló személyektől erre utaló információk elhangzottak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2011-ben Ősi lakosságának 30 %-a (619 fő) részesült valamilyen szociális szolgáltatásban, mely arány a megyei átlagot magasán meghaladta.

a) Igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma:

A szociális törvényben is előírt szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokat (időskorúak járadékában részesülők, aktív korúak ellátására jogosultak, lakásfenntartási támogatásban, ápolási díjban, átmeneti és temetési segélyben részesülők) számát tüntettük fel az 1-6 pontban. Ezen felsorolt juttatások 226 főt érintettek, ami a lakosság 11%-át teszik ki.

A szociális ellátás legnagyobb részét a lakásfenntartási támogatás, valamint az átmeneti segélyezés adta, emellett jelentős számban (106-an) részesültek rendkívüli és rendszeres gyermekvédelmi támogatásban. Közgögyellátási szolgáltatásokat 79-en vettek igénybe. Rendszeres szociális segélyben összesen 13 fő (6 férfi és 7 nő) részesült, ami a lakosság 1%-át sem éri el. Ez a kistérségi települések adataihoz mérten az egyik legkedvezőbb számérték. Tartósan beteg, fogyatékkal élő gyermeket nem tartanak nyilván.

Kimutatásra kerültek a természetben nyújtott szociális ellátások is, melyeket összesen 111 fő, a lakosság 5,4%-a vett igénybe: két köztemetés, közgögyellátásban 79 fő részesült, egészségügyi szolgáltatásra 30 fő volt jogosult, adósságkezelési szolgáltatásban nem részesítettek senkit.

A szociális alapszolgáltatásokon belül elkülönítettük az alábbiakat:

- Alapellátásokból családsegítésben 41-en, étkeztetésben 69-en, házi segítségnyújtásban pedig 54-en részesültek.
- A gyermekekhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat (a gyermekvédelmi törvény által előírt védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, családba fogadás, átmeneti/tartós nevelésbe vétel, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, óvodáztatási támogatás, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatás), amelyeket összesen 186 fő, a lakosság 9%-a vett igénybe, ami a térségben is magas számnak tekinthető;
- óvodáztatási támogatásban a vizsgált 5 év alatt (2008-2012) 1 fő részesült.

A pénzbeli szociális ellátások közül időskorúak járadékában 2008-2012 között nem részesült ősi lakos.

A természetbeni juttatások között kiemelkedő az évente több alkalommal megismétlődő akció, amely során kb. 70 rászoruló család kaphatott segítséget, az EU Élelmiszersegély program keretében, a Veszprém Egyházmegyei Karitásztól közvetítéssel.

2012. évben első alkalommal 36 erdei m³ szociális tűzifa került kiosztásra a rászorulóknak között, ezt Ősi Község Önkormányzata a Belügyminisztérium által kiírt szociális tűzifa programból valósította meg. E támogatásból Ősi község kapott a legtöbbet a környező települések közül. A szociális tűzifa odaítélésének és kiosztásának szigorú szabályait a Belügyminisztérium által meghatározott keretszabályok alapján és Ősi Község Képviselő-testülete rendeletben szabályozta.

A Képviselőtestület Szociális és Népjóléti Bizottságára ruházta át a szociális tűzifa kiosztásának döntési jogát. A Bizottság a beérkezett kérelmeket megtárgyalta, s a szigorú feltételeknek és szempontoknak megfelelően döntött a tűzifa kiosztásáról. A Bizottság elsődleges és legfontosabb szempontja az volt, hogy a kérelmezők közül a lehető legtöbbet tudjanak kapni tűzifát, így a rendelkezésre álló mennyiségből az előző évekhez képest sokkal több családot tudtak támogatni. Sajnos a keret kevésnek bizonyult, a beérkezett 141 kérelem közül a többi esetben a Bizottság már csak elutasító döntést tudott hozni.

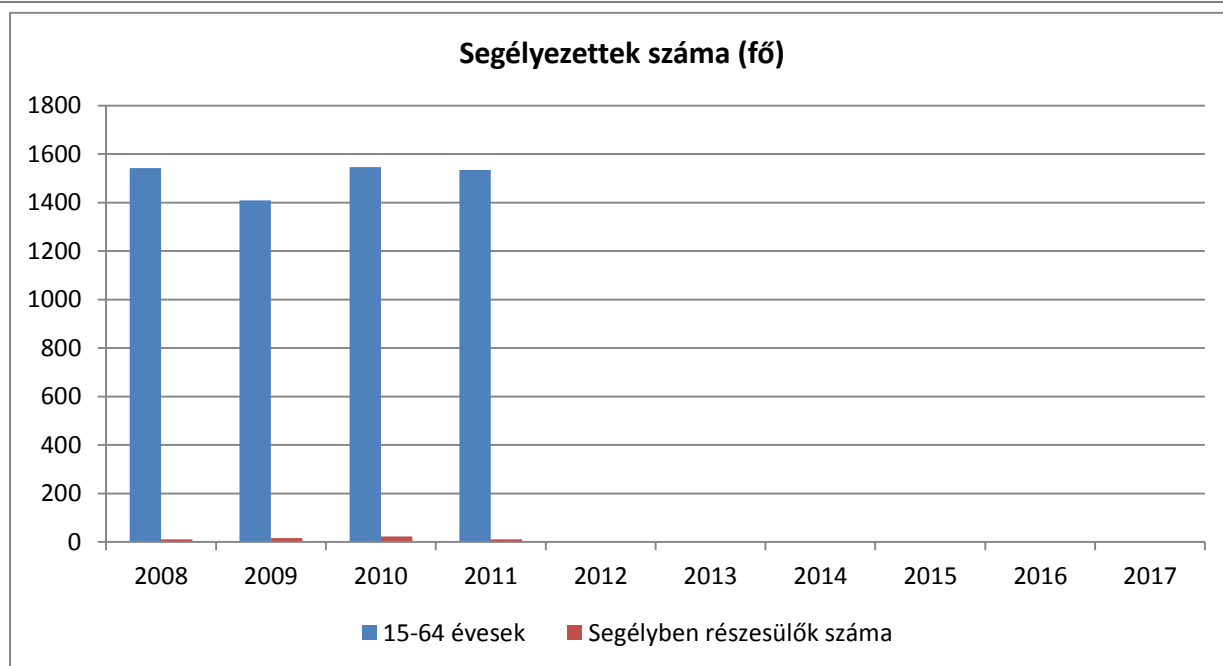
Aktív korúak ellátására a lakosság közel 4%-a, 81 fő jogosult személy volt (RSZS, rendelkezésre állási támogatás, közcélú foglalkoztatás). Lakásfenntartási támogatásban 100 fő: a lakosság 4,85%-a, ápolási díjban nyolcan, átmeneti segélyezésben 34 fő: a lakosság 1,65%-a, közgyógyellátásban 79 fő: a lakosság 3,8%-a) részesült, továbbá jelentős számban 106-an: a lakosság 5,1 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 2012. évben 36 fő vett igénybe.

A 106 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült szülő közül csupán 4 gyermek szülei nyilatkoztak halmozottan hátrányos helyzetükről, a nyilatkozattételre való lehetőségre, valamint az ezzel együtt járó előnyök ismertetésére való felhívás mellett. Valószínűsíthető, hogy végzettségük meghaladja a nyolc általánost, a nyilatkozattétel lehetőségével ezért nem éltek. Elmondható azonban a kistérségben megadott információk alapján, hogy a hátrányos helyzetben lévő családokat általában alacsony végzettségű szülők jellemzik. A gyermekes családok tartós munkanélküliségére vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1542	11	0,7%
2009	1409	16	1,1%
2010	1546	22	1,4%
2011	1534	10	0,7%

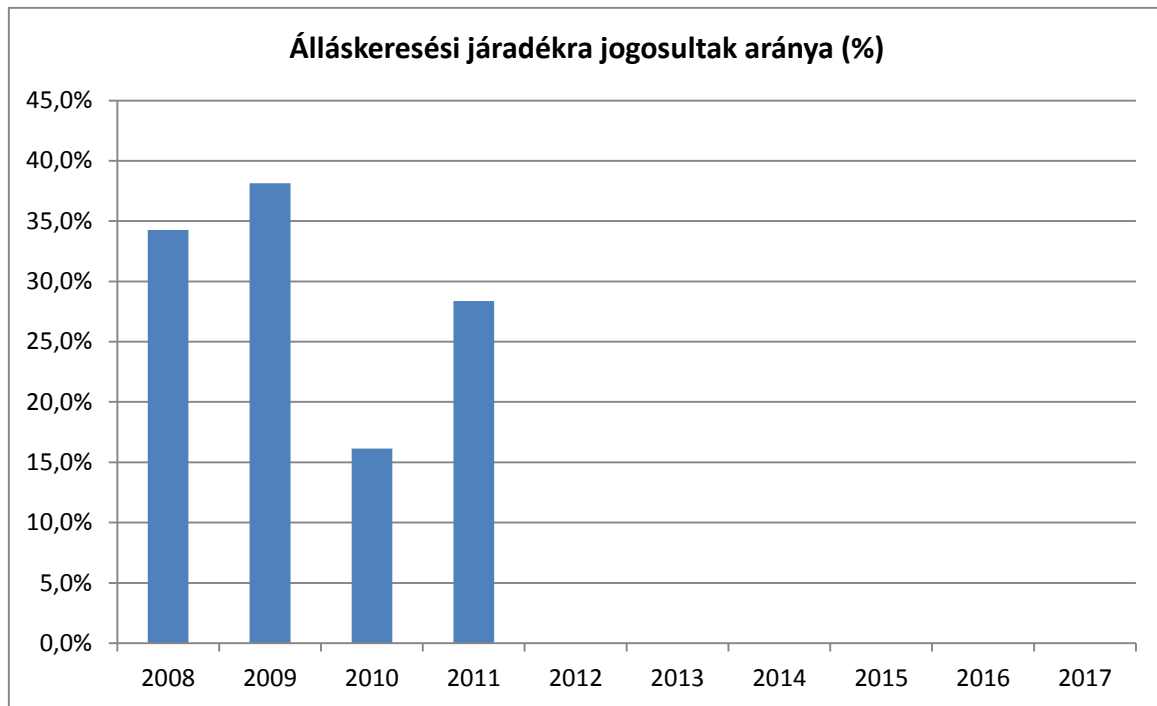
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	Fő	%
2008	108	37	34,3%
2009	194	74	38,1%
2010	155	25	16,1%
2011	141	40	28,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

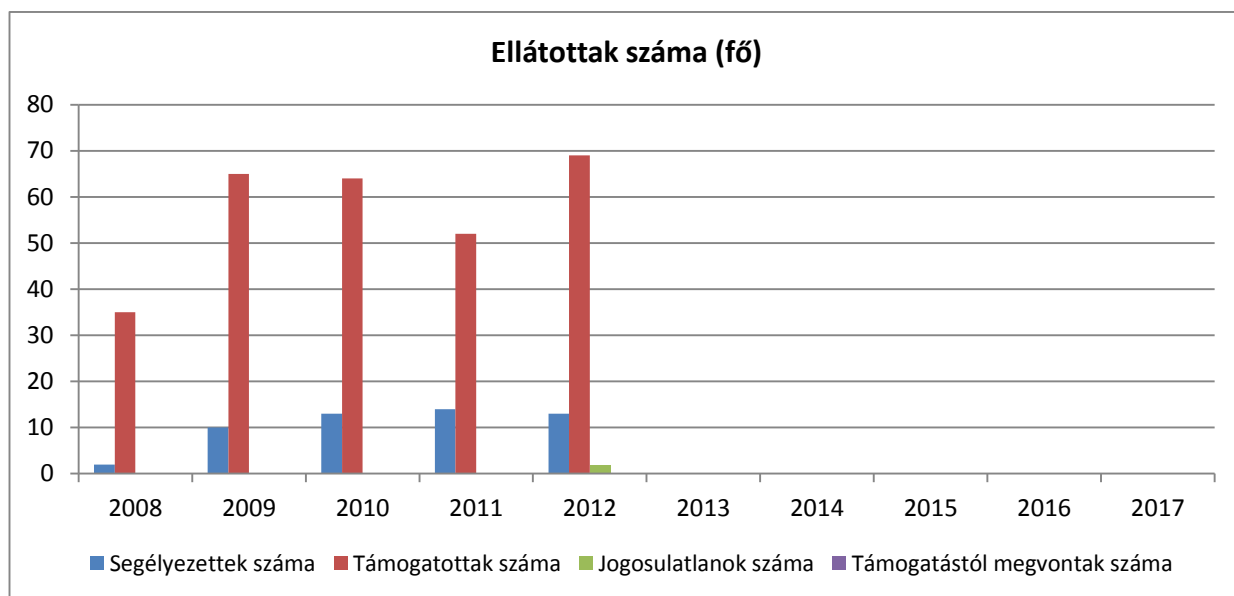

A táblázat adataiból kitűnik, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2008-ban 37 fő, mely 2009-ben megduplázódott (74 fő). Majd 2010-ben jelentősen visszaesett (25 fő), végül 2011-ben ismét növekedni kezdett a járadékra jogosultak száma.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	2	0,13	35	28,5	0	0
2009	10	0,07	65	32,3	0	0
2010	13	0,84	64	41	0	0
2011	14	0,91	52	33,7	0	0
2012	13	n.a.	69	n.a.	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Míg a rendszeres szociális segélyben részesültek száma 2008-tól folyamatosan emelkedett (0,13%-0,91%), addig a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma évről évre változó értéket mutat (28,5%-33,7%).

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatás olyan alapvető joga az embernek, mely az élethez való jogának egyik fontos kísérője. Az élhetés velejárója. Társadalmi státusz az egyének és a családok élethelyzete, mely alapvetően meghatározza a lakhatás minőségét.

A lakhatás esélyegyenlősége:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény III. fejezete taglalja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítési területei között a lakhatást. A törvény 26. §:

„(1) bekezdése alapján az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint, ha egyes személyeket:

- a) közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtanak a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,*
- b) hátrányos helyzetbe hozzák az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése, vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.*

(2) A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon.

(3) A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.”

Ősi területén a 2011-es adatok szerint 750 épített lakás volt, mely szám az elmúlt öt esztendő alatt lényegesen nem gyarapodott. A lakások méretét tekintve a település jó helyzetben van: jellemző a 2-3 szoba. Ezeknek kb. 90 %-a összkomfortos. A fennmaradók nagy része komfortos. Kis hányaduk pedig félkomfortos, vagy komfort nélküli. A lakosok többsége – a hátrányos helyzetűeket is beleértve – saját tulajdonú családi házban él. A fentiekben alapján elmondható, hogy a 2011-es lakáshelyzet a komfortosság szempontjából is kicsivel jobb volt a megyei átlagnál, sőt az összkomfortos lakások száma az országos átlagot is felülmúlja.

2011-ben a lakások számához viszonyított arány alapján legnagyobb szerepe a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménynek volt: összesen 750 háztartásból 106 gyermek részesült ebben a támogatási formában, ami meghaladja a lakosság 5%-át. Szintén nagy arányt képviselt a lakásfenntartási támogatás, ami 100 főt érintett. E két támogatási formában 206 fő részesült, ami a lakosság közel 10%-át teszi ki.

A lakások közmű ellátottsága Ősiben közel 100%-os: 99%-os vezetékes vízhálózattal, 96%-os csatornázottsággal ellátott. A vezetékes gáz és az elektromos ellátás is biztosított. A község úthálózatának 99%-a szilárd burkolatú. Ezen adatok alapján elmondható, hogy a község lakóépületei az országos átlagnak megfelelő lakhatósági feltételeket biztosítanak a lakóknak. Elkülönült, telepszerű lakókörnyezet a településen nem található.

Ugyan szegregátum nem alakult ki a településen, de a község külterületén lévő zártkert (szőlőhegy), komfort nélküli pincéiben élő 4-5 fő helyzete, életkörülménye megkülönböztetett figyelmet igényel. A külterületen élő lakosok számára az önkormányzat szükség esetén télre tüzelőanyagot biztosít. Sajnos ezeknél az embereknél jellemzően előfordulnak életviteli- és alkoholproblémák is.

a) bérlakás-állomány

A településen négy önkormányzati (szolgálati) bérlakást tart fenn.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakást a község nem tud biztosítani.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A gazdasági válság következtében egyre több egyén és család került rossz anyagi helyzetben. Jelenleg a külterületeken életvitelszerűen élő lakos nincs, bár település szintű lakcímmel kb. 5 fő rendelkezik, lakhatásuk azonban lakásban megoldott.

e) lakhatást segítő támogatások

Elégtelen lakhatási körülményekről, valamint veszélyeztetett lakhatási helyzetekről csak közvetve, a szociális mutatókból következtethetünk. Annak ellenére, hogy néhány kivétellel mindenki a saját tulajdonú lakással rendelkezik, megítélésünk szerint a lakosság kb. 10-15%-a rossz lakhatási körülmények között él. A hajléktalanság jelensége ismeretlen a községben, azonban, aki ilyen helyzethez közeli állapotba kerül, felvételt nyerhet a várpalotai hajléktalan szállóra.

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságáról pontos adatokkal nem rendelkezünk, s az adósságkezelő intézkedések számát sem tudjuk. A szociális mutatókból közvetve érzékeljük azonban, hogy a családok jelentős részét súlyosan érinti az eladósodottság (közüzemi díjtartozás, devizahitel, stb.).

g) *lakhatás egyéb jellemzői*: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása
A külterületeken elhelyezkedő lakáscélú ingatlanok településünkön nincsenek, a nem lakóövezetben (zártkertben, un. szőlőhegyen) lévő állapotáról, jellegéről nincs pontos információnk, azonban - szóbeli közlések alapján-, az itt elhelyezkedő pince-épületeknek semmilyen közműszolgáltatása nincs. Komfort nélküli lakóház már nincs a településen, továbbá alacsony komfortfokozatú lakásokról is csak kevés esetben tudunk beszámolni. Ősiben a kiépített áramszolgáltatáson kívül teljes körű a közműszolgáltatás is, az utak legnagyobb része szilárd burkolatúak.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

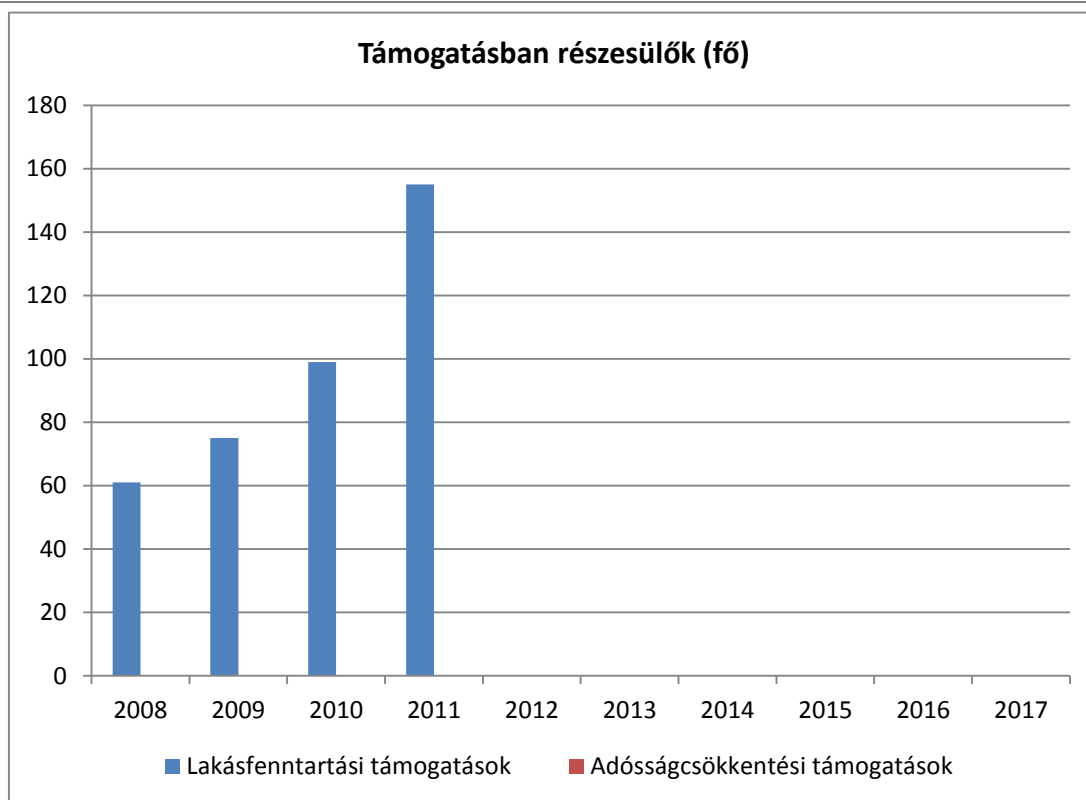
év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülm. bizt. lakások sz.	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	749	0	0	0	0	0	0	0
2009	749	0	0	0	0	0	0	0
2010	750	0	0	0	0	0	0	0
2011	750	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Önkormányzati adatok

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	61	0
2009	75	0
2010	99	0
2011	155	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma 2008-tól 2011-ig folyamatosan emelkedett (közel háromszorosára emelkedett). A településen adósságcsökkentési támogatásban senki sem részesült a vizsgált időszakban.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.) Szegregátumról a településen nem beszélhetünk.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Tekintettel arra, hogy Ósiban tényleges szegregációval nem találkozunk, ezért nem releváns a telepek külön életkori megoszlásáról, foglalkoztatottsági helyzetéről, segélyezettekről, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányáról külön információval szolgálni.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek, a nem lakóövezetben élő mintegy 4-5 fő lakos sorsát, helyzetét is figyelemmel kíséri az önkormányzat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzat biztosítja. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magába foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A faluban jelenleg egy körzeti orvosi rendelő található, a József Attila u. 56. sz. alatti Egészségházban, ahol a háziorvos és a védőnő teljesít szolgálatot, végez ellátást. A háziorvosi rendelés - hasonlóképpen, mint a térség további három településén - vegyes körzetként működik: egyidejűleg ellátja a felnőtteket és a gyermekeket is.

A háziorvos rendelési ideje:

Hétfő:	08.30 - 12.30
Kedd:	12.00 - 16.00
Szerda:	12.00 - 16.00
Csütörtök:	08.30 - 12.30
Péntek:	08.30 - 12.30

A rendelés utolsó 1 órája, az előrejegyzett betegeknek van fenntartva. Sürgősségi esetben a háziorvos mobil és vezetékes telefonon is hívható.

16.00 óra után, reggel 08.00-ig a Központi Orvosi Ügyelet, a várpalotai Rendelő Intézetben érhető el.

Helyben biztosított továbbá a család és nővédelmi gondozás.

A tanácsadásokat egy fő védőnő tartja a háziorvosi rendelő épületében.

Várandós tanácsadás:	Kedd:	14.00 – 16.00 - ig.
Csecsemő tanácsadás:	Kedd:	13.00 – 14.00 – ig.
	Csütörtök:	14.00 – 15.00 – ig.

Fogászati ellátás a várpalotai 4. sz. vegyes fogászati körzetben történik, melynek rendelési helyét Várpalotán, a Mártírok u. 1. szám alatt jelölték ki.

A község egészségügyi ellátásában a Palotahosp Kft. által üzemeltetett Várpalotai Városi Kórház is részt vesz. A kórház jelenleg csak alapellátást biztosít, jelentősebb beavatkozásokat itt nem végeznek. A kórház és a rendelőintézet korlátozott szintű betegellátása miatt a lakosság - bizonyos esetekben - a megyeszékhelyre kénytelen beutazni, hogy megfelelő szakellátást kaphasson.

A központi (felnőtt illetve gyermek) háziorvosi ügyelet ellátási rendszere 2012. május 2-től megváltozott: a központi háziorvosi ügyeletet a General Medicina Kft. látja el a Várpalota, Szent Imre utca 6. szám alatti régi SZTK épületben, amely munkanapokon 16:00 órától másnap reggel 8:00 óráig, munkaszüneti és ünnepnapokon reggel 8:00 órától a következő munkanap reggel 8:00 óráig vehető igénybe.

Sajnos megszüntették a sürgősségi ügyeletet, s baleseti ambulancia is csak a megyeszékhelyen érhető el, ahova saját utazási eszköz, vagy mentő igénybevételével lehet eljutni. A sürgősségi betegellátás hatékonyságának fokozása, a párhuzamos hívások számának csökkentése, valamint az azonnali elérhetőség biztonságának javítása érdekében az Országos Mentőszolgálattal közös, gyorsan elérhető sürgősségi hívószámán lehet segítséget kérni. Egy hívás kezdeményezésével az ügyelet és a mentőszolgálat egy időben elérhető. Bejelentéskor a mentésirányítás dönt a riasztandó sürgősségi egységről. Egyaránt 25-25 km távolságra található Veszprém Megyei Cholnoky Ferenc Kórház, valamint a Székesfehérváron működő Fejér Megyei Szent György Kórház. Sürgősségi ellátást is ugyanitt tudnak nyújtani.

Fogyatékos személyek rehabilitációját, habilitációját biztosító intézmény nem található 25 km-es körzetben. A legközelebbi Veszprém-ben érhető el.

A 2011-ben kibocsátott adatok szerint Ősiben összesen 30 lakos rendelkezett szociális rászorultság alapján egészségügyi szolgáltatásra jogosító hatósági bizonyítvánnyal. Ebből 19 fő a férfi. Ugyanezen adatszolgáltatásból derül ki, hogy a lakosok közül összesen 79 fő részesült közgyógyellátásban.

A településen nem biztosítottak az alábbi szolgáltatások, intézkedések, melyeket az egészségügyi törvény kötelezően előír:

1. az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézmények intézkedések,
2. az ifjúság egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi és koragyermekkori kötelező szűrések egy része csak a megyeszékhelyen érhető el. A kötelező, valamint a kampányszerűen végzett védőoltások beadásának ideje, hozzájutási joga, az országosan egységes rendelkezésekhez, szabályozásokhoz igazodik.

A várpalotai szakrendelőben van lehetőség a méhnyak-szűréseket elvégeztetni. Emlőszűrést a község női lakossága 50 km-en belül a Veszprém Megyei Cholnoky Ferenc Kórházban, valamint Székesfehérváron is tud végeztetni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátás a településen nem elérhető. E szolgáltatásokat legközelebb Várpalotán vehetik igénybe az arra rászorulóknak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben az étrend kialakításánál figyelembe vételre kerülnek az Országos Tisztifőorvosi Hivatal közétkeztetők számára kiadásra került rendszeres étkeztetést biztosító, szervezett ételmezési ellátásra vonatkozó táplálkozás-egészségügyi ajánlásai.

Az étrend kialakításánál minőségi szempontjai a következők:

- naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok, változatosság
- tejtermékekre vonatkozó ajánlás
- sűrítésre és zsiradék felhasználásra vonatkozó ajánlás
- folyadékpótlásra vonatkozó ajánlás
- magas zsírtartalmú nyersanyagokra vonatkozó ajánlás
- sótartalomra vonatkozó ajánlás
- felhasznált élelmiszerek, élelmiszercsoportok gyakoriságára vonatkozó ajánlás,
- kerülendő élelmiszerek és élelmiszercsoportok
- nyersanyag-kiszabot.

Ősiben a gyermekek és a szociálisan rászorultak részére az intézményben működő, korszerű 300 adagos, főzőkonyha biztosítja az étkeztetést. Az iskolás tanulók számára 40 férőhelyes étterem áll a rendelkezésre. Az alacsony jövedelemmel rendelkező családokban élő gyermek gyakran reggeli nélkül érkezik az iskolába, sokszor az iskolai menza biztosítja a jóllakottság érzését.

A szülőknek és a pedagógusoknak együtt kell tenni azért, hogy már a korai gyermekkorban kialakuljon az egészséges táplálkozás szokása és igénye. Együtt kell keresni a megoldást, a gyermekeket a táplálkozás terén fenyegető legnagyobb veszéllyel az elhízással szemben, mely a későbbiekben mind mozgásszervi, mind belgyógyászati kórképnél szerepet játszik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Ősi községet évtizedek óta igen gazdag sportélet jellemzi. A mostoha körülmények ellenére diák és felnőtt sportolóink, labdarúgó és kézilabda csapataink kimagasló eredményeket értek el a területi, a megyei, sőt az országos szinten megrendezett vetélkedőkön.

1992-ben Önkormányzatunk egy tornacsarnok beruházását kezdeményezte, melyet 30-40 %-os készülségi fokig sikerült megvalósítani. Az azóta eltelt 22 év alatt sem tudtunk a befejezésig eljutni, ezért jelenleg fedett tornapályaként használják.

Az iskolai testnevelés órák, tömegsport foglalkozások, ünnepi rendezvények az iskolaépület keskeny folyosóin zajlanak, méltatlan körülmények között. A csarnok hiányát a sportolni vágyó felnőtt lakosság is megsínyli. A település kiváló női kézilabda csapata kénytelen a környékbeli intézmények sportlétesítményeit komoly bérleti díjak ellenében igénybe venni. A generációkon keresztül átörökölt sportszeretet híressé tette kis falunkat, hiszen mindig méltó ellenfelei voltunk a komoly infrastruktúrával rendelkező, nagyobb településeknek is.

A Petőfi Sportkör labdarúgó csapata a megyei II. osztály keleti csoportjában szerepel, ezért különös figyelmet fordítanak az utánpótlás „kineveléséhez”. Az Andreotti Női Kézilabda csapatunk évek óta kimagasló eredményeket ér el a megyei kézilabdatornán. A településen 2004. óta működik a Shobu – Ippon Shotokan Karate Klub. Az úszás lehetősége Balatonfűzfőn, vagy Székesfehérváron biztosított.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Várpalotai székhelyen működő Térségi Népjóléti Központ által üzemeltetett Házi Jelzőrendszer Szolgálat és a környékbeli Támogató Szolgálatok megszűntek.

Ezen szolgáltatások működésének kiesésével egyre nagyobb jelentőséggel bír a személyes gondoskodás t nyújtó alapellátások közül a házi segítségnyújtás szolgáltatás, amelyet a Térségi Népjóléti Gondozási Központon kívül Ősi községben a Református Egyházközség is működtet. A Református Egyház szolgáltatása térítésmentesen hozzáférhető. A házi segítségnyújtást igénybe vevők életvitele minőségi változáson mehet keresztül.

A Várpalotai Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójában célként fogalmazódott meg, hogy az intézményi struktúra fejlesztése során a szociális és gyermekvédelmi ellátásokban korszerű, modern integráció valósuljon meg. Fontos prioritás, hogy a települési önkormányzatok, illetve a lakosság helyi

szükségeire és igényeire, de térségi szemlélettel, problémaorientáltan határozza meg az ellátórendszer korszerűsítését, fejlesztését.

Ezzel összhangban kell az esélyegyenlőségi tervben megfogalmazni Ősi község szociális helyzetére vonatkozó feladatait. A szolgáltatástervezési koncepcióban a célok elérése érdekében a kistérségi önkormányzatok és a szociális szolgáltató intézményrendszer a helyi sajátosságok figyelembevételével alakítja ellátórendszerét.

Mindenekelőtt:

- biztosítani szükséges a szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést,
- megszüntetni a hiányosságokat, a szociális szolgáltatásokkal való lefedettséget, a területi egyenlőtlenségek mérséklését kívánja előmozdítani,
- szükséges a lakosság számára hozzáférhetővé tenni a helyben nem működő szociális szolgáltatásokat,
- elősegíteni a szociális és gyermekvédelmi törvény által bevezetésre kerülő új típusú szolgáltatásokat,
- Várpalotán és a térség településein a szociális szolgáltatásoknak egy olyan rendszere működjön, amely minőségi és egyben differenciált is.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény taglalja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítési területeit. A törvény kiemelten foglalkozik a szociális biztonsággal összefüggésben a diszkrimináció tilalmával.

Az egyenlő bánásmód szociális védelemre vonatkozó szabályozásának alapjait elsősorban az Európai Unió idevonatkozó irányelvei képezik. A rendelkezés célja, hogy a kötelező szociális biztonsági rendszerek által fedezett kockázatok - pl.: *anyaság, munkanélküliség, betegség, rokkantság, halál, stb.* - valamint a szociális biztonsági rendszereket kiegészítő szociális segélyezés keretében nyújtott ellátások igénylése és folyósítása során sikerüljön érvényre juttatni az egyenlő bánásmód elvét.

A 2003. évi törvény úgy rendelkezik, hogy az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a szociális és gyermekvédelmi pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során szektor semlegesen, függetlenül annak kötelező voltától vagy önkéntességétől.

Ahogy az országban, a térségben, így Ősiben is a legnagyobb gazdasági, társadalmi és szociális problémát a munkanélküliség növekedése okozza. A lakosság anyagi társadalmi veszteségei egyre jobban ellehetetlenítik az itt élő embereket. A jövőt tekintve elhelyezkedési esélyük és szociális helyzetük jelentősen romlik. Az önkormányzati források várhatóan tovább csökkennek, így az önkormányzati szociális ellátó rendszer nehezen tudja kielégíteni az igények és szükségletek megfelelő színvonalú kielégítését.

Az Szt. és a Gyvt. értelmében a lakosság szociális ellátásának biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. A lakosság szociális ellátásának a garanciáit az önkormányzatok részéről a törvényben foglalt biztosítékok tartalmazzák, melyek megtalálhatók az általános eljárási rendelkezésekben, a szociális alapellátás meghatározásában, tartalmában (kötelezően nyújtandó pénzügyi és természetbeni ellátások), a nevesített és felsorolt szociális szolgáltatásokban, valamint a személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek és a feladatellátáshoz lehívható normatívák meghatározásában.

Az Szt. 56. §-a kimondja:

„(1) A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

„(2) A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.”

A szociális törvény 57. § szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátási formák rendszerét az alábbi ellátások alkotják:

Szociális alapszolgáltatások:

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátások,
- támogató szolgáltatás,
- utcai szociális munka,
- nappali ellátás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- rehabilitációs intézmény,
- lakóotthon [a)-c) pont együtt: tartós bentlakásos intézmény],
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény [a)-d) pont együtt: bentlakásos intézmény],
- az egyéb speciális szociális intézmény

Természetesen az esélyegyenlőségnek, mint alkotmányos jognak az érvényesülése és a személyre szabott ellátás biztosítása érdekében a felsorolt ellátási formákat valamennyi speciális ellátást igénylő ellátotti kör részére is biztosítani kell, figyelemmel az időskorúak, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegekre, a fogyatékkal élők és a hajléktalan személyekre.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.

Nincs tudomásunk, illetve adatunk a szolgáltatások nyújtásakor történő hátrányos megkülönböztetésről, illetve az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ősi község Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására. Ennek érdekében a jövőben is igyekeznek minden pályázati lehetőséget megragadni. Rendszeresek az egyházi adományok: ruhanemű, tartós élelmiszer. A Máltai Szeretetszolgálat kiemelkedően sok segítséget nyújt a hátrányos helyzetűek számára.

Közgyógyellátás

Ez az adat az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére, egészségi állapotuk megőrzését és helyreállítását célzó hozzájárulás.

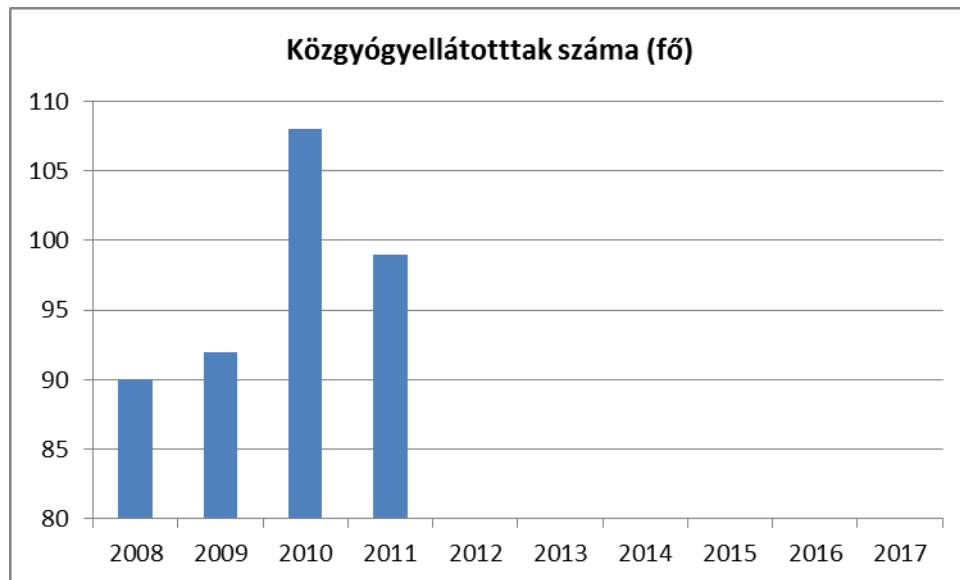
A többi szociális ellátás alapját jelentő nyugdíjminimum összege 2008. január 1-jétől nem emelkedett, ami a közgyógyellátás jogosultságát is befolyásolta. A nyugdíjak néhány százalékos emelkedése miatt a normatív és méltányos közgyógyellátásra való jogosultság a nyugdíjasok körében csökkent.

A 2013. évben történt változások megbonyolították a közgyógyellátások ügyintézését, mivel minden esetben – az önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozó méltányos közgyógyellátásnál is – először a járási hivatal bírálata szükséges. Ez a folyamat az ügyintézés idejét jelentősen meghosszabbítja.

3.6.2. számú táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	90
2009	92
2010	108
2011	99

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2008-2010-ig folyamatosan (90fő-108 fő) emelkedett, majd 2011 évtől (99 fő) csökkent.

Ápolási díj

Ápolási díjat alanyi jogon a súlyosan fogyatékos és a 18 év alatti tartósan beteg gyermek után lehet a hozzátartozónak igényelni. Ezen kívül megállapítható még fokozott ápolást igénylő személy ellátáshoz kapcsolódó ápolási díj és méltányos alapon járó ápolási díj is.

Az ápolási díj több család esetében a munka nélkül maradt családtag, illetve hozzátartozó egyetlen rendszeres jövedelme.

3.6.3. számú táblázat –Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	8
2009	7
2010	6
2011	6

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

Az ápolási díjban részesülők száma 2008-2011-ig folyamatosan csökkent (2008-ban 8 fő, 2009-ben 7 fő, 2010-ben és 2011-ben 6 fő).

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A település közösségi élete egyben színes és mozgalmas is. Magas színvonalon, igen aktívan, egymást segítve tevékenykednek a civil szervezetek („Ősiért!” Közhasznú Egyesület, Szépkorúak Nyugdíjas Klub, Ősi Gólyahír Tánc Egyesület, Máltai Szeretetszolgálat Ősi Csoportja, Andreotti Sport Egyesület, Ősi Petőfi Sportkör, Ősi Polgárőrsége Egyesület, Baba-Mama Klub, Ősi Kovács Imre Alkotóműhelye, Harangszó Alapítvány, Ősi Kolping Család Egyesület).

Példaértékű együttműködésről számolhatunk be az önkormányzat és a civilek között, ennek fő kapcsolódási pontjai a helyi rendezvények mellett többek között a Művelődési Ház, illetve az Önkormányzat épületében kialakított közösségi tér (Ősi, Kossuth L. u. 117.). Sokan szívesen vesznek részt településszépítő-, ill. takarító akciókban is. Ősi közösségi életében az önkormányzat által szervezett falunapokon és egyéb idegenforgalmi szempontból kiemelt programokon kívül legfontosabb szerepet a lentebb ismertetett, pár aktív civil szervezet játszik. A község vezetői több civil szervezetben tevékenykednek. E szervezetek többnyire az önkormányzattal karöltve, közösen szervezik meg a programjaikat: partnerként tekintenek a jól működő és aktívan tevékenykedő civil szervezetekre. A támogatásukra létrehozott civil keret azonban –mint ahogy az országosan is kimutatható- évek óta csökken, így támaszkodniuk kell a helyi vállalkozókra, az 1%-os támogatásra, valamint az önerőként számító tagdíjra és a tagok, valamint a lakosság egyéb jellegű támogatására (pl.: önkéntes munka, természetbeni támogatás...).

Aktív civil szervezetek:

1. Harangszó Alapítvány

Alapvető célja az, hogy adományok gyűjtésével segítse a „maroknyi” Ősi Református gyülekezetet abban, hogy a Templom és Parókia műemlék jellegű épületeinek állagmegóvása – esetleg külső-belső – renoválása folyamatosan „napirenden” legyen.

Az elmúlt hat év „legjei”: 2005.12.12.-én került „helyére” a „rég-új” toronydísz, a templom homlokzatának festése, tető javítás és csapadékvíz elvezető csatorna felújítása, villámhárító elhelyezése. A templomi padok teljes felújítása a földszinten, a talajvíz elleni védelem, szigetelések, hangosítás, gázfűtés bevezetése parókiára, torony díszvilágítása.

2. "Ősiért!" Közhasznú Egyesület

Az „Ősiért!” Közhasznú Egyesület 2007-ben alakult, egy lelkes kis csapattal, akik úgy gondolták, szeretnének tenni községünk szebbé, jobbá tételében. Legfontosabb feladatuknak a kultúrát és a hagyományőrzést tartják. Célja, hogy a község lakosainak – mind a gyermekeknek, mind pedig a felnőtteknek – igényes, a hagyományokat előtérbe helyező programokat szervezzünk. Programjaikkal és tevékenységükkel szeretnék nemcsak a településen élőket, hanem a közeli falvakban, városokban élő embereket is közelebb hozni egymáshoz. Tevékenyen részt vállalnak a kulturális örökség megőrzésében, ahol előtérbe helyezik a község történetét, hagyományait bemutató kiadvány megjelentetését, igényes szórakoztató és ismeretterjesztő programok szervezését, kiállítások szervezését, diák pályázatok meghirdetését.

A természet-, állat- és környezetvédelmi tevékenységük során szeretnék felhívni a figyelmet a környezetükben élő védett állatok védelmére, környezetük megóvására – elsősorban a községben nagy számmal letelepedő fehér gólyákra – rendezvényekkel, összejövetelekkel, kirándulásokkal.

Gyerme- és ifjúságvédelmi, érdekképviselő magában foglaló munkájuk keretén belül olyan ifjúsági tevékenységeket szerveznek, melyek segítik a fiatalok egészséges életszemléletének kialakulását, helyes társadalmi magatartását és európai beilleszkedését.

Felvállalják az egészségmegőrzést, betegségmegelőzést, rehabilitációt – mely keretén belül felvilágosító előadások szervezését, az egészségügyi gondokkal küzdő állampolgárok problémáinak megismertetését szeretnék megvalósítani.

Megalakulás óta – minden évben megrendezik a Gazda Fogathajtó Vetélkedőt, ami mind nagyobb látogatói létszámmal kerül megrendezésre. Az ide látogatók megismerkedhetnek különböző típusú fogatokkal, lovakkal, a lótarás szabályaival, ezzel a gyönyörű, régmúlta visszatekintő sporttal.

Az „Ősiért!” Közhasznú Egyesület szorosan együttműködik a községben működő civil szervezetekkel, az Önkormányzattal és az Oktatási Központtal. Így együtt – és önállóan is – különböző játszóházakat, vetélkedőket szerveznek a község gyermekei és felnőtt lakosai részére.

A 2010-ben megtartott rendezvényük az „Egy nap Magyarorszáért – Trianon gyógyítása” elnevezésű interaktív emlékműsort, az „Aki bújt, aki nem...” Ősi Játék- és Sportfesztivált és az Ősi Advent elnevezésű programsorozatot. Rendezvényeik nagy része hagyományteremtő céllal kerül megrendezésre, és a jövőben is meg kívánják valósítani őket.

Folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket. Folyamatban lévő pályázataik: KLIK Tender Kft. - Községi rendezvények, programok támogatása és a Nemzeti Civil Alapprogram - Nyomtatott vagy elektronikus kiadvány vagy sajtótermék létrehozásának és kiadásának támogatása (NCA-CIV-11-C). Több, más településen működő civil szervezetekkel is szoros kapcsolatokat alakítottak ki, ezért folyamatos meghívásokat kapnak a társ-egyesületek által szervezett programokra, ahol lehetőségük van bemutatni az „Ősiért!” Közhasznú Egyesület munkáját.

3. Ősi Petőfi Sportkör

A II. világháború után már lelkes fiatalok, aknamélyítő munkások, vajúrók, és mezítlábas parasztyerek szervezték a rongylabdás futballt.

1946-tól már vannak üzemi tornák, mezítlábas bajnokságok, falvak közötti mérkőzések, amelyek egy gyalogtúrával kezdődtek - míg átmentek a szomszéd faluba, s levezetésként vissza. A „régik idők emlékeiből” válogatva 1952-től beszélhetünk Ősi Bányász néven szervezett futballcsapatról, akik a hivatalos körzeti, majd a járási II. o. bajnokságon vettek részt. Az 1960-as években csatlakoztak hozzájuk az akkori fiatalság jeles képviselői, akik a kor szellemének és mozgalmának megfelelően minden szervezett központi sportrendezvényre nevezve magukkal vonzották a gyerekeket, felnőtteket egyaránt.

Baranyai Imre testnevelő tanár munkájának alapja az atlétika volt, amelyre alapozva - a sportok királynőjének nevezett sportági sikereken túl - beindult a labdarúgás mellé kapcsolódva a kézilabda és röplabda sportágak versenyei. Önképző szinten a sakk szakosztály az „idősebbek téli sportjaként” hamar széles teret nyert. A több mint két évtizedes jó működés a tervszerű iskolai utánpótlásképzésben keresendő. A legnépszerűbb sportág a kis- és nagypályás labdarúgás volt. Az Ősi Bányász megyei I.o-ban is szerepelt az ötvenes évek végén, majd később az Ősi Tsz. megalakulása után Ősi Petőfi SK. néven, általában a járási I. és II. o-ban játszottak az „új” katolikus templom melletti pályán (mert annak előtte a várpalotai út melletti erdőszélén játszottak, a két „folyó” - péti víz és a Séd patak között).

A pálya széléről eltűnt kerítést először fásítással, majd 1998-ban a küzdőtér körüli korláttal és labdafogóval ellátva védték meg a vandál autós-motoros örültektől, akik sok kárt okoztak a pálya talajában. Ma már jól gondozott, akár NB. III. szintű rendezvényre is alkalmas.

A sportkör több mint 50 éves történetében meglepően kevés edzőt és elnököt „fogyasztott” el, ami igazolja a lokálpatriotizmust és a tudatos tervszerű munkát: az edzők szakértelme és lelkesedése vitte eredményre a felnőtt csapatot, míg mellette kitartó munkával nevelték az ifiket. Az Ősi futballcsapat 3 alkalommal nyert úgy bajnokságot, hogy indulhatott volna a megyei I. o-ban, de ez sajnos pénzügyi okok miatt nem valósult meg. 1990. óta rendszeresen működik az öregfiúk szakosztálya, amely erkölcsi és anyagi erőt biztosít a szponzorok a szerény, de biztos önkormányzati támogatás mellett a község sportéletének fennmaradásában. A sportkör történetéhez mindenképpen kitörülhetetlenül hozzátartozik Ősi szülötte, Fekete László „Erős Ember” világbajnok, aki „kiöregedett” kézilabdásként ismerkedett meg ezzel a sporttal, amelyben a világ élvonalába küzdötte fel magát, s vált közismert sportemberré. Az ő nevéhez fűződik a férfi kézilabda sportágban az NB. II bajnokság nyugati csoportjában elért 2. hely, a legrangosabb eredménye a sportkör 55 éves történetében. Sajnos Fekete László anyagi támogatása megszűnt, a sportcsarnok építése nem fejeződött be, így a csapat megszűnt. Jelenleg a megyei II. o-ban szereplő futballcsapat áll az érdeklődés középpontjában, hiszen ma már a veszprém megyei falusi szpartakiádon elért 13 évig tartó rendíthetetlen Ősi hegemonia 2005-ben véget ért, pedig a téli-nyári versenyeken 50-60 fő három korosztályban és 6 sportágban aratta sikereit. Ősi Petőfi SE labdarúgó csapata a megyei II. osztály keleti csoportjában szerepel. A játékos keretet döntően a faluban élő fiatal és idősebb játékosok alkotják, kiegészülve néhány „idegen légióssal”. Sok falubelinek jelent valamilyen formában hasznos és egyetlen kikapcsolódást a szürke hétköznapiakban a szurkolás is.

4. Ősi Andreotti Sport Egyesület

Pár éves múltat tudhat csak maga mögött ez a sportegyesület, azonban sikeresen működik. Női kézilabda csapata már komoly eredményekkel büszkélkedhet. Férfi labdarúgói is szerepelnek különböző tornákon.

5. Ősi Polgárőrsége Egyesület

2000 tavaszán Ősiben is megalakult a Polgárőrség. Az alapító 35 tag összefogását az akkori kedvezőtlen közbiztonsági helyzet indokolta. Az egyesület azóta folyamatosan működik, és az eltelt hét év azt

bizonyítja, hogy eleget tudtak tenni azoknak az elvárásoknak, amelyeket velük szemben a lakosság, a képviselőtestület és a rendőrség megfogalmazott. A fő feladatuk a bűncselekmények megelőzése, a szabálysértések visszaszorítása volt, az állandó jelenléttel, a lakosság tájékoztatásával. A polgárőrök évente 2000 órával járulnak hozzá a község nyugalmanak megőrzéséhez, oly módon, hogy rendszeresen végezték az éjszakai járőr- és figyelőszolgálatot, a rendőrségi körzeti megbízottakkal közös szolgálatokat, a sport és kulturális rendezvények biztosítását, a lakossági tájékoztatást, a gyanús személyek figyelemmel kísérését, a temetői lopások megelőzését, a postai kézbesítők nyugdíjfizetési napokon történő kíséretét, a Szomszédok Egymásért Mozgalom népszerűsítését. Az egyesület működéséhez az önkormányzat segítséget és anyagi támogatást biztosít, ezzel lehetővé vált, hogy a megkülönböztető formaruházattal és megfelelő technikai eszközökkel rendelkezzenek a polgárőrök. A helyi Polgárőr Egyesület olyan civil szervezet, amely elhatárolja magát az erőszak, az önbíráskodás, a felfegyverkezés, a félkatonai jellegű szervezeti és működési struktúrák, a politikai érdekeket szolgáló megnyilvánulások minden formájától. Mindig ügyelt arra, hogy megőrizze az ellenszolgáltatás nélküli önkéntesen végzett társadalmi tevékenység jellegét, a lakosság nyugalma, biztonsága, a közösségi és magántulajdon megóvása, a magasabb kockázati körülmények között élők segítése érdekében.

6. Szépkorúak Nyugdíjasklub

A klub tagjai folyamatosan több érdekes programot is szerveznek Ősiben. A községi hagyományoknak megfelelően pl. a bécsi teadélutánok hangulatát idéző ünneppel emlékezett a közelmúltban Erzsébet királynéra a település határában található Sissi-szobornál.

7. Ősi Kovács Alkotóműhely

Az alkotóműhely művészei rendszeresen szerveznek kiállításokat kortárs művésztársaiknak. A helyi rendezvényeken műsort adnak az érdeklődőknek. Az alkotóik országosan is elismert, rangos eredményekkel büszkélkedhetnek. Nyári festő tábor keretében, a helyi művelődési ház területén szabadidős elfoglaltságot tudnak nyújtani az érdeklődők számára.

8. Ősi Kolping Család Egyesület

Az Egyesület a Katolikus Egyházközség keretén belül 2001-ben kezdte meg munkáját. A közösségi élet minden területén (kultúra, közösségi programok szervezése, települési civil szervezetek összefogása) igyekeznek aktívan közreműködni. Támogatják a Szivárvány Női Kar és a Máltai Szeretetszolgálat Helyi Csoportjának működését is.

9. Ősi Gólyahír Tánc Egyesület

A tánccsoport tagjai a hagyományőrzés fontos szereplői Ősiben. Minden rendezvényen (falunap, fogathajtó verseny, idősek napja...) szívesen fellépnek, színes műsorukkal jó hangulatot teremtenek.

A hivatalosan működő szervezetek száma viszonylag állandó, amelyek folyamatosan tevékenykednek a faluban. Őket személyesen is ismerik a városlakók, és szívesen csatlakoznak meghirdetett programjaikhoz. Nagyon aktívak, rendszeres összejöveteleik mellett a más egyesületekkel való együttműködési készségük is magas. A klubok tagjai rendszeresen, minden rendezvényen fellépnek. A helyi polgárőrség tagjai a rendezvények alkalmával rendszeresen együttműködnek a civilekkel, önkormányzattal, rendőrséggel, stb. A szervezetek profilja, érdeklődési köre igen széleskörű, sokrétű funkciót töltenek be számos területen. Némelyek bekapcsolódtak az ország civil vérkeringésébe is azzal, hogy csatlakoztak és folyamatosan kapcsolatot tartanak saját országos szövetségükkel. Térségi, területi szinten a berhidai és várpalotai civilekkel is jó kapcsolatokat ápolnak, közös rendezvényről is beszámolhatnak.

A közművelődési lehetőség egyik alappillére a településen **Ősi Községi Kultúrház**, amely az 1958-59-es években épült. Az épületet az akkori Községi Tanács építtette. A kultúrotthon tágas, tiszta szőnyeggel, leterített asztalokkal való ellátottságából adódóan igazán megfelelt a vendégfogadó feltételeknek. Kétszáz ülőhely állt a látogatók rendelkezésére. A teremben, kezdetben falugyűléseket tartottak, filmeket vetítettek, később pedig már egyéb rendezvényeket is szerveztek.

A **Községi Könyvtár** a következő szolgáltatásokat tudja a lakosságnak nyújtani: könyvkölcsönzés, helyben/használat, könyvtárközi kölcsönzés, számítógép-használat, online katalógus (EKMK – Corvina katalógus), internet, információkeresés adatbázisokban, információszolgáltatás, rendezvények (kiállítások, író-olvasótalálkozók, könyvbemutató...)⁸. 2010-ben 165 beiratkozott tagot tartanak nyilván. Ez persze nem azt jelenti, hogy mindenki rendszeresen jár, de időnként megfordulnak a könyvtárban. 5852 darabból álló készletük van, amit lehetőség szerint évente bővítenek. Ez természetesen szorosan összefügg az önkormányzati költségvetéssel. A gyerekek többsége nem csak a könyvek miatt, hanem az internet használat lehetősége és a társaság végett iratkozik be, és az itt eltöltött időben próbálja a könyvtáros őket lekötöni. Sajnos a kis értékű tárgyi eszköz pályázataik nem nyertek, így otthonról vitt játékokat használnak, mint, csocsó, darts, kártya, sakk. Az iskolából kaptak két garnitúra sakk készletet, mert egy helybéli fiatalember, szabadidejében szívesen oktatja az érdeklődő gyermekeket. A termék lehetővé tennék találkozók, foglalkozások gyakoribb szervezését, mert egyelőre még a kihasználtság elég gyerekcipőben jár, de remélhetőleg ez idővel változni fog. A könyvtár mögötti üres területen - önkéntes munka segítségével terveznek egy játszóteret kialakítani: két focikaput a nagyobbaknak, homokozót a kicsiknek... Szeretnék elérni, hogy a lakosság egy központi, kulturális helyként tartaná számon a könyvtárat és nem egy porosodó könyvek tárolására funkcionáló épületnek.

A könyvtár frissítését, a mai kor gyorsan változó igényeinek kielégítését célzó ellátását mozgókönyvtár segíti.

A mozgókönyvtári szolgáltatások terén az alábbi feladatokat látja el:

- Térségi könyvtári szolgáltatások nyújtásának összehangolása (térségi információs könyvtári hálózat; könyvtárközi kölcsönzési rendszer kialakítása, összehangolása, gyors szolgáltatás; térségi ellátó rendszer kiépítése; állománygyarapító terv készítésének összehangolása, közös terv készítése
- Könyvtári adatbázis, információs informatikai szolgáltatási rendszer fenntartása, azonos programok alkalmazása, internetes szolgáltatás kiépítése és működtetése
- Szakmai műhelyek létrehozása, tapasztalatcserék szervezése
- Térségi információs adatbázis létrehozása, működtetése
- Pályázatfigyelés, tanácsadás, közös pályatzkészítés, pályázati forrásgyűjtés, a megvalósítás szervezése

A közösségi élet jelentős résztvevője az Ősi Római Katolikus- és a Református Egyházközség is, ami jó kapcsolatot ápol egymással, valamint az önkormányzattal és a civil szervezetekkel egyaránt. A faluban sokan járnak templomba. A gyülekezetek elsősorban saját híveik közösségén belül szervezik a közösségi életet, de nyitottak az egész lakosság irányában is. Énekkart alakítottak, amely a szentmiséken és több más rendezvényeken is vállal szolgálatot. Együttműködésükkel hozzájárulnak a helyi ünnepek és versenyek sikeres megvalósításához, az alábbi önálló rendezvények szervezése mellett:

- Nyári időben fontosnak tartják a gyermekek táboroztatását (hittanos tábor). S minden évben több alkalommal is elmennek zárandoklatokra.
- Az Ősi Kolping Család Egyesület adventi időben szervez adventi komolyzenei koncertet, nyári időben pedig az Ősi Kovács Alkotóműhellyel karöltve alkotótábort.
- A templom és a plébánia/parókia nyitott mindenki előtt.
- Sok szép népi vallásos hagyomány is még él, mint például a karácsonyt megelőzően a Szállást keres a szentcsalád imádságos összejövetelek, valamint a betlehemezés szokása is. Sok helyen ezek már a múlté, de öröndetes, hogy Ősiben még élő hagyomány. Karácsony és húsvét előtt pedig már hagyománnyá válva bevezettük a játszóházakat, amelyeken a gyermekek és felnőttek készülnek a szent ünnepekörök megünneplésére.

⁸ Forrás: Eötvös Károly Megyei Könyvtár honlapja <http://www.ekmk.hu>

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Nem jellemzőek a rendezvényeken az atrocitások, a viták.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Magas szintű helyi közösségi szolidaritásról tudunk beszámolni. A helyi civil szervezetek önkéntes munkájukkal, programjaikkal segítik, s egyben színesítik a közösség életét.

A nehéz helyzetből függetlenül, vagy talán éppen azért civil összefogás révén fejlődik a község. Mivel az önkormányzat csak a kötelező feladatokat biztosítja, az közelmúltban többek között a helyi szervezetek, vállalkozók, s nem mellesleg ősi polgárok jóvoltából valósultak meg különböző programok, fejlesztések. Az Ősi közepén található Kiridó-árok például 40 esztendeig volt elhanyagolt állapotban: a belvíz rendszeresen elárasztotta a környéken lévő kerteket is. Szerencsére sikerült orvosolni a problémát, a megyei védelmi bizottságtól kapott 450 ezer forint mellett önkéntes geodéziai mérések, valamint helyi vállalkozók jóvoltából. A közel 600 méter hosszú árok gépi és emberi erővel történő megtisztítása körülbelül egy hónapig tartott. Közben a község határában fekvő Séd-Nádor csatorna kotrasi munkálatai is zajlottak a Vízügyi Igazgatóság által végzett munkákkal. Az iszapban lerakódott nehézfém-vegyületekkel való mentesítés után a tervek szerint a községen belül található Malom-csatorna kotrása is megvalósulhat. A belvízveszély miatt a vízelvezető árkok megtisztítása is folyamatos, a közmunka-programban foglalkoztatott két fő mellett akadnak, akik térítés nélkül dolgoznak.

Az Önkormányzat, valamint a civilek által alapított szervezetek a településen segítik a kulturális rendezvények szervezését és a közművelődési lehetőségeket.

Év végén - Mikulás Nap és Karácsony környékén - különösen megnövekszik a civil szervezetek adományozási kedve. Gyűjtési- és adományozási akciókat, ünnepségeket szerveznek.

A Polgárőr Egyesület is önkéntesen tevékenykedik, végzik nap-mint nap a védelmező feladatukat, ami mellett minden rendezvényen ott vannak, biztosítják a helyszínt.

Mindegyik civil szervezet önkormányzat- és a vállalkozók támogatásból, valamint az 1%-os adó visszatérítésből, tagdíjból és lakossági adományokból tartja fenn magát. A helyi vállalkozók fizetik a rájuk kivetett iparüzési adót, ami mellett nem csak a karácsonyi csomag tartalmának összeállításához járulnak hozzá természetbeni vagy pénzbeli adományokkal, hanem a falunapok költségeihez is hozzájárulnak.

Elmondások alapján megállapítható, hogy a község lakossága igen aktívan veszi ki részét a társadalmi munkából, amit az is bizonyít, hogy minden megmozduláson, rendezvényen szép számban működnek közre.

A társadalmi összefogásnak szép példája többek között az elmúlt évben a szociális tűzifa szétosztása is. 2012-ben 36 erdei m³-t kaptak a rászoruló családok. E tevékenységből „társadalmi munkában”, a fa kiszállításában részt vállaltak a hivatali dolgozókön kívül magánszemélyek is: pl. a kiszállított tűzifa összevágásában egy képviselő is segédkezett.

Az önkormányzat kapuja és dolgozói nyitottak, szívesen a lakosság rendelkezésére állnak a tényleges fogadóórák idején túl is: bármikor, bárki jelzését fogadják és igyekeznek azt mielőbb feldolgozni.

Lehetőségeikhez mérten, bár egyre csökkenő tendenciát mutatva, a rászorulókat a helyi vállalkozások, cégek, vállalatok segítségére is számíthatnak. Többnyire Karácsony időszakában jellemzőbb a helyi cégek adakozása, elsősorban pénzbeli vagy természetbeni adomány formájában. A célszemélyek, segítségre szoruló családok feltérképezése, szükségleteik felmérése elsősorban a Családsegítő Szolgálaton és a Gyermekegészségügyi Szolgálaton keresztül történik. A kapott pénzügyi összegből esetenként tartós élelmiszer vásárolnak, amit a dolgozók és önkéntesek segítségével osztanak ki.

Említésre méltó és egyben példaértékű humánus magatartást tanúsít a helyben működő Metaltech Kft., mely a cégen belüli szociális problémákat mindig kész megoldani: pl. egy dolgozó anyja betegsége esetén alkalmazott más családtagot, hogy ne csökkenjen a család jövedelme.

Rendszeresen lehet számítani a Máltai Szeretetszolgálat és a Katolikus Karitászt segítő tevékenységére is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs külön Cigány Önkormányzat, mivel egy roma nemzetiségi lakost sem tartanak nyilván.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya.	A közmunka programban való foglalkoztatás segítése.
Magas a közmű-, és hiteltartozásokkal küzdő lakosok aránya.	Érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.
A hátrányos helyzetek generációkon át történő átöröklése.	Közmunka programban, képzéseken való részvétel.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007, (V.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032 Nemzet Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermeket gondozó családjaik nélkülözését, különösen azokét, akiknek érdekeik a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással- fizikai szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. Az gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény előírásait betartva, és a törvény szellemével megegyező módon a gyermek minden felett álló érdekeit tartjuk szem előtt, továbbá a családba történő nevelkedését segítjük elő. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését más módon kell biztosítani.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség fogalma: A veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Az 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 68. §-a alapján ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi.

A védelembe vétel okai mindig összetettek, többségében komplex problémamegoldásra van szükség, mely csak az érintett szakemberek összefogásával (egymás támogatásával) valósulhat meg. Ennek érdekében a már jól működő szakmai tevékenységeket – a jelzőrendszeri tagokkal kialakított partneri viszony erősítésével – tovább kell fejleszteni. Az egyes ügyekben az okok láncolata jelentkezik, amelyek együttesen vezetnek a hatósági intézkedésekhez, de ezek között is mindig vannak meghatározó okok. A védelembe vett családok többségébe rossz szociális körülmények között él, a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód megnyilvánul az elhanyagolásban. Egyes esetekben a gyermekek fizikai-lelki bántalmazást szenvednek, valamint gyakran szemtanúi a szülők veszekedésének.

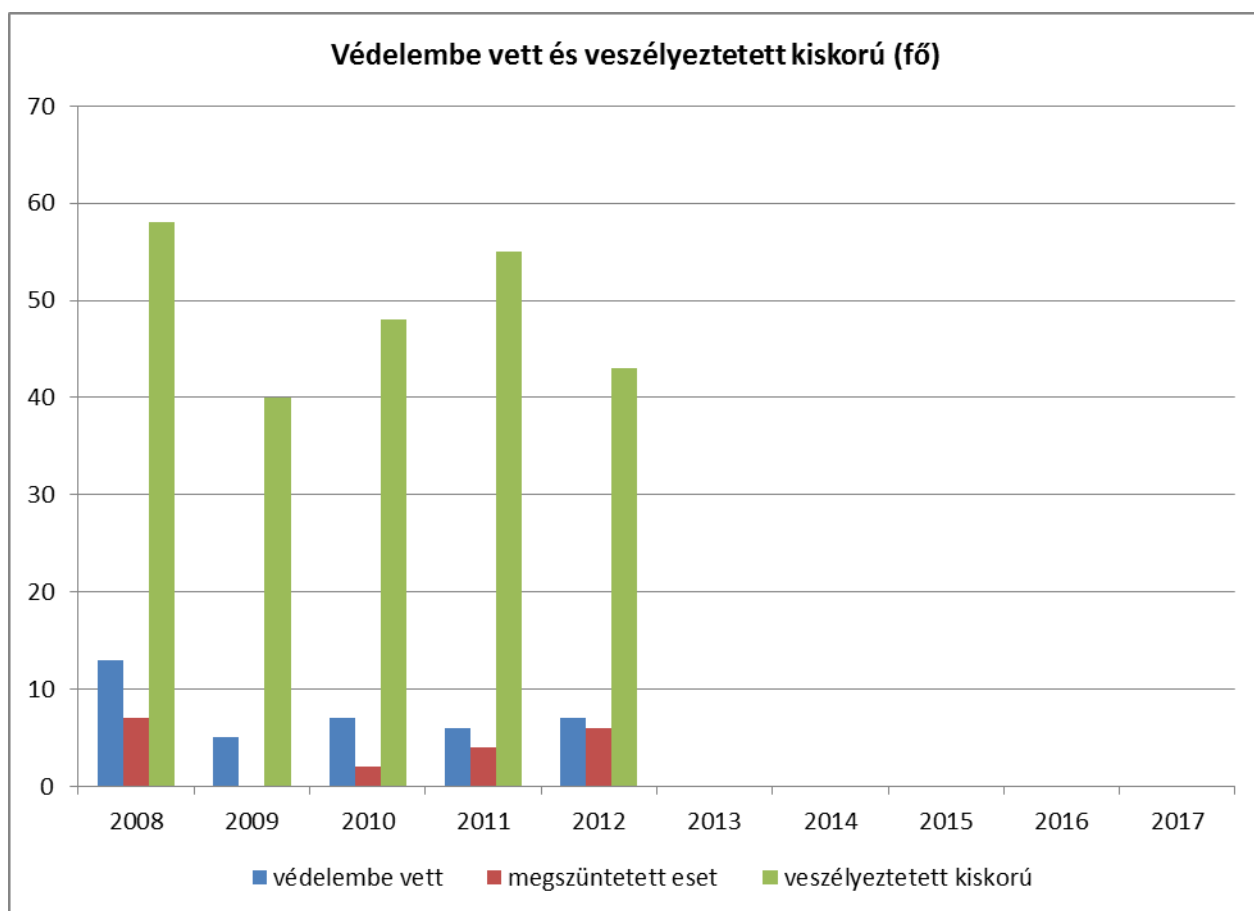
A védelembe vétel a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében tett hatósági intézkedés. A védelembe vétel kezdeményezése hivatalból, gyermekvédelmi, védőnői szolgálaton, oktatási, egészségügyi intézményen, vagy állampolgári bejelentésen keresztül történhet. Ezen hatósági intézkedést alapos, közös munka előz meg a gyermekjóléti a védőnői szolgálattal, valamint az oktatási intézmények ifjúságvédelmi felelősével. A hatósági intézkedéssel/védelembevétel, ideiglenes hatályú elhelyezés/érintett gyermekek legnagyobb része a szülőnek felróható magatartási okból kerül a hatóság és a Gyermekjóléti Szolgálat figyelmébe. A védelembe vételi eljárásnál vizsgálatra kerül, hogy a védelembe vétel elkerülhető-e. Amennyiben a hatósági intézkedés nem indokolt, úgy a gyermekjóléti szolgálat alapellátás keretében gondozza tovább a gyermeket. Amennyiben az alapellátás keretében végzett családgondozás eredménytelen marad, a gyermekvédelembe vételére kerül sor. Az ezt megelőző tárgyalás keretein belül a

gyermek ellátásának segítésére, a szülő gondozási tevékenységének támogatására és a gyermek részére családgondozó kirendelésére kerül sor.

év	18 év alattiak száma a népességben	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	461	13	7	58
2009	450	5	0	40
2010	440	7	2	48
2011	425	6	4	55
2012	n.a.	7	6	43

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Forrás: Telr, KSH, Tstar

2008-ban a veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorú gyerekek száma magas volt (58 fő, illetve 13 fő). 2009-ben mindkét érték erősen visszaesett (veszélyeztetett 40 fő, védelembe vett 5 fő). 2010-től a veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak száma azonban ismét emelkedni kezdett.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A pénzbeli ellátások meghatározó elemei a gyermekvédelmi törvénynek. A Gyermekvédelmi törvény 7. § (1) bekezdése kimondja, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem lehet családjától elválasztani. Sajnálatos módon elmondható, hogy a jövedelemmel nem rendelkező gyermekes családok jövedelmi viszonyai az elmúlt évek során sem javultak. Ezen családok esetében az állami támogatások nem elegendőek. Figyelmet érdemel az a tény, hogy 1997 november 1-től a gyermekvédelmi törvény hatályba lépésétől a 16 évet felölelő időtartam alatt, a támogatott családok közel 80 %-a ugyanaz. E családok a hátrányos szociális anyagi helyzetből kitörni képtelenek. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény beépül jövedelemforrásaikba.

Addig az időpontig, amíg ezek a családok nem rendelkeznek rendszeres munkából származó jövedelemmel részükre e támogatásra egyre nagyobb szükség lesz.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak - egyedülálló szülő esetében - azok a személyek, akiknek a családban az egy főre jutó havi jövedelmük nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140 %-át, azaz 2013-ban a 39.900,-Ft-ot. Családban élők esetében az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 130%-át azaz a 37.050,-Ft-ot, és a család a Gvyt-ben meghatározott mértékű vagyona a (egy főre jutó vagyon értéke külön-külön számítva az 570.000,-Ft-ot, együtt számítva 1.995.000,-Ft-ot) nem haladja meg,. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elsősorban nem pénzbeli támogatásai forma, a jogosult gyermeket illetően évi 2 alkalommal kerül kifizetésre természetbeni támogatás, 2013. évben 5.800,-Ft összegben.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatással főként a hirtelen, krízis helyzetbe került, létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartását veszélyeztető családok gyermekei segíthetők. Elsősorban azokat a gyermeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem tudnak.

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

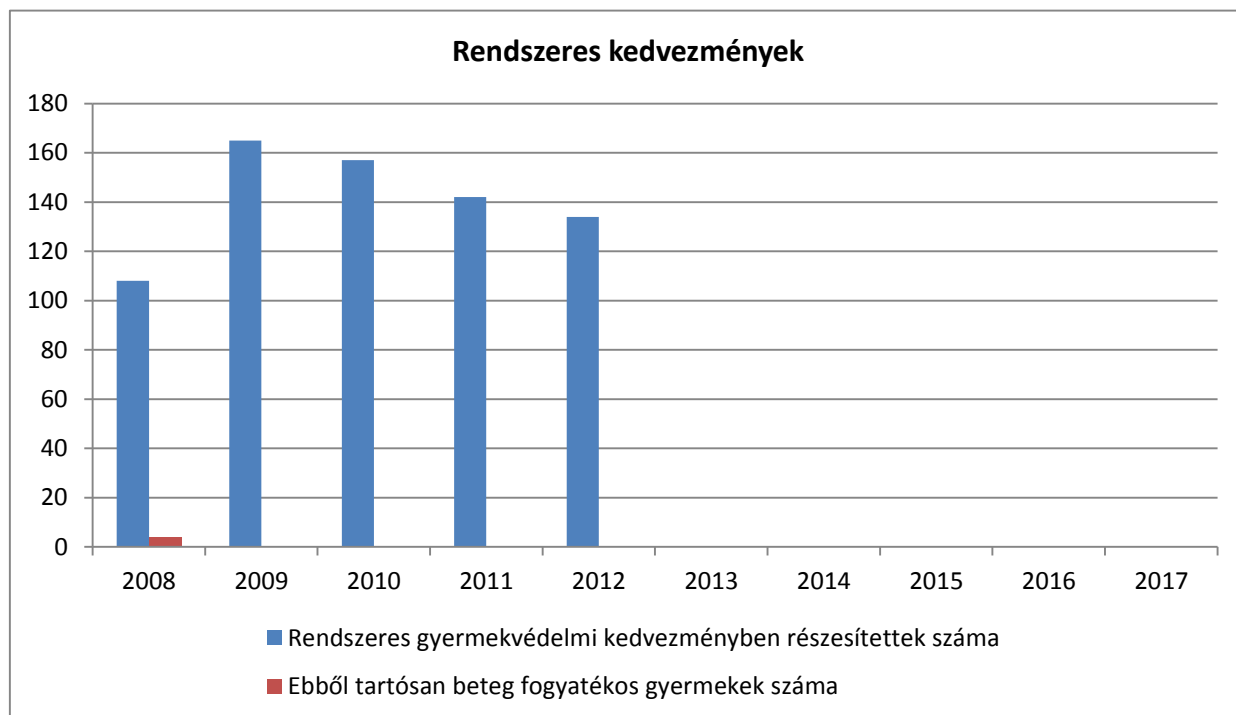
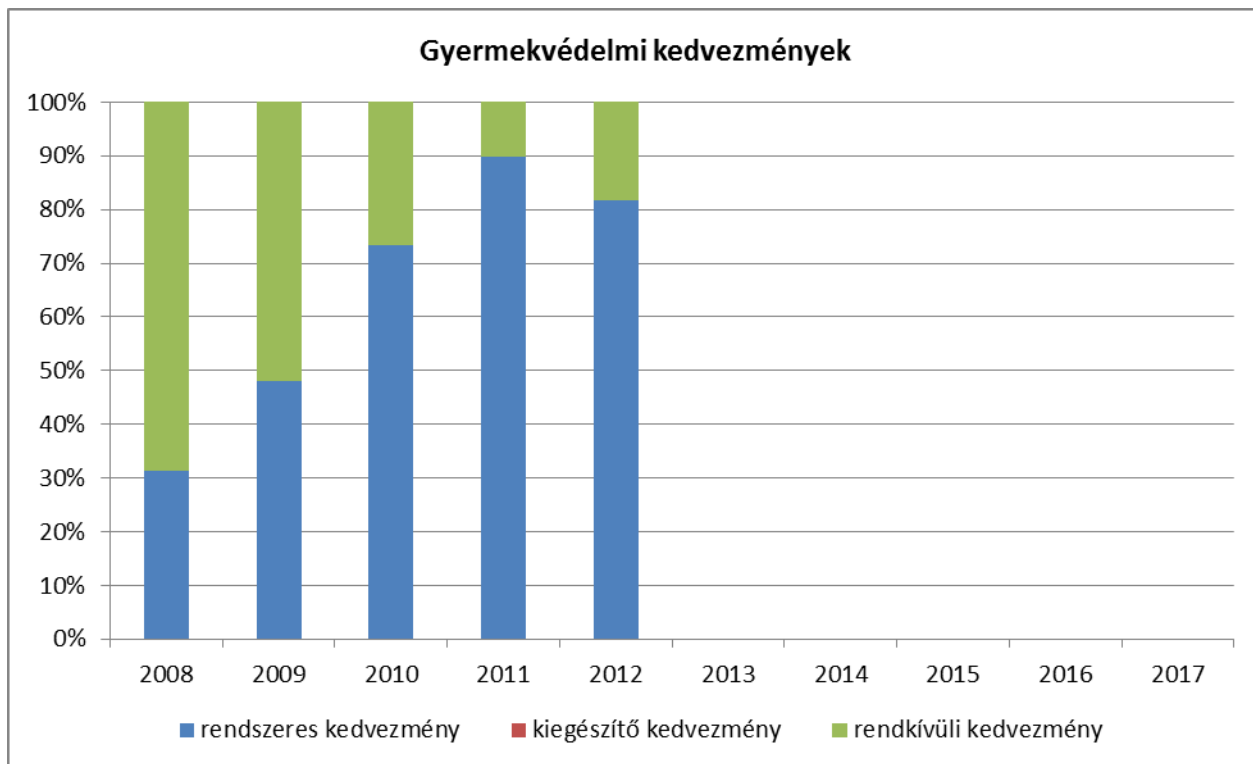
év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	108	4	0	0	237
2009	165	0	0	0	179
2010	157	0	0	0	57
2011	142	0	0	0	16
2012	134	0	0	0	30

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2008-ban 108 fő volt, 2009-ben ez az érték hirtelen 165 főre emelkedett, majd évről évre fokozatosan csökkent (2010-ben 157 fő, 2011-ben 142 fő, 2012-ben 134 fő volt).

A rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2008-tól kezdve drasztikusan csökken (2008-ban 237 fő, 2009-ben 179 fő, 2010-ben 57 fő, 2011-ben 16 fő, 2012-ben pedig 30 fő volt).

A kedvezmények arányait tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évek során a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény aránya növekszik, a rendkívüli kedvezmény aránya csökken.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének érdekében a kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizál. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. A Bursa Hungarica ösztöndíj intézményi részének forrása a felsőoktatási intézmények költségvetésében megjelölt elkülönített forrás, melyet a felsőoktatási intézmények folyósítanak.

Bursa Hungarica „A” típusú ösztöndíj pályázati feltételei (2 tanulmányi félévre pályázható):

- lakóhely a pályázatot meghirdető települési önkormányzat területén
- hátrányos szociális helyzet
- felsőoktatási hallgatói jogviszony igazolható megléte (a pályázati kiírásban részletezett feltételeknek megfelelően)

Bursa Hungarica „B” típusú ösztöndíj pályázati feltételei (6 tanulmányi félévre pályázható):

- lakóhely a pályázatot meghirdető települési önkormányzat területén
- hátrányos szociális helyzet
- korábban még nem nyert felvételt felsőoktatási intézménybe

A Képviselő-testület az ösztöndíj pályázat elbírálásának szabályairól 127/2012. (X.12.) önkormányzati határozatával csatlakozott a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázat 2013. évi fordulójához. Feltételek az egy főre jutó nettó jövedelmet 29.000,-Ft-ban határozta meg a testület, és a család vagyonnal nem rendelkezhet.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek napközbeni ellátást biztosító intézményben az alapellátások keretébe tartozó szolgáltatások közül csak az étkeztetéséért állapítható meg térítési díj.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai, iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	13	17	67	86	0	60
2009	19	43	24	88	1	60
2010	30	52	18	94	1	60
2011	30	50	17	86	0	0
2012	34	43	18	80	0	0

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek a helyi oktatási intézményekben veszik igénybe a megítélt kedvezményeket. Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak a támogatásokhoz.

Az ingyenes nyári gyermekétkeztetés komoly segítséget jelent a családoknak, melyre a hivatal évente nyújt be pályázatot. Ez a szolgáltatás a Gyermekjóléti Szolgálat szervezésével és lebonyolításával működik: a családok kiválasztása, az étkezési jegyek kiosztása és az étkezés folyamatának egész nyári felügyelete az ő hatáskörük. A támogatott gyermekek ételmezése helyben, naponta egy alkalommal kerül sor, főtt étel kiosztása formájában, amelyet helyben készítenek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem beszélhetünk klasszikus értelemben vett szegregátumról.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	111
2009	1	128
2010	1	130
2011	1	136
2012	1	147

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az egy védőnőre jutó gyermekek száma évről évre nő (2008-ban 111 fő, 2009-ben 128 fő, 2010-ben 130 fő, 2011-ben 136 fő, 2012-ben pedig 147 fő volt).

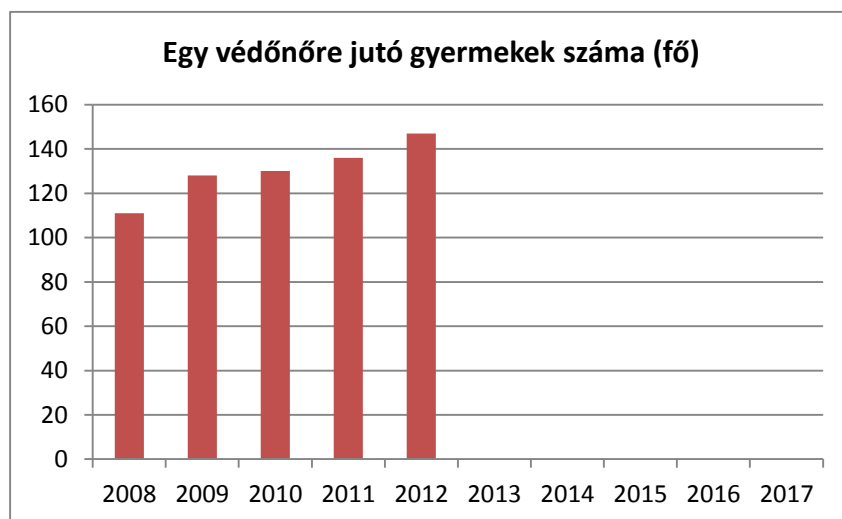
A település területén egy védőnő tevékenykedik.

Feladatai: Családgondozás, nővédelem, gyermekes anyák gondozása, 0-6 éves gyermekek (valamint az iskolába nem járó 7-18 évesek) gondozása, óvodai munka, iskola egészségügyi munka, Rendezvényeken végzett egészségnevelési munka. Tagja a jelzőrendszeri szolgálatnak, melynek a feladata a veszélyeztetett gyermekek felkutatása, a problémák megoldásához segítség nyújtása.

2009-ben megszüntették a csoportos óvodai szűréseket, ezért minden gyermeket a tanácsadóban kell szűrni. Az iskolai munka az oktatási intézményben végzett oltások lebonyolításából, a kötelező szűrések elvégzéséből, ezek adminisztrációjából, egészségnevelésből, tisztasági vizsgálatok végzéséből áll.

Várandós tanácsadás: Kedden 14.00 – 16.00 - ig.

Csecsemő tanácsadás: Kedden 13.00 – 14.00 – ig és csütörtökön 14.00 – 15.00 – ig.

2011-ben végzett területi munkájának statisztikai adatai:

Gondozott családok száma	119 család
Várandós anyák száma	15 fő
Csecsemők száma	25 fő
1-3 évesek száma	45 fő
3-6 évesek száma	59 fő

Tanácsadáson megjelentek száma:

várandós anyák	149 fő	0
csecsemők	282 fő	52 fő
1-3 évesek	85 fő	40 fő
3-6 évesek	55 fő	4 fő

Látogatások száma:

várandós anyáknál	144	látogatás
nővédelmi	7	látogatás
csecsemőknél	483	látogatás
1-3 éveseknél	184	látogatás
3-6 éveseknél	59	látogatás

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A község vegyes üzemeltetésű háziorvosi rendelőt működtet, ahol a gyermekeket ugyanaz az orvos látja el, aki a felnőtteket is kezeli.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	-	-	11720
2009	0	-	-	11718
2010	0	-	-	10984
2011	0	-	-	11656
2012	0	-	-	11337

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen nem működik sem bölcsőde, sem családi napközi. A speciális egészségügyi-, szociális- és oktatási igényeket, így a korai fejlesztést és rehabilitációt is legközelebb Várpalotán lehetséges igénybe venni.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátások feladatai alapján megállapítható, hogy a megoldandó problémák egyre súlyosabbak, egyszerre több problémával is küszködő családokkal tartják a kapcsolatot. Annak ellenére, hogy a súlyosnak mondható krízishelyzetek a településen viszonylag ritkán fordulnak elő, a szakmai tevékenység száma évről-évre nő.

Ősiben a gyermekjóléti alapellátást is a várpalotai szolgálat látja el. A Térségi Népjóléti Gondozási Központ tagintézményének központja a Kastélydomb u. 6 szám alatt működik.

e) gyermekvédelem

Az eddigi általános tapasztalatok szerint az a család, ahonnan egy gyermeket kiemelnek és ideiglenes gondozásba helyeznek, már nem képes/alkalmas többé a nevelési feladatok ellátására, annak ellenére, hogy több évig családgondozásban részesültek.

Eseti gondnokság alá helyezik azokat a családokat, akiknek életvezetési gondjaik vannak, képtelenek gazdálkodni, a családot megfelelően ellátni. Segítő kezet nyújtanak nekik (pl.: együtt mennek bevásárolni), de ha nem jelennek meg a megbeszélrt időpontban, a következő hónapban nem kaphatnak segílyt.

Eseti gondnokság formái, jogi szabályozása:

A 2009. évi LXXIX. Törvény (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról), a gyermekek védelembe vételéhez kapcsolódóan életbe lépteti a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának lehetőségét. (Gyvt. 68./A. §) A kirendelt eseti gondnok gondoskodik az átutalt pénzösszegnek a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról (ruházat, élelmiszer, gyógyszer, tanulóbrlet, stb.), melyről pénzfelhasználási tervet készít és a felhasználásról minden hónapban elszámol.

Helyettes szülői ellátás:

A helyettes szülői gondozás a gyermekek védelmének rendszerén belül a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás, ezen belül a gyermekek átmeneti gondozásának egyik formája.

A helyettes szülői gondozás azt jelenti, hogy a vér szerinti szülő/gondviselő kérésére átmenetileg, meghatározott ideig történik a gondozás és nevelés. A helyettes szülőnél történő elhelyezés tehát rövid tartamú (max. 12 hó) elhelyezést jelent. Ősiben egy helyettes szülő áll rendelkezésre.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Gyermekjóléti Szolgálat által alkalmazott szakemberek hivatottak a településen élő gyermekek és családjaik krízis helyzeteiben segíteni. Az alapszolgáltatásokon kívüli lehetőségeket sajnos a község lakói helyben nem tudják igénybe venni. Ezeket a Várpalotán elérhető és krízishelyzetekben igénybe vehető szolgáltatásokat az alábbiakban soroljuk fel:

1. A várpalotai Gyermekjóléti Szolgálat által alkalmazott szakemberek hivatottak a településen élő gyermekek és családjaik krízishelyzeteiben segíteni. A 2011. évi szakmai beszámolóban arról tettek említést, hogy ez a kapacitás maximális mértékben kihasznált.
2. A fejlesztőpedagógus várpalotai helyszínen tud segíteni, akinek munkája is segítség lehet a családok számára.
3. Pszichológiai szolgáltatást a kistérségben heti 24 órában (idén novembertől már 34 órában) egy fő pszichológus végez. 2011-ben összesen 621 fő (gyermek és szülő egyaránt) vette igénybe a segítségét, amely vizsgálat illetve terápiás kezelés volt. Az óraszám emelésére az évek óta emelkedő esetszám, a krízishelyzetek kezelésére való megnövekedett igény miatt volt szükség. Ezt a szolgáltatást is Várpalotán tudják elérni a ősi lakosok.
4. Jogi szolgáltatást a Révész Jogsegély Szolgálat végzi el, hetente két alkalommal

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Ősiben a sport, a szabadidős, valamint a szünidős programok mindenki számára biztosítottak, és többnyire térítésmentesen vehetők igénybe.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az előzőekben részletezettek alapján.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről nem tudunk beszámolni.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A Térségi Gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálatának szolgáltatásai Ősi községben helyben is igénybe vehetők. A pozitív diszkriminációt szolgálják, melyek az alábbiak:

- *Jogi-, pszichológiai szolgáltatás, fejlesztőpedagógusi munka*, melyeket már előzőekben elemeztünk.
- *Kapcsolatügyeletet* a bíróság kérhet. (Előfordul, hogy a bíróság kéri egy szakember, családgondozó jelenlétét, aki vagy az apával, vagy az anyával külön helyiségben találkozik a gyermekekkel.)
- *Családkonzultáció/családterápia*

- *Esetkonferencia:* mely nagyon hasznos a probléma meghatározásában, a családban és a gyermekek környezetében lévő erőforrások feltérképezésében és a feladatok kidolgozásában. A probléma fennállása folyamatosan elérhetővé teszi ezt a szolgáltatást, melyen a család tagjain kívül részt vesznek különböző, a családhoz kapcsolódó, őket ismerő szakemberek (pl.: ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök, igazgató, védőnő, gyermekorvos stb.).
- *Mediáció* szolgáltatásra is van lehetőség, mert van végzett, konfliktuskezelő mediátor alkalmazott.

Az önkormányzat élelmiszersegélyre az EU élelmiszersegély program keretében évente több alkalommal is lehetőség van, a Veszprém Egyházmegyei Karitásztól közvetítéssel.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint a fogyatékossgal élő gyermekek számára a közoktatási lehetőségei legközelebb csak Várpalotán oldhatók meg. Veszprémbe is található közoktatási intézmény, amely képességeiknek megfelelő képzést nyújt. A szülők számára sokszor komoly problémát jelent a Veszprémbe történő utazás napi megszervezése. Az eltérő képzési igényű gyermekek elsősorban Várpalotán, ill. Pétfürdőn találnak megfelelő közoktatási intézményt, ahol kiscsoportokban, képességeiknek megfelelő oktatást kapnak. Itt az utazási feltételek nagymértékben nehezítik a helyzetet.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az Ősi Általános Iskola és az Ősi Gólyafészek Óvoda és Bölcsőde maradéktalanul be tudja fogadni a község összes 2-14 (16) éves gyermekét. Az óvoda három csoporttal működik és a 2-6 (8) éves gyermekek neveléséről, és iskolai életre való felkészítéséről gondoskodik. A korábbi 26 gyermek/csoport helyett ma a 21 gyermek/csoport a jellemző. Az Intézményegység vezető mellett öt főállású óvodapedagógus, egy megbízott logopédus dolgozik. Az általános iskola intézményegységben az igazgató és helyettesén kívül 4 tanító, 8 tanár, egy óraadó szaktanár, két megbízott gyógypedagógus és három napközis nevelő dolgozik.

A szülők (illetve a gyermekek) igénye alapján két napközis (1-4. évfolyamokból) és egy tanulószobai (5-8. évfolyamokból) csoportot alakítottak ki. Napközis és tanulószobás átlagos csoportlétszám 21 fő. Iskolai átlagos osztálylétszám 20 fő. A meghatározott férőhelyek száma szerint (óvoda 76, iskola 212) a kihasználtság mutatói a következőképpen alakulnak: az óvoda kihasználtsága 82 %-os, az iskola kihasználtsága 79 %-os. Az intézményben nem elhanyagolható a hátrányos helyzetű, nehéz sorsú gyermek aránya. Az érintett tanulók esetében fontos családpótló és szocializáló szerepkör is hárul a napközire, valamint a tanulószobára. A sajátos nevelési igényű (SNI-A és SNI-B) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekeket (BTM) gyógypedagógus végzettségű szakember fejleszti.

Egyéni törődést igénylő gyermekek 2010-ben

	Óvodás	Iskolás
Intézeti és állami nevelt gyermek, tanuló:	4 fő	18 fő
Hátrányos helyzetű (HH)	30 fő	50 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)	2 fő	7 fő
Veszélyeztetett	3 fő	3 fő
Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő	20 fő	28 fő
Sajátos nevelési igényű (SNI)	1 fő	12 fő

Az önkormányzat 2011-es nyilvántartása szerint az óvodás gyermekek létszáma 73 fő, amiből 28 gyermek hátrányos helyzetű (HH), akiknek aránya 38,36% (tehát az óvodai ellátásban részesülő gyermekek egyharmada!). HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) gyermeket nem tartottak nyilván, míg 3 sajátos nevelést igénylő (SNI) gyermek volt, akik az óvodások 4,1%-át jelentik. Alsó tagozatos iskolás gyermek 65 fő volt, akikből 18 fő HH és 1 fő SNI tanuló. A 76 fő felső tagozatosból pedig 18 fő HH, 2 fő HHH és 9 fő SNI

tanuló volt. Összesen 141 diák tanul a helybeli iskolában, akiknek több mint 25%-a hátrányos helyzetű, 1,4%-a halmozottan hátrányos helyzetű és 7%-a sajátos nevelési igényű gyermek.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen nem vehetők igénybe gyógypedagógusi, illetve iskolapszichológusi szolgáltatás.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetésről és jogellenes elkülönítésről nem érkeztek jelzések, a szakemberek igyekeznek jól kezelni és kompenzálni a felmerülő problémákat. Tudomásunk szerint az intézmények között és azokon belül sincsenek szegregációs jelenségek.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Általánosságban elmondható, hogy a gyerekek olvasása és szövegértése nem javul, sőt inkább romlik. Ez a tényező valószínűleg az internetezéssel töltött időnek tudható be, amelyet sokan az olvasástól elrabolt idővel azonosítanak. Szakvélemények sora bizonyítja, hogy az internet előtt töltött idő az olvasás egyik ellensége, ugyanis megfosztja a gyereket az olvasással megszerezhető általános műveltségtől. A gyermeknek többféle motivációra van szüksége ahhoz, hogy kezébe könyvet vegyen és olvasson. Elsősorban a családnak kellene jó példával elől járnia, de napjainkban ez egyre ritkább. Pedig az „alapok” lerakása nagyon fontos, hiszen ha ez elmarad, a gyermek nem látja maga előtt a helyes példát és maga sem fog könyvet venni a kezébe. Másrészt koncentrációs képessége sem fejlődik, szókincse és fantáziája ellaposodik, szövegértése hiányos lesz, ezáltal a tanulás is jóval lassabban megy.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Ellátórendszerünk üzemeltetése során törekszünk rá, hogy mindenkoron szem előtt tartsuk az esélyegyenlőségi célcsoportok, így különösen a gyermekek valós igényeit és szükségleteit, valamint törekszünk arra, hogy a hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetéből fakadó hátrányait kompenzáljuk. Fontos számunkra, hogy a gyermekek egyenlő esélyekkel jussanak hozzá valamennyi szolgáltatásunkhoz.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai 1.

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	89	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	2 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Intézményi adatgyűjtés

A helyi óvodába minden igénylő felvételt nyer, így helyhiány miatt elutasított– köztük HH, és HHH - gyermek nincs.

4.4.3. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai 2.

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypeda- gógiai csoportok száma
2008	55	3	76	1	56	0
2009	55	3	76	1	64	0
2010	51	3	76	1	65	0
2011	81	3	76	1	70	0
2012	61	3	76	1	83	0

Forrás: TeIR, KSH, Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat elemzésénél fontos szempont az, hogy a statisztikai adatbázisban 3-5 éves korú gyermekek szerepelnek, a 6 éveseknek nem lehet külön kigyűjteni. Ezért van különbség a gyermekek számában, illetve az óvodába beíratott gyermekek számában.

Fontos adat, hogy a településen a 3-6 éves korú gyermekek száma jelentősen eltér az óvodába beíratott gyermekek létszámától. Ennek oka elsődlegesen az, hogy több családban sikerült megoldani az öt évnél fiatalabb gyermekek felügyeletét.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	73	77	150	68	45,3%
2011/2012	67	80	147	67	45,6%
2012/2013	65	76	141	65	46,1%

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az általános iskolás tanulók létszáma az országos trendnek megfelelően 2010-től 2012-ig folyamatosan csökkent. A demográfiai mélypont a 2013/2014-es tanévben várható. A napközis tanulók létszáma folyamatosan emelkedik. 2012-ben két csoportban, 65 tanuló vehette igénybe a családpótló szerepkört is betöltő intézményi szolgáltatást.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az alacsony gyermeklétszám és a csoportbontási határok figyelembevételével várhatóan az elkövetkező években is 8 osztályban szervezhető meg az oktatás. Az iskolában gyógypedagógiai osztály nem került kialakításra, a velük való foglalkozás, fejlesztés integráltan történik.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	17	100
2011/2012	20	100
2012/2013	21	100

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A település iskolájában 2010 és 2012 között a nyolcadik osztályos tanulók mindegyike eleget tett tanulmányi kötelezettségének, eredményesen befejezte az általános iskolai tanulmányait.

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév												
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma
1. évf. A	19	16	2	8	42%	0	0%	0	0%	0	0	0
2. évf. A	15	12	0	2	13%	0	0%	0	0%	0	0	0
3. évf. A	15	13	1	8	53%	0	0%	0	0%	0	0	0
4. évf. A	16	10	1	4	25%	0	0%	1	6%	0	0	0
5. évf. A	18	6	1	6	33%	1	6%	1	6%	0	0	0
6. évf. A	21	2	1	4	19%	0	0%	1	5%	0	0	0
7. évf. A	16	3	1	5	31%	0	0%	4	25%	0	0	0
8. évf. A	21	3	2	6	29%	1	5%	2	10%	0	0	0
Összesen:	141	65	9	43	30%	2	1%	9	6%	0	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ősiben egy általános iskola működik, amely fenntartója a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központ, működtetője az önkormányzat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények.	Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, a szülők munkához segítése.
Nem hatékony és gyors a jelzőrendszer működése.	Az információáramlás gyorsítása jelzőrendszer tagjai körében.
A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Nyári napközi szervezése a szünidőben.
A településen nincs tornaterem.	A sportcsarnok befejezése ,vagy egy új tornaterem építése.
A településen nincs játszótér.	Az EU-s normáknak megfelelő játszótér és pihenőpark építése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest.

Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alkotmány 66 és 70 §, Munka Törvénykönyve 5 §, és természetesen az Ebtv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene.

Ősiben a nők – az ország többi településéhez hasonlóan - sok tekintetben hátrányos helyzetben vannak a férfiakkal szemben. A gyermekvállalással, gyermekneveléssel kapcsolatos feladatok, a családban betöltött szerepük miatt sokan elhelyezkedési gondokkal küzdenek (nagyon magas a 180 napnál hosszabb ideje állásukra várók száma). A lakosság egy részénél sajnos jellemzővé vált a hibás életvitel, a rossz értékrend, és nem ritka jelenség a családon belüli erőszak sem, melynek elszenvedői, áldozatai legtöbbször a nők és a gyerekek.

Tapasztalataink szerint Ősi településen élő nők között kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- rosszabbak foglalkoztatásának esélyeik miatt a kisgyermeket nevelő anyukák,
- az elhelyezkedési nehézségek miatt a GYES-ről visszatérő nők,
- azok, akik olyan családban élnek, ahol életvezetési az értékrendbeli problémák jelentkeznek,
- a gyermekét egyedül nevelő, illetve a több gyermeket nevelő édesanyák.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az egyénnek és a családnak a társadalomban elfoglalt státusza, élethelyzete több dimenzió együtteseként alakul ki. A nők helyzete igen nehéz az esélykülönbségek csökkentése érdekében. Az alacsony iskolázottság, a szemléletmód váltás hiánya többek között az oka annak, hogy a nők nehezebben találnak és kapnak munkát, mint a férfiak. Kevés a nőknek való munkalehetőség a településen.

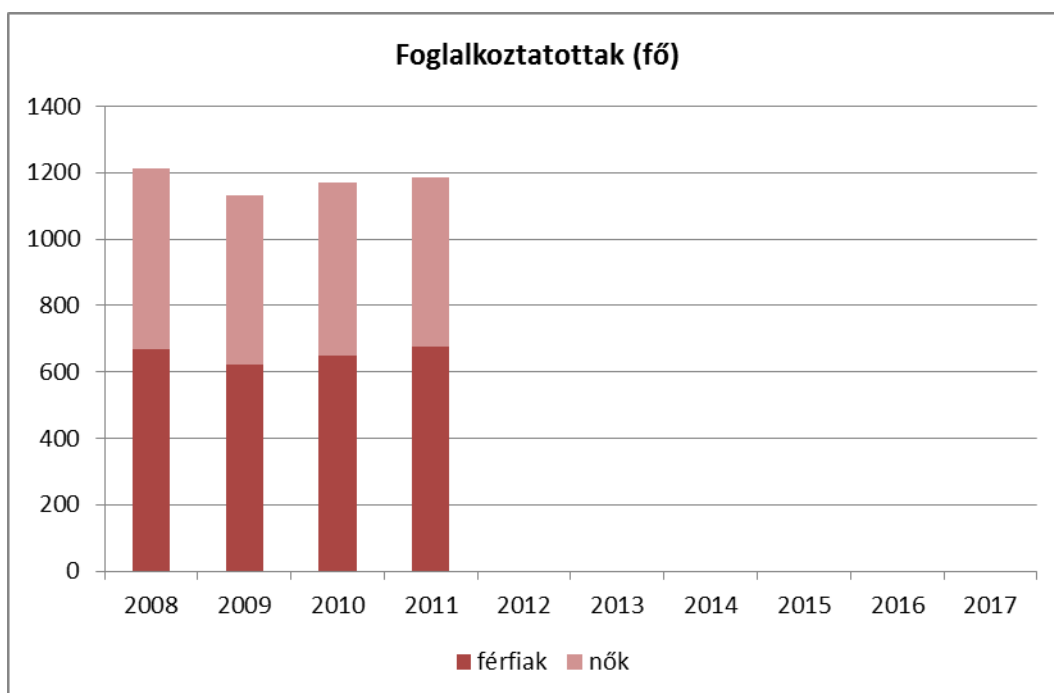
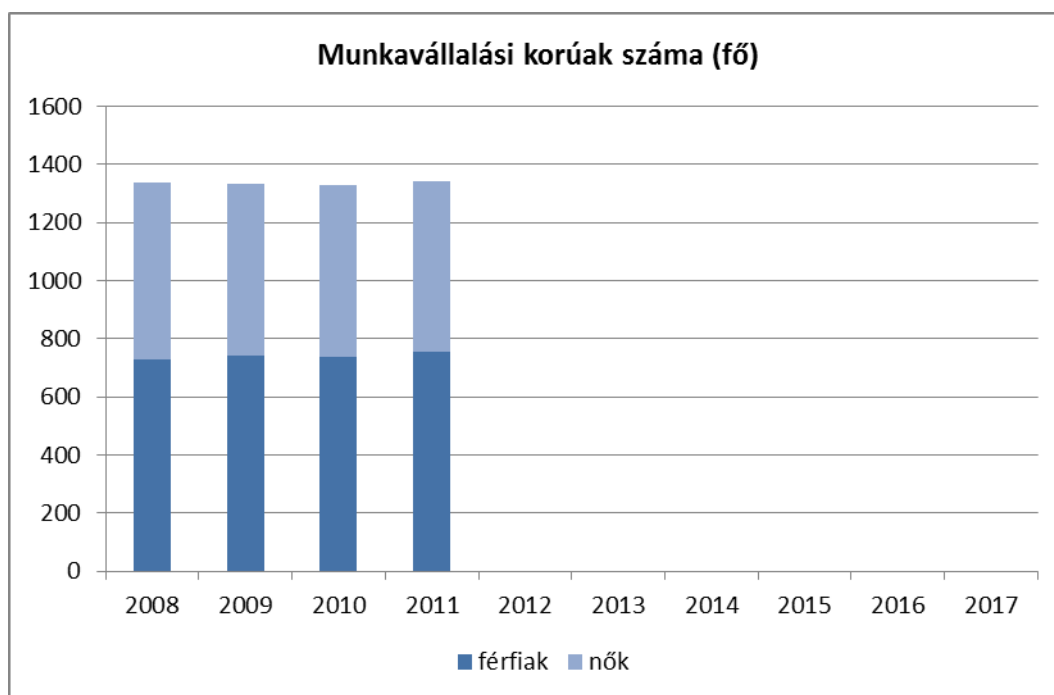
A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal van. A külső és belső munkaerő piac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket is.

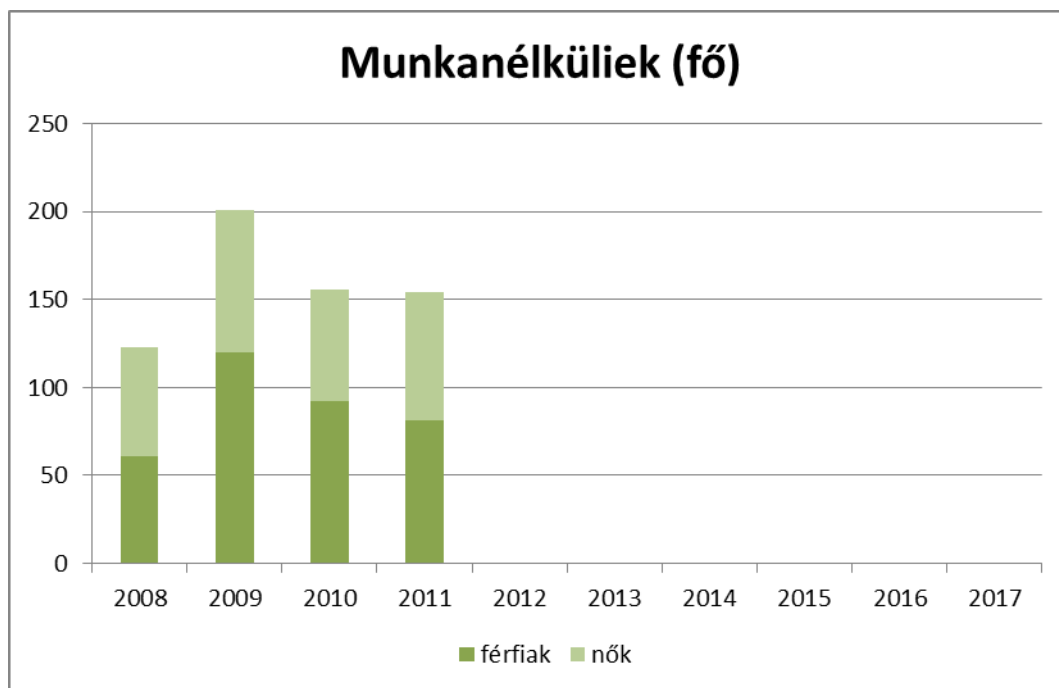
A nők foglalkoztatása esetén, általában a foglalkoztatás alsó rétegeiben találjuk meg a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb. Ennek egyenes következménye az anyagi helyzetük romlása.

5.1.1. számú táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	730	606	669	544	61	62
2009	740	594	620	513	120	81
2010	739	588	647	524	92	64
2011	756	584	675	511	81	73

Forrás: TeIR, Helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból kitűnik, hogy míg a munkavállalási korúak száma a településen stagnál, addig a foglalkoztatottak létszáma a 2009-es visszaesést követően ismét javuló tendenciát mutat. A munkanélküliek száma a gazdasági válság előtti időszakban így 2008-ban is viszonylag alacsony volt (61 férfi és 62 nő). 2009-ben a férfiak esetében megduplázódott (120 fő), és a nőknél is jelentősen emelkedett (81 fő). 2010-től kezdődően azonban - főként a férfiaknál - jelentőse csökkent a munkanélküliek száma.

A nők foglalkoztatottságát kevésbé lehet megítélni, mivel a gyermekvállalási korban lévő nők nagy része nem jelenik meg álláskeresőként a munkaerőpiacon, a munkanélküliség helyett inkább a GYES-t, GYET-et választja, így csak a harmadik gyermek 8 éves kora után jelenik meg, mint álláskereső, vagy munkanélküli ellátást igénylő személy.

Azok a nők, akik szakmát, illetve különböző végzettséget szereztek a gyermekvállalást követően, nehéz helyzetben vannak, amennyiben nincs biztos munkahelyük, esetleg magánvállalkozásuk. A gyermek, gyermekek mellett nehezen tudják ismét vállalni munkahelyükön a több műszakot, az éjszakai műszakot, a korai bejárást, a késői hazamenetelt, hiszen a gyermekeket elhelyező intézmények nyitvatartási idejéhez alkalmazkodni kell. Ha nincsenek mobilizálható nagyszülők, rokonok, akkor ez sokszor a munkahelyek feladásához vezet.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Helyileg nem megoldott a foglalkoztatást segítő képzési lehetőség. Nincs pontos adatunk arról sem, hogy Várpalotán, ill. a közeli nagyobb településeken hányan vesznek részt ilyen képzéseken.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mint az ország más területein is tapasztalható, Ősiben is nagyon nehéz elhelyezkedni azoknak a nőknek, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Nyilvánvalóan ez a körülmény is befolyásolja azt a tényt, amely szerint sokkal magasabb az egy évnél régebb óta munkát kereső nők, mint férfiak száma.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Országos jelenség, így Ősiben is elmondható az a tény, hogy az ötven év feletti nők mindenképpen hátrányos helyzetben vannak a foglalkoztatás terén. Egyidejűleg az is igaz, hogy - függetlenül attól, milyen korú - számos esetben, ugyanolyan munkakörben alkalmazott nők kevesebb bérért dolgoznak, elsősorban a környező és elérhető településeken.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsőde. A Gólyafészek Egységes Óvoda és Bölcsőde megnyugtató és magas színvonalú napközbeni ellátást biztosít a településünkön élő kisgyermekét nevelő és munkába álló édesanyák számára.

A szülők munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében szintén fontos tényező az óvodai ellátás. Az előző évekhez hasonlóan Településünk óvodájába 2012-ben is minden gyermek felvételt nyert, elutasítás nem volt. Az önkormányzat kedvező döntésének megfelelően az óvoda reggel 6.30-tól délután 16.30 óráig tart nyitva, igazodva ezzel a szülők igényéhez.

Családi napközi nem üzemel a településen. A családok otthonában működtetett házi vagy családi gyermekfelügyelet, mint napközbeni ellátást nyújtó lehetőség, szolgáltatás hiányzik a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya és gyermekgondozás feladatát az egészségügy – ezen belül a helyi védőnő -, illetve a Várpalota Városi Népjóléti Gondozási Központ látja el.

Várandós anyák gondozása

A védőnő rendszeresen látogatja a veszélyeztetett kismamákat, segítik őket felkészülni a gyermek érkezésére, tanácsokkal látják el a gyermekvállalás felelősségével kapcsolatban. Tanácsot ad az egészséges életmód kialakítását illetően. Felvilágosítják a várandós anyákat arról, hogy a helytelen életmód milyen veszélyeket rejt, és milyen kihatással lehet a magzat fejlődésére.

Rendkívüli esetben a várandós anya számára a védőnő segínyt kér az önkormányzattól. Szükség esetén jelzéssel él a Családsegítő Szolgálat felé, és a családgondozókkal közösen keresi a megoldásokat a veszélyeztetettség megszüntetésére, megelőzésére.

Családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

A családgondozás során kiemelt figyelmet kell szentelni a szülők gondozására. A cél az, hogy képessé tegyék őket a gyermekük/gyermekük megfelelő nevelésére. Rendszeresen kapcsolatot kell tartani a szülővel, ha szükséges pszichológushoz vagy más szakemberhez irányítani. Szorgalmazni kell, hogy mind gyakrabban vegyék igénybe a családgondozójával történő egyéni beszélgetések lehetőségét, valamint, hogy vegyenek részt a szervezett programokon. Figyelemmel kell kísérni a szülő-gyermek kapcsolatának alakulását. Kapcsolatot kell tartani a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, a gyermek gondozási helyével, és lehetőség szerint a gyermekkel is.

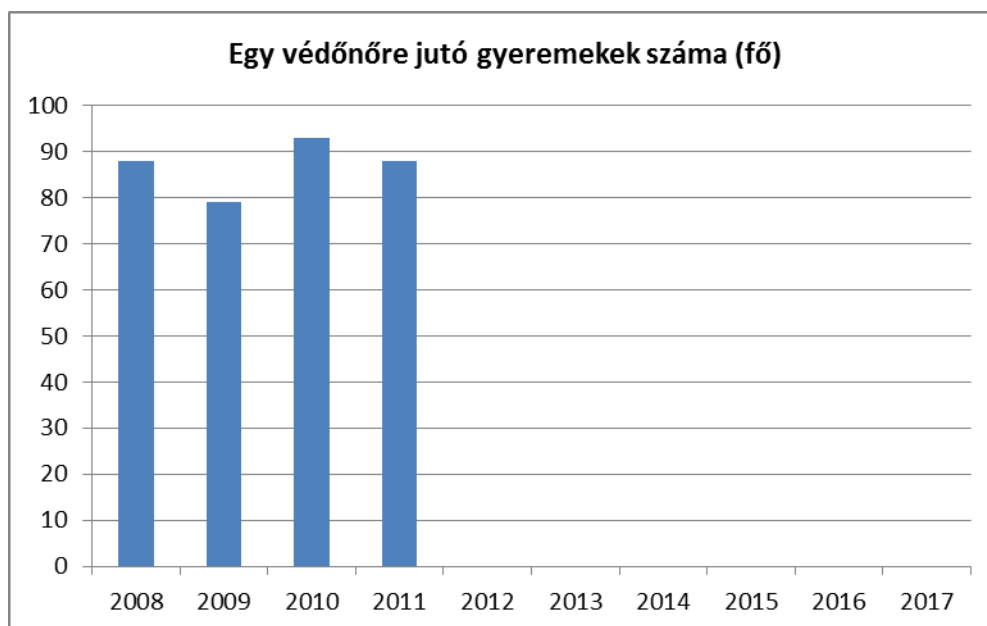
A jelzőrendszeri együttműködés tapasztalatai

Évente több alkalommal tartanak jelzőrendszeri értekezletet a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében, ahol főként a szociális-, oktatási- és egészségügyi területen tevékenykedő szakemberek megvitatják, elemzik a lakosság felől érkező jelzéseket is.

5.3.1. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	88	88
2009	1	79	79
2010	1	93	93
2011	1	88	88

Forrás: TeIR, Helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben igénybe vehető szolgálat sem. Legközelebb a megyeszékhelyen, mintegy 15 km-re működik ilyen jellegű szolgáltatás.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6.1 A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	9	1	0	0	0	0
2009	9	1	0	0	0	0
2010	5	2	0	0	0	0
2011	5	2	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e? Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A helyi közéletben a nők igen aktív szerepet vállalnak. Ott vannak minden civil szervezetben (fentebb már részletesen taglaltuk ezek formáit), a segítő munkák nagy részét nők vállalják. Számítani lehet rájuk a politikai és civil életben, az önkéntességben, valamint a társadalmi munkavégzés területén is. Tény az, hogy a közösség érdekében sok nő felvállalja a segítő-, társadalmi munkát.

A táblázat adatai megmutatják, hogy jelenleg a képviselőtestület tagjainak közel 30% nő, tehát viszonylag nagy arányban vesznek részt a közéletben. Az önkormányzat intézményeiben dolgozók létszámának 89%-a, a civil szervezet 86%-a nő. Az önkormányzat mindkét intézménye élén női vezető áll.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Országos és helyi szinten is egyre több a válás: a jelenlegi statisztikai adatokból az vehető ki, hogy minden második házasság válással végződik, amiből kifolyólag nagyon sok a csonka család. Elsősorban a nők nevelik tovább egyedül a gyermekeket, egyre nehezebb körülmények között.

A településen egyelőre nincs olyan civil szervezet, amely segítséget nyújtana külön a nők közéleti és magánéleti tevékenységéhez, vagy harcolna az esélyegyenlőségükért, jobb sorsukért.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
GYES-ről visszatérő nők elhelyezkedése problémás.	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.
Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül.	A családok életvezetésének szakmai segítése.
Magas a szegénység kockázata a gyermeket egyedül nevelő és a több - gyermeket nevelő családokban.	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

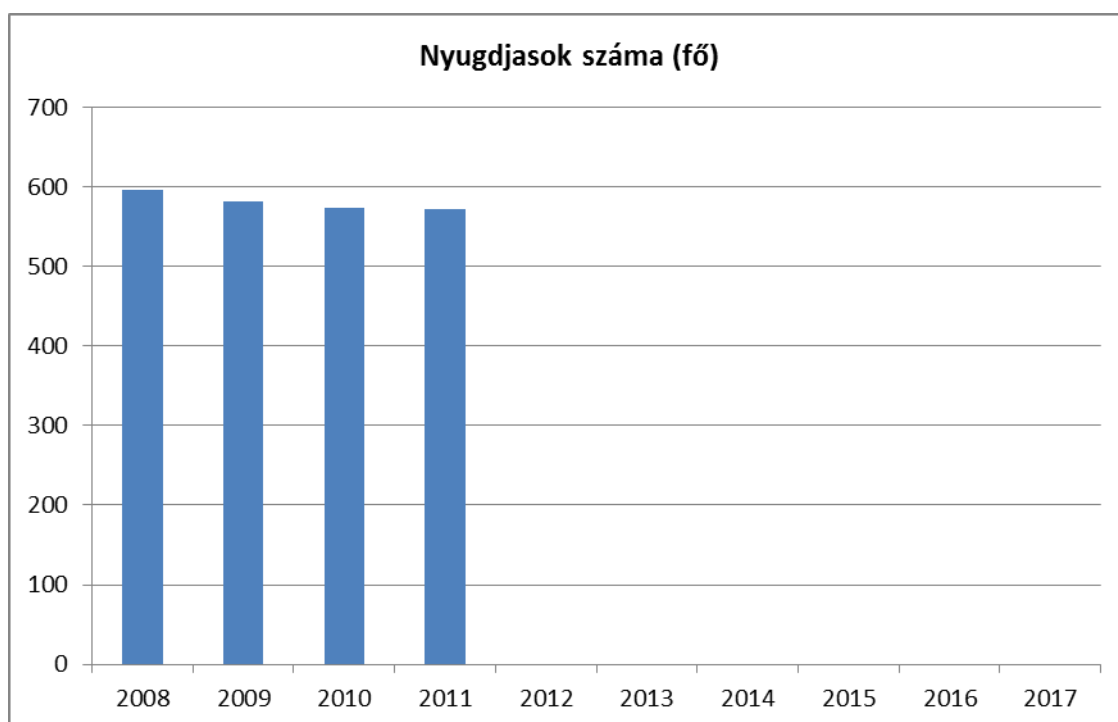
Az Európai Bizottság 2002 márciusában kiadott dokumentumában rögzíti, hogy „az idősödési politikáknak széles életpályát és a társadalomra kiterjedő közelítést kell elfogadniuk, figyelembe véve az ENSZ globális kezdeményezéseit és alapelveit”. Az idősök száma az elmúlt 40 év alatt az Európai Unióban majdnem megduplázódott, az előrejelzések szerint az idősök aránya a társadalmi korcsoportokon belül 2012-re elérte a 27%-ot. A legdinamikusabban növekvő korcsoport a „nagyon idősök” (80 évesnél idősebbek) csoportja. Jelentős nemi különbségek vannak a várható átlagos élettartamban, jellemző az idősödés elnőiesedése, amely azt eredményezi, hogy jóval több az idős nő, mint idős férfi.

Településünkön az időskorú lakosság száma 2008-2012-ig jelentősen nem változott. A nyugdíjas lakosok száma 596-572 fő között változott, ami az összlakosság kb. 26 %-át teszi ki.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	258	338	596
2009	249	332	581
2010	251	322	573
2011	243	329	572

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Nem áll rendelkezésünkre adat.

b) *tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)*

A 60 éven felülieknél a gazdasági aktivitás fokozott csökkenését feltételezzük, mivel e korcsoport foglalkoztatására nincs megfelelő adat. Természetesen sokan vannak, akik családon belüli munkamegosztásból nagyrészt vállalnak, vagy a saját tulajdonukat képező mezőgazdasági földterületen munkát végeznek, és ezzel a család megélhetését elősegítik. A korosztály havi jövedelmének döntő hányadát a nyugdíj biztosítja.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

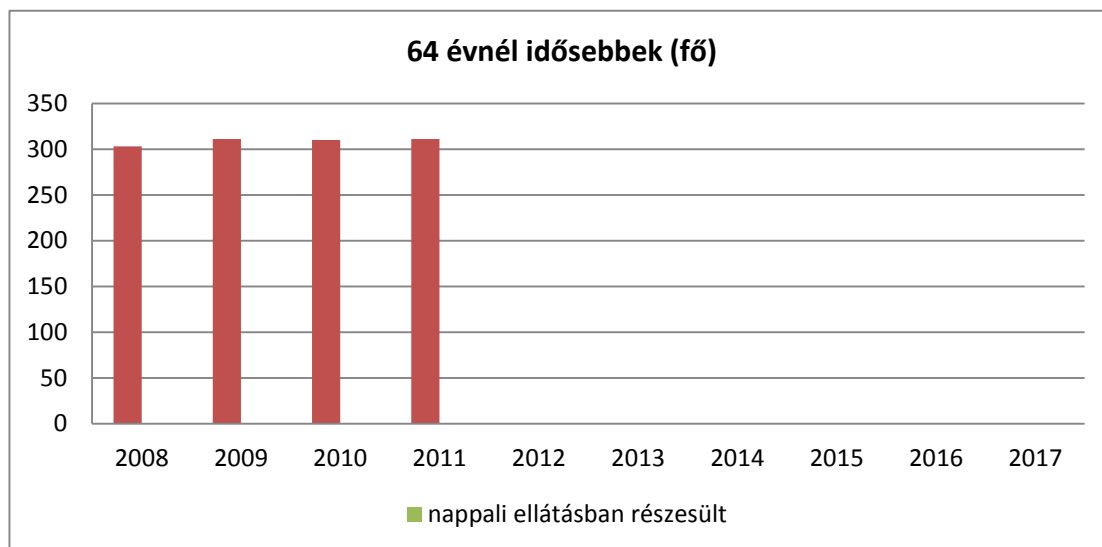
A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.1. számú táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	303	0	0%
2009	311	0	0%
2010	310	0	0%
2011	311	0	0%

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

Az elmúlt évek során településünkön emelkedett az időskorúak száma.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősök *egészségügyi ellátásáról* – ugyanúgy, mint a település összes lakosáról egy vegyes körzetben dolgozó körzeti orvos gondoskodik. Szakellátásokat Várpalotán, vagy a megyeszékhelyen van lehetőség igénybe venni.

Ősiben az időskorúak szociális ellátásáról intézményi szinten, legközelebb Várpalotán tudnak gondoskodni. Itt három tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény 3 található, ezek kapacitása - kivéve az időskorúak otthonait -, többnyire nem teljes.

A *házi segítségnyújtást*, illetve gondozást a Térségi Népjóléti Gondozási Központ látja el, amelynek keretében több mint ötven lakosról (15 férfi és 39 nő = a lakosság 2,6%-a) gondoskodtak, akikből 10 fő fogyatékkal élő volt.

Szociális étkeztetésben a településen összesen 69 fő részesült, akik a lakosság 3,3%-át képviselik. Ezen belül 24 fő a férfi és 45 fő a nő, akik között található egyaránt időskorú és 10 fő fogyatékkal élő is.

A házi orvosnak szerepe van az étkeztetés, a nappali ellátás és a házi segítségnyújtás igénylésének elbírálásában, amelyeket a fentiekben részletesen kifejtettünk. Az ellátás igénylésekor a kérelmezőnek fel kell keresnie a házi orvosát az ún. „B” lappal, amelyet az orvosa tölt ki, arra vonatkozóan, hogy az igénylő milyen mértékben képes az önálló életvitelre. (Emellett a szociális szolgáltató részéről meg kell történnie a gondozási szükséglet felmérésnek is az ellátandó otthonában). Abban az esetben, ha a gondozási szükséglet alapján az igénylő nem éri el a napi egy óra gondozási óraszámot, és/vagy az orvosa úgy nyilatkozik, hogy önálló életvitelre képes, akkor a házi gondozás iránti kérelem elutasításra kerül, amelyről a kérelmezőt az intézményvezető írásban értesíti.

A fentiekben részletesen leírtuk a település idősök részére fenntartott egészségügyi és szociális szolgáltatásait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén a település lakosaihoz képest az idősök nincsenek hátrányos helyzetben. A nyugdíjas kort elért személyek sok esetben- kedvezményben részesülnek.

Minden esztendőben az Idősök Napján a szépkorúakat felköszöntik, aminek állandó szervezői és egyben fellépői a helyi civil szervezetek.

c) idősök informatikai jártassága

Nem rendelkezünk megfelelő adatokkal, hiteles információkkal, de általánosságban elmondható, hogy egyre több idős emberek barátkozik a számítógéppel, az internettel, ami közelebb hozza számukra a világot és kis mértékben segíthet magányukon is. Az ismeretekhez való hozzájutást a legtöbbször a családon belül, a gyermekek, és az unokák biztosítják.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen működő Szépkorúak Nyugdíjas Klub nyújt rendszeres lehetőséget arra, hogy az idősök megtalálják a saját érdeklődésüknek megfelelő szórakozási és kikapcsolódási lehetőséget. A település minden programján aktívan részt vállalnak.

A község művelődési háza, könyvtára is számos programmal, kikapcsolódási lehetőséggel szolgál e korosztály számára. A falunapok és az évente rendszeresen megszervezett hagyományos rendezvények, az idős-napi köszöntés, a Húsvétkor-, valamint a Karácsonykor rendezett programok az idősöket is megmozgatják az egész település lakosságával együtt.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya.	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése.
Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.
Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.	Az idők biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci helyzete Magyarországon az EU-hoz képest rendkívül rossz: becslések szerint csak egytizedük kerül be a munkaerő piacra - az EU: 40 %-ával szemben - annak ellenére, hogy a 20 fő felett foglalkoztató munkáltatókat törvény kötelezi a megváltozott munkaképességűek legalább 5 %-os arányú alkalmazására. Képzettségi szintjük általában nem éri el az átlagot, gazdasági aktivitásuk csupán egy hatoda a teljes népességhez mérten. Foglalkoztatási rehabilitációjukat megnehezíti, hogy az orvosi minősítő rendszer célja nem elsősorban a meglévő vagy fejleszthető képességek és készségek megállapítása, hanem a passzív ellátás alátámasztása.

Egyértelműen megállapítható, hogy a fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportját képezik: munkaerő-piaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a társadalom nem fogyatékos tagjaié, így a foglalkoztatásuk és munkába állásuk – a jelenleg egyébként is elégtelen munkaerő-piaci kínálatot figyelembe véve - szinte lehetetlen. Sokkal nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve ha valaki már gazdaságilag aktív korban válik fogyatékos-sá, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén tovább foglalkoztatják.

A fogyatékos-sággal élők (különösen a látás- és hallásfogyatékosok) a munkavállalók leghátrányosabb helyzetű csoportját képezik. Alig van példa rá, hogy fogyatékos-sággal élő személy, tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet találjon a nyílt munkaerő-piacon, de ma már a védett munkahelyek is veszélyben vannak. A foglalkoztatás a rehabilitáció, az egyenlő esélyű hozzáférés, a társadalmi integráció szempontjából kulcsfontosságú terület. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását, a társadalomba való beilleszkedést. A dolgozó fogyatékos emberek fizetést kapnak, személyi jövedelemadót és társadalombiztosítási járulékot fizetnek, hasznos tagjai a társadalomnak.

A fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci elhelyezkedésének lehetőségei elsősorban a fogyatékos-ság ténye, másodsorban a kísérő betegségek jelenléte, harmadsorban az iskolai végzettségük alacsony mivolta miatt igen nehézkes. A jelenlegi törvényi szabályozás pedig kifejezetten arra ösztönzi a fogyatékos embert, hogy elégedjen meg csekély rokkantsági ellátásával. A nyílt munkaerőpiacon szinte lehetetlen az elhelyezkedési esélyük. Bedolgozói jogviszonyban védett munkahelyen az Ősieknak szintén nehéz elhelyezkedni, mert a legközelebbi lehetőség Várpalotán adódik (pl. a mozgássérülteknek a Tési-dombon alakítottak ki foglalkoztató munkahelyet), ahol pedig nagyszámú túljelentkezés tapasztalható. Ha el is tudnak helyezkedni, a munkájukért kapott járandóság közel sem biztosít elég jövedelmet a megélhetésükhöz. Látássérültek tekintetében alig van néhány fő, akik munkahellyel rendelkeznek. Ők a nyílt munkaerőpiacon, illetve bedolgozói jogviszonyban védett munkahelyen dolgoznak. A munkájukért kapott járandóság azonban nem biztosít elég jövedelmet a megélhetésükhöz.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén - a nőkhöz hasonlóan - elmondható, hogy országos és helyi szinten is tapasztalható megkülönböztetés. A munkáltatók sok esetben már a hirdetésekben is közzéteszik erre vonatkozó kívánságaikat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről településünkön. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel indulhassanak a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

A fogyatékkal élők, a településünkön működő civil szervezettől (Mozgássérültek Egyesületétől) és az önkormányzat polgármesteri hivatalától minden információt megkapnak ahhoz, hogy a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról tudomást szerezzenek. Elszigeteltségük miatt rendkívül fontos, hogy minél több információs csatornán keresztül (pl. a település hivatalos honlapjának tervezett akadálymentesítésével - tudomást szerezzenek a községben zajló eseményekről.

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma.

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	n.a.	2
2009	n.a.	1
2010	n.a.	1
2011	n.a.	1
2012	n.a.	3

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

Javítani kell a fogyatékossgal élők, a megváltozott munkaképességű személyek, valamint a pszichiátriai és szenvedélybetegek komplex, egészségügyi, foglalkoztatási és szociális rehabilitációjának hatékonyságát. Biztosítani kell a fogyatékossgal élők és idős személyek részére a tartós gondozáshoz és ápoláshoz való hozzáférés feltételeit.

Településünkön nincs nappali ellátás a fogyatékkal élő személyek számára, de törekedni kell arra, hogy a település lakosai számára olyan szintű és tartalmú ellátás legyen biztosítva, amely elősegíti, hogy az egyén a családjával a saját otthonában kialakított életét élhesse, és ne veszítsen életminőségének szintjéből.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat polgármesteri hivatalának apparátusa, valamint a Mozgáskorlátozottak Veszprém Megyei Egyesülete segítségével a fogyatékos személyek minden információt megkapnak, ahhoz, hogy a számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban részesüljenek.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen a közintézmények (pl. polgármesteri hivatal, közösségi könyvtár, egészségház, tanácsadó) akadálymentesítése nagyrészt megoldott. A mozgássérülteknek - amennyiben szükséges - a dolgozók szükség szerint segítséget nyújtanak a közlekedéshez. A község iskolájában és óvodájában sem teljes körű az akadálymentesítés.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Csak részben megoldott: a település művelődési háza, a posta és az üzletek is részint akadálymentesen megközelíthetők. Az információs és a kommunikációs akadálymentesítés nem megoldott (önkormányzati honlap).

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben található munkahelyek akadálymentesítettsége nem, vagy csak részben megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége csak részben megoldott. Az önkormányzati utak és gyalogjárdák állapota miatt a rokkant járműbe kényszerülő mozgássérültek nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak közlekedni.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Külön a fogyatékkal élők számára nem állnak rendelkezésre helyi szolgáltatások, azonban Önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja a fogyatékos személyek társadalmi integrációját előmozdító kezdeményezéseket.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat elmondhatja, hogy támogatja a fogyatékos személyek társadalmi integrációját előmozdító kezdeményezéseket. Összességében az mondható el, hogy az akadálymentesítettség terén még van tennivalója az Önkormányzatnak, de ennek alapfeltétele olyan pályázati lehetőség, amelyből részben, vagy egészben megvalósítható a program.

A közutak építése, a járdák kialakítása során már figyelemmel voltak arra, hogy kerekesszékkal, babakocsival is lehessen közlekedni, de ez csak az újonnan kiépített részekben biztosított, mivel a kialakítás eleve az ő figyelembe vételükkel történt. A településen megindult akadálymentesítési munkálatokon kívül hátránykompenzáló szolgáltatásokat az ősi lakosok elsősorban Várpalotán találhatnak.

		Lift	Vak vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	nincs	nincs	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
	középfok									
	felsőfok									
Egészségügyi intézmények	szakellátás									
	Alapellátás	nincs	nincs	van	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
kulturális, művelődési intézmények		nincs	nincs	van	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nincs	nincs	van	van	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs

7.3.1. számú táblázat – Akadálymentesítés 1.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárók többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesítettek.	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárók építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.
Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzat nagyon szoros kapcsolatot tart fenn és egyben jó partnerségi viszonyt alakított ki úgy az egyházak, mint a civil szervezetek képviselőivel.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása
Ősiben számos civil szervezet tevékenykedik aktívan. Az önkormányzat pályázat útján évi támogatásban részesíti azok működését. Az önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata jó, ez megnyilvánul a közös rendezvényekben, a pályázatok megvalósításában. A civil szervezetek programokkal igyekeznek elérni a lakosságot.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség.

A térség önkormányzatai között nagyon jól funkcionáló partnerség figyelhető meg, ami különösen jól működik azon települések között, akik egymásra vannak utalva.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
Ősiben nem működik nemzetiségi-, ill. roma önkormányzat sem.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek tevékenységét a fentiekben részleteztük.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre, szervekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. Az adatgyűjtés kiterjedt Ősi Község közigazgatási területén a kistérségi és helyi dokumentumokra. A Program átfogó képet ad a községben élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Ősi község honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a társszervezetek vezetői, a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és a Polgármesteri Hivatal munkatársai bevonásával történik.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya.	A közmunka programban való foglalkoztatás segítése.
	Magas a közmű-, és hiteltartozásokkal küzdő lakosok aránya.	Érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.
	A hátrányos helyzetek generációkon át történő átöröklése.	Közmunka programban, képzéseken való részvétel.
Gyermekek	Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények.	Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, a szülők munkához segítése.
	Nem hatékony és gyors a jelzőrendszer működése.	Az információáramlás gyorsítása jelzőrendszer tagjai körében.
	A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Nyári napközi szervezése a szünidőben.
	A településen nincs tornaterem.	A sportcsarnok befejezése ,vagy egy új tornaterem építése.
	A településen nincs játszótér.	Az EU-s normáknak megfelelő játszótér és pihenőpark építése.
Nők	GYES-ről visszatérő nők elhelyezkedése problémás.	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.
	Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül.	A családok életvezetésének szakmai segítése.
	Magas a szegénység kockázata a gyermekét egyedül nevelő és a több - gyermeket nevelő családokban.	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.
Idősek	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya.	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése.
	Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.
	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.	Az idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.
Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesítettek.	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.
	Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	A közmunka programban való foglalkoztatás segítése.	Önkormányzat, intézményvezetők, Várpalotai Munkaügyi Központ
	Érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.	Önkormányzat szociális előadó, TNGK, Önkormányzat
	Közmunka programban, képzéseken való részvétel.	TNGK, közoktatási intézmények vezetői
Gyermekek	Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, a szülők munkához segítése.	TNGK, védőnő
	Az információáramlás gyorsítása jelzőrendszer tagjai körében.	TNGK, jelzőrendszer tagjai
	Nyári napközi szervezése a szünidőben.	Pedagógusok, közmunka programban résztvevők, önkéntesek
	A sportcsarnok befejezése ,vagy egy új tornaterem építése.	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
	Az EU-s normáknak megfelelő játszótér és pihenőpark építése.	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Nők	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.	Önkormányzat, polgármester, jegyző, munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók
	A családok életvezetésének szakmai segítése.	Szülők, programért felelős személy
	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.	TNGK,
Idősek	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése.	Önkormányzat, nyugdíjasklub, Ősi Polgárőr Egyesület
	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.	Nyugdíjasklub, intézményvezetők, TNGK
	Az idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.	Önkormányzat, Rendőrség (körzeti megbízott), Ősi Polgárőr Egyesület
Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárda építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.	Önkormányzat, vállalkozások
	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.	Önkormányzat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák diszkriminációtól mentes életet tudnak élni és hozzájutnak a munkalehetőségekhez.

Fontos számukra, hogy a mélyszegénységben élőknek javítsuk az életminőségén, élethelyzetén.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jogainak érvényesülését, mint a civilizált életkörülményekhez, az egészséges élethez való jogot.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök egészségi állapotára, biztonságára, felkaroljuk az egyedülálló embereket és segítjük a mindennapi életükben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, fontosnak tartjuk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítását.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Romák és mélyszegénységben élők

I/1. Intézkedés címe:	A közmunka-programban való foglalkoztatás segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önkormányzat és a munkaügyi központ együttműködése Közmunkába állás segítése Nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Álláskereső munka folytatása 2. Közfoglalkoztatás 3. Közmunkaprogram szervezése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, intézményvezetők
Partnerek	Várpalotai Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2013. december 31., majd ezután folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A közfoglalkoztatásban résztvevők száma, a nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma. Önkormányzati döntés alapján, illetve pályázattól függően fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya Költségvetési forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, költségvetési forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Romák és mélyszegénységben élők

I/2. Intézkedés címe:	Az érintettek támogatáshoz való hozzáféréseinek segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a közmű-, és hiteltartozásokkal küzdő lakosok aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Érintettek felkutatása Lakásfenntartási támogatáshoz való hozzáférés Eladósodottak számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Tájékozódás, adatgyűjtés, helyzetfelmérés 2. Szociális szolgáltatások bővítése, közfoglalkoztatás folytatása 3. A település lakosai életminőségének folyamatos vizsgálata 4. Családsegítő szolgáltatások bővítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat-szociális előadó
Partnerek	Területi Népjóléti Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: fél év Középtáv: 1 év Hosszútáv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nincsenek meggondolatlan hitelfelvételek Csökken az eladósodottak száma Tájékoztatással, információáramlással, szakemberek bevonásával fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem veszik igénybe a segítséget, elzárkózás, elszigeteltség Folyamatos tájékoztatás, figyelemfelhívás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Romák és mélyszegénységben élők

I/3. Intézkedés címe:	Közmunka programban, képzéseken való részvétel.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetek generációkon át történő átöröklése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Kapcsolatfelvétel a településen élő, problémát érintő célcsoporttal Közmunka programban való részvétel Képzéseken való részvétel A hátrányos helyzetből való kilépés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási programok szervezése 2. Közmunkaprogram bővítése 3. Képzésekre való motiválás
Résztvevők és felelős	Területi Népjóléti Gondozási Központ, közoktatási intézmények
Partnerek	Területi Népjóléti Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: fél év Középtáv: 1 év Hosszútáv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Továbbtanulók, szakképzettek száma, közmunkaprogramban résztvevő személyek száma Tájékoztatással, továbbképzéssel, foglalkoztatással fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs hajlandóság a továbbtanulásra, a képzésre, a munkába állásra Kapcsolattartás a célcsoporttal, szakemberek bevonása
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi, pénzügyi, humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Gyerekek

II/1. Intézkedés címe:	Szülőkkal való kapcsolatfelvétel, a szülők munkához segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Szülőkkal való kapcsolatfelvétel Legalább az egyik szülőnek legyen munkahelye Csökkenjen a problémás családi háttérben lévő gyermekek száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Rossz anyagi körülmények között élő gyermekek számának felderítése 2. Környezettanulmány az érintett családoknál 3. Kapcsolatfelvétel a szülőkkal 4. A gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését segítő ismeretek elsajátítása 5. Segélyezés, szociális körülmények javítása
Résztvevők és felelős	Védőnő, Területi Népjóléti gondozási Központ
Partnerek	Területi Népjóléti gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: fél év Középtáv: 1 év Hosszútáv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkahellyel rendelkező családok számának növekedése Emelkedik a megfelelő családi háttérrel rendelkező gyermekek száma <u>Fenntarthatósága</u> : Együttműködő szülő .esetén, illetve foglalkoztatásban részt vállaló szülők esetén Szakember bevonása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem veszik igénybe a segítséget, elzárkózás Folyamatos tájékoztatás, érintett gyermekek és családjának figyelemmel kísérése
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, technikai, humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Gyerekek

II/2. Intézkedés címe:	Az információ áramlás gyorsítása a jelzőrendszer tagjai között.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem hatékony és gyors a jelzőrendszer működése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövidtáv: információáramlás Középtáv: jelzőrendszer tagjainak bővítése Hosszútáv: a rászorulóknak maximális segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Megbeszélés a jelzőrendszer tagjaival 2. Részvevők együttműködése, egyeztetések az információáramlás megkönnyítésének érdekében, egymás kölcsönös tájékoztatása 3. A rendszer bővítése, új tagok bevonása
Részvevők és felelős	Területi Népjóléti gondozási Központ, jelzőrendszer tagjai
Partnerek	Területi Népjóléti gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Negyedévente Rövidtáv: 3 hónap Középtáv: 6 hónap Hosszútáv: 9 hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A jelzőrendszer tagjainak száma bővül Gyakrabban vannak bejelentett esetek, ezáltal több esetben megelőzik a problémát <u>Fenntarthatósága</u> : kapcsolattartás, információáramlás, kölcsönös együttműködés esetén
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A jelzőrendszer tagjai nem kellően aktívak Figyelemfelhívás a rendszer fontosságára
Szükséges erőforrások	Technikai, humán, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Gyerekek

II/3. Intézkedés címe:	Nyári napközi megszervezése a szünidőben.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A családoknak gondot okoz az iskoláskorú gyermekek nyári szünetben történő napközbeni felügyeletének megszervezése. Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy a településen élő fiatal önkéntes középiskolások, vállalkozó szellemű pedagógusok és közmunkások bevonásával nyári napközit szervez, és azt folyamatosan biztosítja a szünidő egész ideje alatt.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- épület, felügyeletet biztosító személyek, étkeztetés biztosítása, - napi programok megszervezése.
Résztvevők és felelős	- pedagógusok, - közmunkaprogramban résztvevők, - önkéntesek (szülők, fiatal felnőttek)
Partnerek	önkormányzat, családsegítő szolgálat, civil szervezetek, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2 hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: a gyermekek biztonságos felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Korlátozott anyagi lehetőségek, felügyeletet végző személyek hiánya.
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás.

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Gyerekek

II/4. Intézkedés címe:	A sportcsarnok befejezése, vagy új tornaterem építése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs tornaterem.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő általános iskola nem rendelkezik tornateremmel. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben a jogszabályban foglaltak szerint a szabványnak megfelelő, korszerű tornatermet építtet. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épület biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályazatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályazatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos és korszerű tornaterem épület. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Gyerekek

II./5. Intézkedés címe:	Az EU-s normáknak megfelelő játszótér és pihenőpark építése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs játszótér.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen jelenleg meglévő játszóterek nem biztonságosak és az EU-s normáknak sem felelnek meg. Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően a településen élő felnőtt lakosság önkénteseivel együttműködve, modern, biztonságos játszótér épít. Célunk a gyermekek biztonságos mozgásterének kialakítása. R: pályázati lehetőségek feltárása. Pályázatírás. K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H.: biztonságos játszóhely kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályazatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Önkéntesek bevonása. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályazatkészítő, kivitelező
Partnerek	Gyermekek, szülők, önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-2 hónap Megfelelő pályázat esetén. K: 3 hónap H: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb időtöltés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Nők

III/1. Intézkedés címe:	A munkába való visszatérés önkormányzati támogatása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	GYES-ről visszatérő nők elhelyezkedése problémás.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Minden olyan intézkedés biztosítása, ahol az önkormányzatnak ráhatása lehet a munkába való visszatérés támogatására Megfelelő mennyiségű óvodai férőhely Iskolai napközi otthon Étkeztetés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a problémás esetekről 2. Tájékoztatás, kapcsolattartás 3. A vonzáskörzetben működő segítő szervezetek feltérképezése, megkeresése 4. Programokba való bekapcsolódás 5. Munkahelyek, helyi vállalkozások felmérése, vállalkozások ösztönzése, segítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, polgármester, jegyző, munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók
Partnerek	Önkormányzat, polgármester, jegyző, munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: 6 hónap Középtáv: 1 év Hosszútáv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A munkaerőpiacra visszatérő kismamák száma Adatgyűjtés, folyamatos kapcsolattartás
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a visszatérők körében A munkáltatók nem megfelelő hozzáállása, alkalmazkodás Megkeresés, kapcsolattartás
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Nők

III/2. Intézkedés címe:	A családok életvezetésének szakmai segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A mindennapi megélhetési problémákkal való küzdelem a családokban olyan helyzetet idéz elő, melyekre nincsenek felkészülve, nincsenek megfelelő megoldási alternatíváik. A váratlan helyzet gyakran krízisként jelentkezik. A nehéz helyzetbe került családok értékrendje meginog. Ebben a helyzetben külső segítségre van szükség. A település önkormányzata ezért célul tűzi ki, hogy a családsegítő szolgálat dolgozóival és önkéntesekkel együttműködve olyan csoportot hoz létre, amelyben a résztvevők egymást támogatva a mindennapi élethez és a problémák leküzdéséhez szükséges hasznos tanácsokat kapnak és adnak egymásnak. R: Igényfelmérés, érintettek feltérképezése. K: Csoport létrehozása, tevékenységek megszervezése. H: Csoport működésének fenntartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Beszélgetések megszervezése, csoportok létrehozása.
Résztvevők és felelős	Szülők, programért felelős személy
Partnerek	Területi Népjóléti Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-2hónap K: 6 hónap H: 1év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Települési szinten az egymást támogató rendszer kialakítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A problémás családok elfogadó magatartása.
Szükséges erőforrások	Terem biztosítása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Nők

III.3. Intézkedés címe:	Az elszegényedés eseteinek felkutatása és szakmai segítséggel, támogatással való megállítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a szegénység kockázata a gyermekét egyedül nevelő és a több - gyermeket nevelő családokban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövidtáv: adatgyűjtés a problémákkal küzdőkről Középtáv: lehetőségek felkutatása Hosszútáv: elszegényedés megállítása, megszüntetése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel az intézményvezetőkkel 2. Igényfelmérés 3. Szociális szolgáltatások, támogatások körének bővítése, kialakítása 4. Rászorultak támogatása 5. Az elszegényedés megállítására további lehetőségek számbavétele
Résztvevők és felelős	Területi Népjóléti Gondozási Központ
Partnerek	Területi Népjóléti Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtáv: 6 hónap Középtáv: 1 év Hosszútáv: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rászorulóknak számának csökkenése Az életszínvonal javulása Ismeretek hozzáféréseinek folyamatos biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem sikerül minden rászorulóval kapcsolatba lépni Nem élnek a támogatás lehetőségével Az információ folyamatos átadásával csökkenthető a kockázat
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, technikai, humán, pályázati források kihasználása

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Idősek

IV/1. Intézkedés címe:	Az elmagányosodás megelőzése érdekében közösségi programok szervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Magányosság, elszigetelődés megelőzése Idősek életminőségének javítása, aktivitásuk segítése Elmagányosodás megakadályozása kulturális programok megrendezésével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Aktivitást megőrző programok megrendezése 2. Rendszeres mozgást biztosító programok szervezése, lebonyolítása 3. Újabb program lehetőségek keresése, bővítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat Nyugdíjasklub Ősi Polgárőr Egyesület
Partnerek	Önkormányzat Nyugdíjasklub Ősi Polgárőr Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nő a programokon részt vevő idősök száma Programok változatos, széles választéka Az intézmény (nyugdíjasklub) szakmai programja alapján fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás csökkenése, hiánya
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Idősek

IV/2. Intézkedés címe:	Több generáció bevonása a közösségi programokba, ehhez szükséges közösségi tér kialakítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egymáshoz közeledés, közös programokon való részvétel Generációk közötti összetartás a családban Kölcsönös segítségnyújtás a családok között Örömteli együttműködés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Helyzetfelmérés 2. Lehetőség teremtése a különböző korcsoportok számára generációs programokkal, közös kirándulások szervezésével a közös időtöltésre, egymástól való tanulásra 3. Óvodások, iskolások, nyugdíjasok közötti társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek szervezése
Résztvevők és felelős	Nyugdíjasklub Intézményvezetők Területi Népjóléti Gondozási Központ
Partnerek	Nyugdíjasklub Intézményvezetők Területi Népjóléti Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Közös programokon növekszik a gyermekek, fiatalok és idősek száma Egyre több közös program a településen Kapcsolattartás az idősekkel Programok finanszírozása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A próbálkozás ellenére sem csökken a távolság nemzedékek között Érdektelenség a felek részéről Folyamatos kapcsolattartás, programok szervezése, finanszírozása
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Idősek

IV/3. Intézkedés címe:	Az idősek biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idős személyek feltérképezése, különösen az egyedülállóak Idősek biztonságának javítása Az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Előadások szervezése 2. Biztonsági rendszerek kiépítésének segítése 3. Felügyelet biztosítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat Rendőrség körzeti megbízott Ősi Polgárőr Egyesület
Partnerek	Önkormányzat Rendőrség körzeti megbízott Ősi Polgárőr Egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	Előadások szervezésének időpontja és folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jól megszervezett és meghirdetett előadások Résztvevők számának emelkedése Kiépített biztonsági berendezés Az intézmény (nyugdíjasklub) programjai közé folyamatosan beépítve
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az elmaradt előadások növelik az idősek áldozattá válását Érdektelenség az előadásokkal szemben Előadások rendszeres szervezése, helyszín biztosítása
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, költségvetésből történő támogatás

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Fogyatékkal élők

V./1. Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák építése, felújítása, karbantartása, akadálymentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdák többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesítettek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek korszerűtlenek, nem akadálymentesítettek, ezért nem szolgálják sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 6 hónap H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

Az intézkedési területek részletes kifejtése – Fogyatékkal élők

V/2. Intézkedés címe:	Az önkormányzat hivatalos honlapjának akadálymentessé tétele.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A honlap akadálymentes használatának biztosítása a gyengén látó személyek részére Esélyegyenlőségüknek növelése az információhoz jutásban
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Partnerrel való kapcsolatfelvétel 2. Szerződés, megállapodás a honlap szerkesztőjével, üzemeltetőjével 3. Folyamatos karbantartás, kapcsolattartás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat A honlap szerkesztője
Partnerek	Önkormányzat A honlap szerkesztője
Határidő(k) pontokba szedve	2014. június 30., folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentes honlap létrejötte A honlapot használó gyengén látó személyek számának emelkedése Több információhoz való jutás Folyamatos karbantartással, üzemeltethető fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a célcsoport részéről Információhiány Plakátok, hirdetések, helyi újságban való tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán, technikai

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I.	A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége	1. A mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliek aránya.	Az önkormányzat és a munkaügyi központ együttműködése, közmunkába állás segítése, nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése		Álláskereső munka folytatása, közfoglalkoztatás, közmunkaprogram szervezése	Önkormányzat, intézményvezetők	Rövidtáv:félév Középtáv:1 év Hosszútáv:3 év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma, nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma	Személyi és tárgyi feltételek, költségvetési forrás	Önkormányzati döntés alapján, illetve pályázattól függően
		2. Magas a közmű-, és hiteltartozásokkal küzdő lakosok aránya.	Érintettek felkutatása, lakásfenntartási támogatáshoz való hozzáférés, eladósodottak számának csökkenése		Tájékoztódás, adatgyűjtés, helyzetfelmérés, szociális szolgáltatások bővítése, közfoglalkoztatás folytatása, lakosok életminőségének folyamatos vizsgálata, családsegítő szolgáltatások bővítése	Önkormányzat szociális elöadó, TNGK	Rövidtáv:félév Középtáv:1 év Hosszútáv:3-5 év	Nincsenek meggondolatlan hitelfelvételek, csökken az eladósodottak száma	Humán, technikai, pénzügyi	Tájékoztatással, információ áramlással, szakemberek bevonásával fenntartható
		3. A hátrányos helyzetek generációkon át történő átörökítése.	Kapcsolatfelvétel a településen élő, problémát érintő célcsoporttal, közmunkaprogramban való részvétel, képzéseken való részvétel		Szükségletfelmérésen alapuló felzárkóztatási programok szervezése, közmunkaprogram bővítése, képzésekre való motiválás	TNGK, oktatási intézmények vezetői	Rövidtáv:félév Középtáv:1 év Hosszútáv:3 év	Továbbtanulók, szakképzettek száma, közmunkaprogramban résztvevő személyek száma	Személyi, tárgyi, pénzügyi	Tájékoztatással, továbbképzéssel, foglalkoztatással fenntartható

ŐSI KÖZSÉG TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II.	A gyermekek esélyegyenlősége	1. Problémás családi háttér, rossz anyagi körülmények.	Szülővel való kapcsolatfelvétel, Legalább az egyik szülőnek legyen munkahelye, Csökkenjen a problémás családi háttérben lévő gyermekek száma		1. Rossz anyagi körülmények között élő gyermekek számának felderítése, 2. Környezettanulmány az érintett 3. Kapcsolatfelvétel a szülővel, családokkal. 4. A gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését segítő ismeretek elsajátítása, 5. Segélyezés, szociális körülmények javítása	TNGK, védőnő,	Rövidtáv: 6 hó Középtáv: 1 év Hosszútáv: 3 év	Munkahellyel rendelkező családok számának növekedése, Emelkedik a megfelelő családi háttérrel rendelkező gyermekek száma	Pénzügyi, technikai, humán	Együttműködő szülő .esetén, illetve foglalkoztatásban részt vállaló szülők esetén, Szakember bevonása
		2. Nem hatékony és gyors a jelzőrendszer működése.	Rövidtáv: információáramlás, Középtáv: jelzőrendszer tagjainak bővítése, Hosszútáv: a rászorulóknak maximális segítése		1.Megbeszélés a jelzőrendszer tagjaival, 2. Résztvevők együttműködése, egyeztetések az információáramlás megkönnyítésének érdekében, egymás kölcsönös tájékoztatása, 3. A rendszer bővítése, új tagok bevonása	TNGK, jelzőrendszer tagjai	Negyedévente Rövidtáv: 3 hónap Középtáv: 6 hónap Hosszútáv: 9 hónap	A jelzőrendszer tagjainak száma bővül, Gyakrabban vannak bejelentett esetek, ezáltal több esetben megelőzik a problémát	Technikai, humán, pénzügyi	kapcsolattartás, információáramlás, kölcsönös együttműködés esetén

ŐSI KÖZSÉG TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II.	A gyermekek esélyegyenlősége	3. A nyári szünetben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Az önkormányzat a településen élő fiatal önkéntes középiskolások, vállalkozó szellemű pedagógusok és közmunkások bevonásával nyári napközit szervez és azt folyamatosan biztosítja a szüniidő egész ideje alatt.		Épület, felügyeletet biztosító személyek, étkeztetés biztosítása, napi programok szervezése	Pedagógusok, közmunka programban résztvevők, önkéntesek	R:2 hónap	A gyermekek biztonságos felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakulása	Anyagi erőforrások	Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
		4. A településen nincs tornaterem.	Megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkezendő 5 évben a jogszabályban foglaltak szerint a szabványnak megfelelő, korszerű tornaterem (sportcsarnok) építtetése		Pályázatfigyelés, pályázatkészítés, pályázat kiírása, kivitelezés megkezdése, kivitelezés, folyamatos ellenőrzés	Önkormányzat pályázatkészítő kivitelező	Rövidtáv:1 év a megfelelő pályázat kiírásának függvényében Középtáv:3 év Hosszútáv:5 év	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos és korszerű tornaterem épület	Önerő, pályázati forrás	
		5. A településen nincs játszótér.	Megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkezendő 5 évben az EU- normáknak megfelelő, korszerű játszótér és pihenőpark építtetése		Pályázatfigyelés, pályázatkészítés, pályázat kiírása, kivitelezés megkezdése, kivitelezés, folyamatos ellenőrzés	Önkormányzat pályázatkészítő kivitelező	Rövidtáv:1-2 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében Középtáv:6 hónap Hosszútáv:5 év	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos és korszerű tornaterem épület	Önerő, pályázati forrás	

ŐSI KÖZSÉG TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
III	A nők esélyegyenlősége	1. GYES-ről visszatérő nők elhelyezkedése problémás.	Minden olyan intézkedés biztosítása, ahol az önkormányzatnak ráhatása lehet a munkába való visszatérés támogatására, megfelelő mennyiségű óvodai férőhely, iskolai napközi otthon, étkeztetés biztosítása		Adat gyűjtés a problémás esetekről, tájékoztatás, kapcsolattartás, a vonzáskörzetben működő segítő szervezetek feltérképezése, megkeresése, programokba való bekapcsolódás, munkahelyek, helyi vállalkozások felmérése, vállalkozások segítése, ösztönzése	Önkormányzat, polgármester, jegyző, munkába visszatérni szándékozó nők, munkaadók	Rövidtáv:félév Középtáv:1 év Hosszútáv:3 év	A munkaerőpiacra visszatérő kismamák száma	Humán, technikai	Adatgyűjtéssel, folyamatos kapcsolattartással fenntartható
		2. Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül.	A családsegítő dolgozóival és önkéntesekkel együttműködve olyan csoport létrehozása, amelyben a résztvevők egymást támogatva a mindennapi élethez és a problémák leküzdéséhez tanácsokat kapnak és adnak egymásnak.		Beszélgetések megszervezése, csoportok létrehozása	Szülők, programért felelős személy	Rövidtáv:1-2 hónap Középtáv:6 hónap Hosszútáv:1 év	Települési szinten az egymást támogató rendszer kialakítása	Terem biztosítása	
		3. Magas a szegénység kockázata a gyermekét egyedül nevelő és a több - gyermeket nevelő családokban.	Adatgyűjtés a problémákkal küzdőkről, lehetőségek felkutatása, elszegényedés megállítása, megszüntetése		Kapcsolatfelvétel az intézményvezetőkkel, igényfelmérés, szociális szolgáltatások, támogatások körének bővítése, kialakítása, rászorultak támogatása, az elszegényedés megállítására további lehetőségek számbavétele	TNGK, Önkormányzat	Rövidtáv:6 hónap Középtáv:1 év Hosszútáv: 3 év	A rászorulóknak számának csökkenése, az életszínvonal javulása	Pénzügyi, technikai, humán, pályázati források kihasználása	Ismeretek hozzáféréseinek folyamatos biztosítása esetén

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV.	Az idősek esélyegyenlősége	1. Magas az idős és az egyedül élő személyek aránya.	Magányosság, elszigetelődés megelőzése, idősök életminőségének javítása, aktivitásuk segítése, elmagányosodás megelőzése kulturális programok rendezésével		Aktivitást megőrző programok rendezése, rendszeres mozgást biztosító programok szervezése, lebonyolítása, újabb programok lehetőségének keresése, bővítése	Önkormányzat, nyugdíjasklub, Ősi Polgárőr Egyesület	Folyamatos	Nő a programokban résztvevő idősök száma, programok változatos, széles választéka	Pénzügyi, humán	Az intézmény (nyugdíjasklub) szakmai programja alapján fenntartható
		2. Nemzedékek közötti kapcsolatokban előforduló nehézségek.	Egymáshoz közeledés, közös programokon való részvétel, generációk közötti összetartás a családokban, kölcsönös segítségnyújtás a családok között, örömteli együttműködés		Helyzetfelmérés, lehetőség teremtése a különböző korcsoportok számára generációs programokkal, közös kirándulások szervezésével a közös időtöltésre, egymástól való tanulásra, óvodások, iskolások, nyugdíjasok közötti társadalmi érintkezést szolgáló tevékenységek szervezése	Nyugdíjas klub, intézményvezetők, TNGK	Folyamatos	Közös programokon nő a gyermekek, fiatalok és idősök száma, egyre több a közös program a településen	Humán, technikai, pénzügyi	Kapcsolattartás az időssekkel, programok finanszírozása
		3. Az idős személyek gyakran válnak áldozattá.	Az idős személyek feltérképezése, különösen az egyedülállóak, idősök biztonságának javítása, az áldozattá válás lehetőségeinek megelőzése		Előadások szervezése, biztonsági rendszerek kiépítésének segítése, felügyelet biztosítása	Önkormányzat, Rendőrség körzeti megbízott, Ősi Polgárőr Egyesület	Előadások szervezésének időpontja és folyamatos	Jól megszervezett és meghirdetett előadások, résztvevők számának emelkedése	Pályázati forrás, költségvetésből történő támogatás	Kiépített biztonsági berendezés, a nyugdíjasklub programjai közé folyamatosan beépítve

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V.	A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	1. Önkormányzati tulajdonú épületek, közutak, gyalogjárdaik többsége korszerűtlen, balesetveszélyes és csak részben akadálymentesítettek.	Játszótér, pihenő-park, közösségi tér, sportcsarnok, ravatalozó. építése, Polgármesteri Hivatal, Óvoda, Iskola, Művelődési ház, Könyvtár Egészség ház, utak, járdák felújítása, korszerűsítése, valamint a még hiányzó akadálymentesítés megvalósítása pályázati forrásból.		Igényfelmérés, Környezettanulmány, terveztetés, pályázat, kivitelezés. Az akadálymentesítés megvalósítása az ütemterv szerint lépésekben	Önkormányzat, vállalkozások	Rövidtáv:6 hónap a megfelelő pályázat kiírásának függvényében Középtáv:1 év Hosszútáv:5 év	Nő az akadálymentesített önkormányzati intézmények száma. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége biztosítottá válik	Költségvetési, pályázati forrás	
		2. Az önkormányzati honlap nem akadálymentes.	A honlap akadálymentes használatának biztosítása a gyengén látó személyek részére, esélyegyenlőségüknek növelése az információhoz jutásban		Partnerrel való kapcsolatfelvétel, szerződés, megállapodás a honlap szerkesztőjével, üzemeltetőjével, folyamatos karbantartás, kapcsolattartás	Önkormányzat, a honlap szerkesztője	2014. június 30., folyamatos	Akadálymentes honlap létrejött, a honlapot használó gyengén látó személyek számának emelkedése, Több információhoz való jutás	Pénzügyi, humán, technikai	Folyamatos karbantartással, üzemeltethető fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

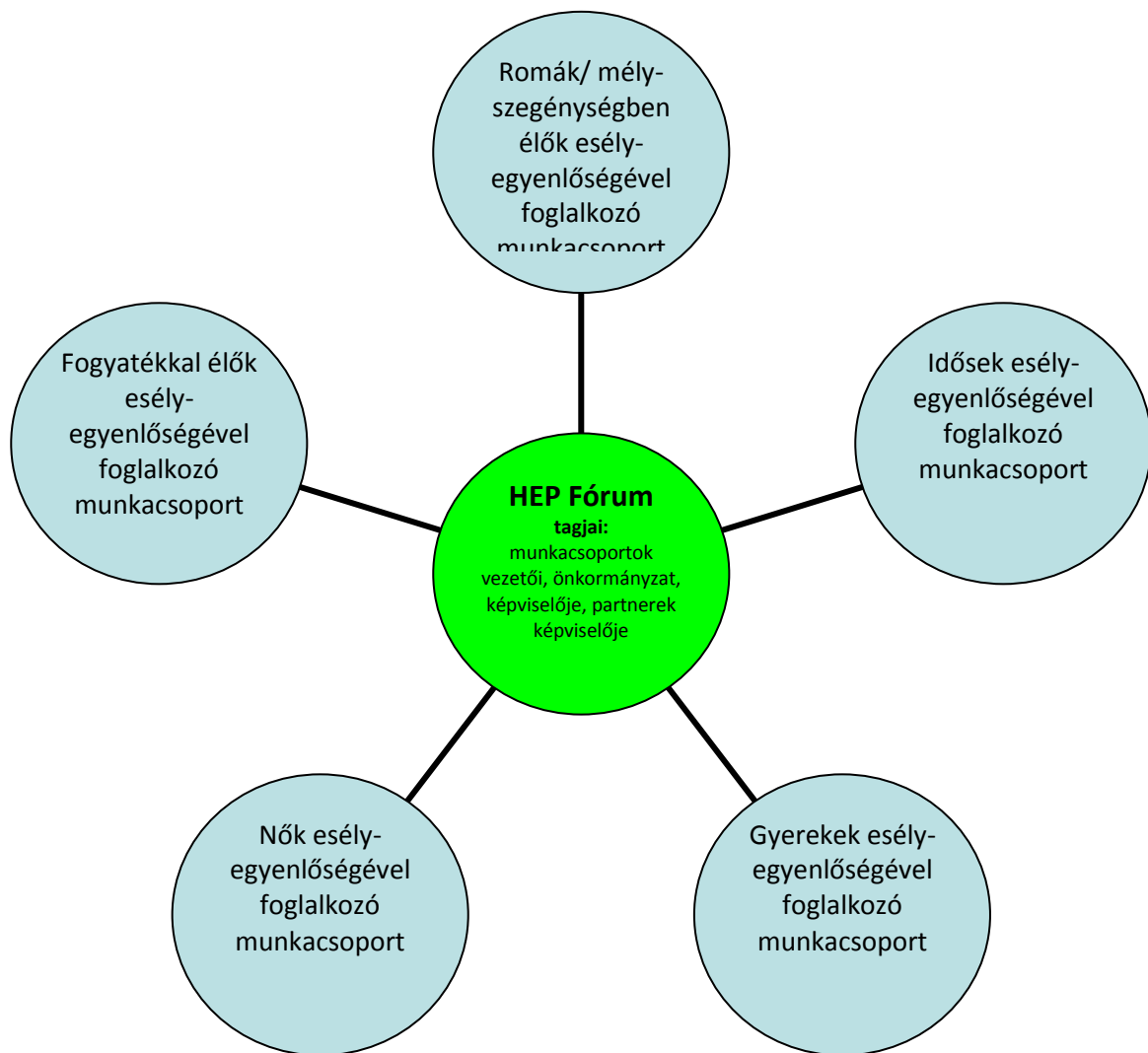
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak **végrehajtásának ellenőrzése érdekében** HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról. Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

Ősi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ...../2013. (IX. ..) számú határozatával elfogadta.

Ő s i, 2013. szeptember .....

Kotzó László
polgármester

Andrásiné Marton Mónika
aljegyző

Az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás